

Kauppa
työehtosopimus

20.4.2010 – 31.3.2013

KAUPAN TYÖEHTOSOPIMUS

1. SOVELTAMISALA

1 § Sopimuksen ulottuvuus

1. Sopimusta noudatetaan yrityksessä, jonka toimialana on

- a. vähittäiskauppa
- b. tukkukauppa
- c. kioskikauppa
- d. huolto- ja liikenneasematoiminta
- e. kaupan palvelu- ja tukitoiminta

2. Sopimus koskee työaikalain alaisia täysin työkykyisiä työntekijöitä.

3. Sopimus ei koske alle 37.5 tuntia tekeviä erikseen tarvittaessa työhön kutsuttavia lukuun ottamatta palkkaus- ja lomakorvausmääräyksiä.

4. Sopimuksen osana noudatetaan voimassa olevia ja liittoja sitovia keskusjärjestösopimuksia (palkkaliite).

2. TYÖSUHDE

2 § Työnjohto

1. Työnantaja johtaa ja jakaa työtä.

2. Työnantaja ottaa ja erottaa työntekijät.

3. Määrätynlaiseen työhön otettu työntekijä on velvollinen tarpeen vaatiessa tekemään muutakin ammattiinsa kuuluvaa tai siihen rinnastettavaa työtä.

4. Järjestäytymisoikeus on molemmin puolin loukkaamaton.

3 § Työsopimus ja koeaika

1. Kirjallisessa työsopimuksessa tulee olla mallilomakkeen (s. 105) ja sen täyttöohjeiden mukaiset vähimmäistiedot.

2. Koeajasta on sovittava työsopimuksessa.

3. Koeajan pituus on enintään 4 kuukautta, ellei työsopimuslain 1:4 §:n perusteella ole muuta sovittu.

4. Koeaikana sopimus voidaan molemmin puolin purkaa irtisanomisaikaa noudattamatta.

5. Työntekijän palatessa kohtuullisessa ajassa aikaisemman työnantajansa palvelukseen ja entisen kaltaiseen työhön koeaikaa ei sovelleta, ellei siihen ole erityistä syytä.

4 § Määräaikainen työsopimus

1. Määräaikaisen työsopimuksen tekeminen määräytyy työsopimuslain 1:3 §:n mukaan (ks. s. 106).

2. Sopimuksen päättymisajankohdan on oltava työntekijän tiedossa hyvissä ajoin, kuitenkin vähintään viikkoa ennen, jos mahdollista.

3. Päättyessään työsuhteen ennen määräaikaan työntekijä korvaa työnantajalle aiheuttamansa vahingon.

Korvaus on kahden viikon palkka tai laiminlyödyn työkauden ollessa lyhyempi sitä vastaava määrä.

Korvauksen kuittaaminen määräytyy työsopimuslain 2:17 §:n mukaan.

4. Päättyessään työsuhteen ennen määräaikaan työnantaja korvaa työntekijälle aiheuttamansa vahingon työsopimuslain 12:2 §:n mukaan.

5 § Työsuhteen päätyminen ja lomautus

Irtisanomisaika

1. Työnantajan noudattama irtisanomisaika on:

työsuhteen jatkuttua	irtisanomisaika
enintään vuoden	14 päivää
yli vuoden – enintään 4 vuotta	1 kuukausi
yli 4 – enintään 8 vuotta	2 kuukautta
yli 8 – enintään 12 vuotta	4 kuukautta
yli 12 vuotta	6 kuukautta

2. Työntekijän noudattama irtisanomisaika on:

työsuhteen jatkuttua	irtisanomisaika
enintään 5 vuotta	14 päivää
yli 5 vuotta	1 kuukausi

3. Irtisanomisaika alkaa kulua irtisanomista seuraavana päivänä.

4. Työsopimus irtisanotaan todistettavasti.

5. Irtisanomisen syy ja työsuhteen päättymisaika on vaadittaessa ilmoitettava työntekijälle viivytyksettä kirjallisesti.

Korvaukset

6. Työntekijän, joka ei noudata irtisanomisaikaa, on korvattava työnantajalle noudattamatta jätetyn irtisanomisajan palkka.

Korvauksen kuittaaminen määräytyy työsopimuslain 2:17 §:n mukaan.

7. Työnantajan, joka ei noudata irtisanomisaikaa, on maksettava työntekijälle noudattamatta jätetyltä irtisanomisajalta täysi palkka.

Työsuhteen purkaminen

8. Työsuhteen purkaminen määräytyy työsopimuslain 8:1 §:n mukaan. Purettaessa työsuhde se päättyy välittömästi.

Lomautus

9. Toistaiseksi voimassa olevaan työsuhteeseen otettu työntekijä voidaan lomauttaa 14 päivän ilmoitusajalla.

Määräaikaiseen työsuhteeseen otettu työntekijä voidaan lomauttaa työsopimuslain 5:2 §:n mukaan.

10. Lomautuksen ennakkoselvitys, työntekijän kuuleminen ja lomautusilmoitus määräytyvät työsopimuslain 5:3 ja 5:4 §:n mukaan.

11. Lomautettu työntekijä voi irtisanoutua työsopimuslain 5:7 §:n mukaan.

3. TYÖAIKA

6 § Työaika

Työajasta sopiminen

1. Työsopimuksessa sovitaan keskimääräisestä vähimmäisviikkotyöajasta.

Alle 37.5 tuntia tekevän viikkotyöajan ollessa ilman perusteltua syytä työsopimuksessa sovittua työaikaa pidempi se sovitaan todellista viikkotyöaikaa vastaavaksi.

Säännöllisen työajan järjestäminen

2. Työviikko alkaa maanantaina kello 00.00, ellei paikallisesti toisin sovita.

3. Säännöllinen työaika voidaan järjestää seuraavasti:

a. Yhden viikon aikana

Työaika on enintään 9 tuntia vuorokaudessa ja enintään 37.5 tuntia viikossa.

Työpaikkakohtaisesti sopien (23 §:n mukaan, s. 70) säännöllinen työaika voi olla enintään 10 tuntia vuorokaudessa. Jos työpaikalla on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan.

b. Usean viikon jaksossa

Työnantaja laatii etukäteen työajan tasoittumisjärjestelmän, jonka aikana viikkotyöaika tasoittuu enintään 37.5 tuntiin.

Tasoittumisjakso voi olla enintään 26 viikkoa.

Säännöllinen työaika ei saa ylittää 9 tuntia vuorokaudessa eikä 48 tuntia viikossa.

Käytettäessä tasoittumisjärjestelmää voi kolmen viikon jaksossa olla enintään yhdeksän yli 8 tunnin työpäivää.

Työpaikkakohtaisesti sopien (23 §:n mukaan, s. 70) säännöllinen työaika voi olla enintään 10 tuntia vuorokaudessa. Jos työpaikalla on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan.

Tasoittumisjärjestelmä

4. Työnantajan laatimaan työajan tasoittumisjärjestelmään merkitään:

- tasoittumisjakson pituus,
- kokonaistyöaika sekä
- jakson alkamis- ja päättymispäivä.

Valmistellessaan tai aikoessaan muuttaa työajan tasoittumisjärjestelmää työnantajan on varattava luottamusmiehelle, tai jollei sellaista ole valittu, työntekijöille tilaisuus esittää mielipiteensä. Luonnokseen perehtymiseen on varattava riittävä aika.

Käytettäessä työajan tasoittumisjärjestelmää työnantaja ja luottamusmies selvittävät työaikasunnittelun lähtökohtia sekä suhteutetun kuukausipalkan käyttömahdollisuuksia.

Työajan tasoittumisjärjestelmä annetaan tiedoksi viimeistään kaksi viikkoa ennen tasoittumisjakson alkamista. Työajan tasoittumisjakson ollessa yli 8 viikkoa työajan tasoittumisjärjestelmä annetaan tiedoksi viimeistään kolme viikkoa ennen tasoittumisjakson alkamista.

Työvuoroluettelo

5. Työnantajan laatimaan työvuoroluetteloon merkitään:

- työntekijän säännöllisen työajan alkaminen ja päättyminen,
- päivittäiset lepoajat sekä
- tasoittumisjakson jäljellä oleva viikkojen ja työtuntien määrä sekä keskimääräinen viikkotyöaika.

Työvuoroluettelo laadittaessa on työntekijälle varattava tilaisuus esittää mielipiteensä.

Työvuoroluettelo laadittaessa vältetään epätarkoituksenmukaisen lyhyitä työvuoroja.

Alle neljän (4) tunnin työvuoroa ei tule käyttää, elleivät työntekijän tarpeet tai muu perusteltu syy tätä edellytä.

Työajan sijoittelun ja vapaapäivien tulisi vaihdella työntekijöiden kesken.

Työvuoroluettelo voidaan muuttaa työaikalain mukaan.

Työvuoroluettelo annetaan tiedoksi viimeistään kaksi viikkoa ennen työviikon alkamista.

Työajan tasoittumisjakson ollessa yli 8 viikkoa työvuoroluettelo annetaan tiedoksi viimeistään kolme viikkoa ennen työviikon alkamista.

Työhönsidonnaisuusaika

6. Työhönsidonnaisuusaika vuorokaudessa on, ellei paikallisesti toisin sovita:

- enintään 9 tuntia säännöllisen työajan ollessa 8 tuntia tai lyhyempi
- enintään 10 tuntia säännöllisen työajan ollessa yli 8 tuntia
- enintään 11 tuntia säännöllisen työajan ollessa yli 9 tuntia

Määräys koskee myyjää ja myymälätyöntekijää, huolto- ja liikenneasema- sekä kioskityöntekijää.

Liukuva työaika

7. Käytettäessä liukuvaa työaikaa säännöllinen vuorokautinen työaika voi olla enintään 11 tuntia.

Vuorokausilepo

8. Vuorokausilevon tulee olla vähintään 11 tuntia.

Työnantaja ja työntekijä voivat sopia vuorokausilevosta toisin (23 §:n mukaan, s. 70). Sen tulee kuitenkin olla vähintään 7 tuntia.

Muut työaikajärjestelyt

9. Osapuolet ovat sopineet seuraavista työaikajärjestelyistä:

Viikkotyöaika 36 tuntia 15 minuuttia (s. 96)

Viikkotyöaika yli 37,5 tuntia (s. 93)

Työaikapankki (s. 98)

Henkilöstöpankki (s. 99).

10. Varallaolo ja hätätyö määräytyvät työaikalain mukaan.

11. Yötyö määräytyy yötyöpöytäkirjan (s. 90) ja työaikalain 26 §:n mukaan.

7 § Vapaat

Vapaapäivät

1. Työntekijällä on työaikalain viikoittaisen vapaa-ajan lisäksi yksi vapaapäivä.

Työviikko on keskimäärin viisipäiväinen.

Konttorityöntekijällä vapaapäivä on kiinteä vapaapäivä ja jos mahdollista lauantai.

Vapaapäivä voidaan antaa tasoittumisjärjestelmän aikana yhdistämällä vapaapäiviä yhdenjaksoiseksi vapaaksi. Konttorityöntekijän vapaapäivien yhdistäminen edellyttää työpaikkakohtaista sopimista (23 §:n mukaan, s. 70).

Vapaapäivien välissä voi olla enintään 9 työpäivää.

Työnantaja ja alle 37.5 tuntia tekevä työntekijä voivat sopia työntekijän halutessa 6-päiväisestä työviikosta.

Vapaapäivien sijoittelu

2. Vapaapäivät sijoitetaan seuraavasti:

2.1. Viikonloppuvapaa

Työntekijällä on kalenterivuoden aikana vähintään 17 perjantai-lauantai, lauantai-sunnuntai tai sunnuntai-maanantai vapaapäivä-yhdistelmää.

Työpaikkakohtaisesti voidaan sopia (23 §:n mukaan, s. 70) viikonloppuvapaiden antamisesta muina arkipäivinä.

Jos työsuhde ei ole jatkunut koko kalenterivuotta, annetaan viikonloppuvapaita vastaavassa suhteessa.

Vuosilomalle sijoittuvat viikonloppuvapaat lasketaan saaduiksi viikonloppuvapaiksi.

Poissaolot eivät muuta ennalta laadittua vapaapäiväsuunnitelmaa.

2.2. Sunnuntaivapaa

Työntekijälle on kalenterivuoden aikana vähintään 22 työstä vapaata sunnuntaita, ellei toisin sovita 23 §:n mukaan. Jos työsuhde ei ole jatkunut koko kalenterivuotta, on työstä vapaita sunnuntaita vastaavassa suhteessa.

Työntekijälle annetaan sunnuntai tai kirkollinen juhlapäivä vapaaksi perustellusta perhesyystä hänen ilmoitettuaan siitä ennen työvuoroluettelon laatimista.

Edellä esitetty ei koske huolto- ja liikenneasematyöntekijöitä eikä kioskityöntekijöitä.

2.3. Aattovapaa

Vakinaisella työntekijällä on seuraavista aatoista kaksi vapaapäivä:

- pääsiäislauantai
- juhannusaatto
- jouluaatto
- uudenvuodenaatto.

Konttorityöntekijällä vapaapäiviä ovat pääsiäislauantai, juhannusaatto ja jouluaatto.

Työsuhteen alkamisvuonna aattovapaat annetaan, jos työsuhde on alkanut ennen pääsiäisviikkoa.

Vuosilomalle sijoittuvat aattovapaat lasketaan saaduiksi aattovapaiksi.

Poissaolot eivät muuta ennalta laadittua vapaapäiväsuunnitelmaa.

Työnantaja voi korvata aattovapaat maksamalla kyseisinä päivinä tehdystä säännöllisestä työstä 100 %:lla korotettu palkka.

Aattovapaa ei koske alle 37.5 tuntia tekevää, ellei paikallisesti toisin sovita.

Arkipyhäviikon työajan lyhennys

3. Arkipyhäviikon yksi työajan lyhennys vähentää kyseisen viikon tai tasoittumisjärjestelmän työpäivien määrää yhdellä ja työtuntien määrää 7.5:llä.

4. Työajan lyhennys toteutetaan antamalla vapaapäivä:

- arkipyhäviikolla
- kahtena edeltävänä viikkona
- kahtena seuraavana viikkona tai
- tasoittumisjärjestelmässä.

Konttorityöntekijän työajan lyhennys tasoittumisjärjestelmässä edellyttää työpaikkakohtaista sopimista (23 §:n mukaan, s. 70).

Lauantain ollessa kiinteä vapaapäivä on se vapaa myös arkipyhäviikolla.

5. Työaikaa lyhentävät:

- pitkäperjantai
- pääsiäismaanantai
- helatorstai
- juhannuspäivä.

Työaikaa lyhentävät myös maanantaista perjantaihin sijoittuvat:

- uudenvuodenpäivä
- vapunpäivä
- itsenäisyyspäivä
- jouluaatto
- tapaninpäivä.

Konttorityöntekijän työaikaa lyhentää myös maanantaista perjantaihin sijoittuva loppipäinen.

6. Arkipyhäviikkojen työajan lyhennykset eivät koske:
- alle kuukauden kestäviä määräaikaista työsuhteita
 - työntekijöitä, jotka työskentelevät vain 1.6.–15.8. tai 1.12.–31.12. välisinä aikoina.

7. Alle 37.5 tuntia tekeväälle annetaan arkipyhäviikon työajan lyhennys:
- rahakorvauksena tehtyjen työtuntien lisäksi lyhennysjakson tilissä
 - tai palkallisena vapaana lyhennysjakson aikana.

Rahakorvaus tai työajan lyhennys lasketaan jakamalla työ sopimuksessa sovittu viikkotyöaika 5:llä.

8 § Ruoka- ja kahvitauko

Ruokatauko

- Säännöllisen työajan ollessa yhdenjaksoisesti yli 7 tuntia työntekijällä on vähintään tunnin ruokatauko.
- Paikallisesti sopimalla voidaan ruokatauko:
 - lyhentää enintään 30 minuutilla tai
 - poistaa kokonaan, jolloin työntekijä voi ruokailla työaikana.
- Ruokatauko ei ole työaikaa työntekijän saadessa poistua esteettömästi työpaikalta.
- Myymäläautotyöntekijän ruokatauko voidaan poistaa, jos hän voi ruokailla työaikana.
- Ruokataukoa ei saa sijoittaa välittömästi työpäivän alkuun tai loppuun.

Kahvitauko

6. Työpäivän pituuden ollessa:

alle 4 tuntia	ei kahvitaukoa
4 – alle 6 tuntia	yksi kahvitauko
vähintään 6 tuntia	kaksi kahvitaukoa.

7. Kahden kahvitauon vaikeuttaessa töiden järjestelyjä annetaan yksi pidempi kahvitauko. Jatkuvasti kassalla työskentelevä työntekijä saa tällöin yhden ylimääräisen tauon, jonka aikana hänellä voidaan teettää muuta työtä.

9 § Lisä- ja ylityö

Lisätyö

- Lisätyö on sovittu työajan lisäksi tehty työ enintään 40 tuntiin saakka viikossa.

Tehtyä lisätyötä ei voida vähentää jäljellä olevan tasoittumisjakson tunneista.

Ylityö

- Ylityötä on 40 tuntia viikossa ylittävä työ.
- Tasoittumisjärjestelmässä ylityötä on keskimäärin 40 tuntia viikossa ylittävä työ.

Lisä- ja ylityösuostumus

4. Työntekijän lisä- ja ylityösuostumus määräytyy työaikalain 18 §:n mukaan.

Vuorokaudessa yli 8 tuntia tai työvuoroluetteloon merkityn 8 tuntia pidemmän työajan lisäksi tehtävään työhön edellytetään työntekijältä työaikalain 18 §:n 1 mom. mukainen suostumus.

Korotettu palkka

5. Vuorokaudessa 10 tuntia tai viikossa 37.5 tuntia ylittävstä työstä maksetaan 50 %:lla korotettu palkka.

Kokoaikatyöntekijälle maksetaan arkipyhäviikon enimmäistyöajan ylittävstä työstä 50 %:lla korotettu palkka.

Kokoaikatyöntekijällä arkipyhäviikon enimmäistyöaika on 30 tuntia yhden arkipyhän lyhentäessä työaikaa ja 22.5 tuntia kahden arkipyhän lyhentäessä työaikaa.

6. Varastotyöntekijälle maksetaan vuorokaudessa 10 tunnin jälkeen 50 %:lla korotettu palkka ja 12 tunnin jälkeen 100 %:lla korotettu palkka.

Varastotyöntekijälle ei makseta ilta- ja yöisiä työajan ylittäessä 12 tuntia vuorokaudessa.

Muuten korotettu palkka maksetaan 5. kohdan mukaan.

7. Työaikalisä ei oteta huomioon peruspalkassa laskettaessa lisä- ja ylityökorvauksia. Työaikalisät maksetaan lisä- ja ylityön ajalta korottamattomina.

Korotettu palkka tasoittumisjaksossa

8. Tasoittumisjärjestelmässä tehdystä tuntimäärästä

a. vähennetään yli 10 tuntia vuorokaudessa tehty työ

- maksetaan erikseen 50 %:lla korotettu palkka
- varastossa 10 tunnin jälkeen 50 %:lla ja 12 tunnin jälkeen 100 %:lla korotettu palkka

b. vähennetään tasoittumisjakson viikkojen enimmäistyöajat

- viikkojen lukumäärä x 37.5 tuntia, josta vähennetään kokoaikatyöntekijän arkipyhälyhennysten lukumäärä x 7.5 tuntia

c. maksetaan erotuksesta 50 %:lla korotettu palkka.

9. Tasoittumisjakson säännölliseen työaikaan lasketaan mukaan myös sellaiset tasoittumisjärjestelmässä ilmoitetut tunnit, joiden aikana työntekijä on ollut poissa työstä hyväksyttävästä syystä.

Korotetun palkan maksaminen tasoittumisjaksossa

10. Kaikista tasoittumisjakson tunneista maksetaan korottomaton tuntipalkka tavanomaisena palkanmaksupäivänä.

11. Korotusosat maksetaan tasoittumisjakson päättymistä seuraavana palkanmaksupäivänä.

Lisä- ja ylityökorvaus vapaa-aikana

12. Lisä- ja ylityökorvaus voidaan vaihtaa vapaa-aikaan työaikalain 23 §:n mukaan.

Työsopimuksen päätyminen kesken tasoittumisjakson

13. Työsopimuksen päättyessä kesken tasoittumisjakson ja työajan jäädessä tasoittumatta keskimääräiseen 37.5 viikkotuntiin maksetaan tämän tuntimäärän ylittäviltä tunneilta

a. korottamaton säännöllisen työajan palkka jos:

- työnantajalla on oikeus päättää työsopimus työntekijästä johtuvista syistä
- työntekijä irtisanoo työsopimuksen

b. 50 %:lla korotettu palkka jos:

- työntekijällä on oikeus purkaa työsopimus
- työnantaja irtisanoo sopimuksen taloudellisista tai tuotannollisista syistä.

Vuorokaudessa yli 10 tuntia tehdystä työstä maksetaan kuitenkin a. ja b. kohdissa 50 %:lla korotettu palkka. Varastotyöntekijälle maksetaan korvaus 6. kohdan (s. 34) mukaan.

14. Työsopimuksen päättyessä kesken tasoittumisjakson ja kokoaikatyöntekijän keskimääräisen viikkotyöajan jäädessä alle 37.5 tunnin vähennetään tekemättä jäänyt tuntimäärä työntekijän palkasta.

Kokoaikatyöntekijän sovitun viikkotyöajan ollessa alle 37.5 tuntia vähennys tehdään sovitun tuntimäärän perusteella.

Ylityön enimmäismäärät

15. Ylityön enimmäismääriä kalenterivuoden aikana laskettaessa ei noudateta työaikalain 19 §:n mukaista neljän kuukauden tarkastelujaksoa (= 138 tuntia 4 kuukaudessa).

Tuntipalkkajakaja

16. Tuntipalkka saadaan jakamalla kuukausipalkka 160:llä

Lisä- ja ylityökorvausten vanhentuminen

17. Lisä- ja ylityökorvaukset vanhentuvat työaikalain 38 §:n mukaan, ellei kannetta nosteta:

- a. työsuhteen jatkuessa kahden vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana oikeus korvaukseen on syntynyt
- b. työsuhteen päättyessä kahden vuoden kuluessa siitä kun työsuhde on päättynyt.

Säännöllinen viikkotyöaika yli 37.5 tuntia

18. Säännöllisen viikkotyöajan ollessa keskimäärin 37.5 tuntia pidempi lisä- ja ylityölaskennassa käytetään 37.5 tunnin sijasta tätä tuntimäärää sekä arkipyhälyhennyksenä ja työajan lyhennyspäivänä 7.5 tunnin sijasta 8 tuntia.

10 § Sunnuntaityö

1. Sunnuntaina tai kirkollisena juhlapäivänä saa teettää työtä vain, jos siitä on työsopimuksella sovittu tai työntekijä antaa siihen erikseen suostumuksensa.

2. Sunnuntaityön teettämisessä noudatetaan tasapuolisuutta ottaen erityisesti huomioon työntekijän ammattitaito, osaaminen ja soveltuvuus tehtävään.

3. Sunnuntaina tai kirkollisena juhla-, itsenäisyys- ja vapunpäivänä tehdystä säännöllisestä työstä maksetaan kaksinkertainen palkka.

Sunnuntaityökorvausta laskettaessa työaikalisiä ei oteta huomioon peruspalkassa. Sunnuntaityökorvaus vanhenee työaikalain 38 §:n mukaan (ks. 9 § 17. kohta).

4. PALKKAUS

11 § Työpalkat

Palkan suuruus

1. Palkan suuruuteen vaikuttavat:

- työtehtävät
- koulutus
- palvelusvuodet
- lisät
- kuntien kalleusluokitus.

Palvelusaika

2. Palvelusaikaan lasketaan:

- samassa tämän työehtosopimuksen tarkoittamassa ammatissa työskennelty aika kokonaisuudessaan.
- vuosilomalain 7 §:n mukainen työhön rinnastettava aika, esimerkiksi äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaa.
(Hoitovapaata ja asevelvollisuusaikaa ei lasketa palvelusaikaan.)

3. Kokemus muussa ammatissa otetaan huomioon kohtuullisessa määrin, jos se osittain vastaa työssä vaadittavaa ammattikokemusta. Tämä pyritään toteamaan työsopimusta tehtäessä.

Koulutus

4. Merkonomi-, tradenomi- tai alan ammatillisen näyttötutkinnon suorittanut on heti palkkataulukon 3. vuoden työntekijä (voimassa 1.10.2007 alkaen).

Työkohtaisuuslisä

5. Työntekijän tehdessä huomattavassa määrin korkeamman vaativuusryhmän työtä maksetaan hänelle työkohtaisuuslisää.

Lisä maksetaan prosentuaalisena taulukkopalkasta.

Tilapäinen siirto

6. Siirrettäessä työntekijä korkeammin palkattuun työhön yhdenjaksoisesti yli kahdeksi viikoksi maksetaan yli menevältä ajalta kyseisen työn mukaista palkkaa.

Ennen siirtoa työnantaja toteaa sen vaikutuksen palkkaukseen.

Siirto vaativuusryhmässä

7. Tehtävän muuttuessa ja työntekijän siirtyessä ylempään vaativuusryhmään määräytyy uusi taulukkopalkka sen vuosiryhmän mukaan, joka on entistä taulukkopalkkaa lähinnä korkeampi.

Vaativuusluokittelun ylittävä palkka

8. Työn ollessa vaativuusluokittelun yleiskuvauksen tasoa D vaativampaa määräytyy työntekijän palkka työ sopimuksen mukaan (määräys voimassa 1.5.2008 alkaen).

Kielillisä

9. Työntekijälle maksetaan kielillisä:

- tavanomaisessa asiakaspalvelussa hänen joutuessa käyttämään lähes päivittäin useampaa kuin yhtä kieltä tai

- muussa työtehtävässä työnantajan edellyttäessä hänen käyttävän lähes päivittäin useampaa kuin yhtä kieltä.

Kielilisiä on 5 % taulukkopalkasta/kieli.

Työnantajan edellyttäessä tavanomaista parempaa kielitaitoa maksetaan viittä prosenttia suurempaa lisää.

Käytettäessä kielitaitoa vain osan vuotta (esim. turisticaika) maksetaan kielilisiä vain tältä ajalta.

Osakuukauden palkka

10. Osakuukauden palkka lasketaan:

- kertomalla päiväpalkka palkkaan oikeuttavilla päivillä, jos niitä on alle 13
- vähentämällä kuukausipalkasta poissaolujen työpäivien palkka, jos palkkaan oikeuttavia päiviä on vähintään 13.

Päiväpalkka saadaan jakamalla kuukausipalkka 21:llä, ellei yrityksen käyttämästä tietojärjestelmästä johtuen käytetä kuukauden todellisten työpäivien lukumäärää.

Koululaispalkka

11. Peruskoulun, lukion tai ammatillisen oppilaitoksen oppilaalle voidaan maksaa koululaispalkkaa yhteensä enintään 2 kuukaudelta (ks. palkkaliite s. 6).

Koululaisen työskenneltyä tämän työehtosopimuksen tarkoittamassa ammatissa 2 kuukautta määräytyy palkka harjoittelijan mukaan.

Palkkataulukot ja kuntien kalleusluokitus

12. Palkkataulukot ja kuntien kalleusluokitus ovat palkkaliitteessä.

Alle 37.5 tuntia tekevät

13. Työntekijälle maksetaan tuntipalkka tai suhteutettu kuukausipalkka.

14. Tuntipalkka saadaan jakamalla kokoaikatyöntekijän taulukkopalkka luvulla 160. Palkkataulukot ovat palkkaliitteessä.

15. Työntekijälle voidaan maksaa kuukausipalkka sovitun viikkotyöajan ja 37.5 tunnin suhteessa seuraavan kaavan mukaan:

$$\frac{\text{kokoaikatyöntekijän taulukkopalkka} \times \text{sovitun viikkotyöaika}}{37.5}$$

Suhteutettua kuukausipalkkaa saavan työntekijän tuntipalkka määräytyy 14. kohdan mukaan.

Työsopimuksen päättyessä kesken tasoittumisjakson ennen työajan tasoittumista sovitun keskimääräiseen viikkotyöaikaan maksetaan tämän ylittäviltä tunneilta korottoman säännöllisen työajan palkka. Lisäksi noudatetaan työehtosopimuksen 9 §:n 13. kohdan määräyksiä (s. 35–36).

Työsopimuksen päättyessä kesken tasoittumisjakson ja työajan jäädessä alle sovitun keskimääräisen viikkotyöajan työnantaja voi vähentää tekemättä jääneen tuntimäärän työntekijän palkasta.

Suhteutettua kuukausipalkkaa saavan työntekijän lomapalkka ja -korvaus määräytyvät 20 §:n 7. kohdan mukaan.

16. Palkka maksetaan muun henkilöstön palkanmaksuajan mukaan.

12 § Myyjät ja myymälätyöntekijät

Harjoittelu-aika

1. Harjoittelu-aika on yksi vuosi.

Harjoittelijan palkka on 85 % I myyjäryhmän 1. vuoden myyjän palkasta.

Harjoitteluajan jälkeen maksetaan ao. myyjäryhmän 1. vuoden myyjän palkkaa.

Myyjäryhmät

2. Myyjäryhmät ovat I ja II.

Työntekijä kuuluu siihen myyjäryhmään, jonka mukaista työtä hän tekee pääosan työajastaan.

Työntekijä kuuluu I myyjäryhmään, elleivät työtehtävät edellytä II myyjäryhmän palkkaa.

Työntekijä kuuluu II myyjäryhmään työn ollessa erityisen vaativaa ja edellyttäessä erityistä koulutusta tai pitkäaikaisella kokemuksella hankittua vaativaa ammattitaitoa.

Työntekijän kuuluminen II myyjäryhmään edellyttää lisäksi:

- myyntiartikkeleiden tavanomaista parempaa erikoistuntemusta
- taitoa antaa asiakasohjausta ja -neuvontaa tuotteiden toiminta-periaatteista.

II myyjäryhmän mukaisia työtehtäviä ovat muun muassa:

- lihamestarin työt lajitelmiltaan ja myynnin määrältään suurehkoissa elintarvikemyymälöissä ja -osastoissa
- sekä vastaavaa vaatimustasoa edellyttävät myyntitehtävät muissa myymälöissä, kuten esimerkiksi:
 - rakennus- ja LVI-tarvikkeiden myyntitehtävät myyjän tehdessä asiakkaan esittämien piirustusten tai ohjeiden perusteella kustannuslaskelmiin perustuvia myyntitarjouksia
 - myyntitehtävät, jotka edellyttävät tuotekokonaisuuksien tarjontaa asiakkaan esittämien valmiiden työsuunnitelmien perusteella.

Iltalisä

3. Kello 18.00–06.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen iltalisä. Lisä maksetaan riippumatta myymälän aukiolosta. Lisää ei makseta sunnuntaiaamuna, kirkollisen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivän aamuna tehdystä työstä.

Iltalisä maksetaan sunnuntaina, kirkollisena juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivänä (kello 18.00–24.00) yksinkertaisena.

Myymälän oltua auki sunnuntaisin marras- ja joulukuussa kello 18.00 jälkeen maksetaan kello 18.00–24.00 tehdystä työstä iltalisä kaksinkertaisena.

Lisä maksetaan myös muulle työntekijälle (esim. varasto- ja konttorityöntekijä):

- hänen työskennellessä säännöllisesti myymälässä tai sen välittömässä läheisyydessä ja
- töiden liittyessä aukiolon johdosta tehtävään myyntityöhön.

Lisä voidaan sopia kiinteäksi kuukausikorvaukseksi työn ollessa myymälän sulkemisen jälkeen tapahtuvaa tavanomaista lopettamistyötä.

Aattoiltaisä

4. Myymälän oltua auki kirkollisen juhlapäivän aattona kello 18.00 jälkeen maksetaan kello 18.00–24.00 tehdystä työstä lauantailisän suuruinen aattoiltaisä. Näitä ovat:

- Loppiaisen aatto
- Kiirastorstai
- Helatorstain aatto
- Juhannusaatto
- Pyhäinpäivän aatto
- Jouluaatto
- Uudenvuoden aatto.

Aaton ollessa lauantaina lisä määräytyy 6. kohdan mukaan.

Lisä maksetaan myös muulle työntekijälle 3. kohdan 4. kappaleen mukaan.

Vappu- ja itsenäisyyspäiväaaton lisä määräytyy 3. kohdan mukaan.

Yölisä

5. Myymälän oltua auki maksetaan kello 00.00–06.00 tehdystä työstä palkkaliitteen mukainen yölisä. Lisää ei makseta sunnuntaiyönä, kirkollisen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivän yönä tehdystä työstä.

Lisä maksetaan myös muulle työntekijälle 3. kohdan 4. kappaleen mukaan.

Lisä voidaan sopia kiinteäksi kuukausikorvaukseksi työn ollessa myymälän sulkemisen jälkeen tapahtuvaa tavanomaista lopettamistyötä.

Lauantailisä

6. Myymälän oltua auki lauantaina kello 13.00 jälkeen maksetaan kello 13.00–24.00 tehdystä työstä palkkaliitteen mukainen lauantailisä.

Lisä maksetaan myös muulle työntekijälle 3. kohdan 4. kappaleen mukaan.

Inventaarilisä lauantaina

7. Lauantain inventaarityöstä kello 13.00–24.00 maksetaan lauantailisän suuruinen inventaarilisä.

Vastuulisä

8. Työntekijälle maksetaan vastuulisä hänen vastatessaan ja huolehtiessaan:

- osastosta tai tuoteryhmästä
- toisten työntekijöiden ohjauksesta, valvonnasta ja työaika-suunnitelmien tekemisestä
- myynti- ja mainossuunnittelusta ja raportoinnista.

Vastuulisä on vähintään 5 % taulukkopalkasta.

Tehtävien ja vastuiden ollessa lähellä esimiesten tehtäviä lisä maksetaan viittä prosenttia suurempana.

Myymänhoitajan sijaisuuslisä

9. Sijaisuuslisä maksetaan myymälänhoitajan sijaiselle.

Lisän suuruuteen vaikuttavat:

- työntekijän alallaoloaika
- sijaisuuden kesto
- myymälän koko.

Lisän suuruus on vähintään:

Vakinaisten työntekijöiden määrä (osa-aikaiset työajan suhteessa)	Lisä %
4 – 5	5
6 – 10	10
11 – 20	15
21 –	20

Maksettaessa 11 §:n 6. kohdan mukaista lisää (tilapäinen siirto s. 41) sijaisuuslisää ei makseta.

Hälytysraha

10. Hälytysraha maksetaan työntekijän poistuttua työpaikalta ja hänen tullessa hälytyskutsusta työhön säännöllisen työajan ulkopuolella.

Hälytysraha on kahden tunnin palkka muun hälytystyöstä maksettavan palkan lisäksi.

Kylmä- ja pakkashuonelisä

11. Kylmähuonelisä maksetaan työntekijän työskennellessä pääasiallisesti myymälän kylmähuoneessa.

Lisä on vähintään 5 % taulukkopalkasta.

12. Pakkashuoneessa työskennellyiltä tunneilta maksetaan 20 %:lla korotettu palkka.

13 § Varastotyöntekijät

Harjoittelu-aika

1. Harjoittelu-aika on yksi vuosi.

Harjoittelijan palkka on 85 % 1. vuoden varastotyöntekijän palkasta.

Iltalisä

2. Kello 18.00–22.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen iltalisä. Iltalisä maksetaan kaksinkertaisena sunnuntaina, kirkollisena juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivänä.

3. Varastotyön liittyessä myyntityöhön lisä maksetaan 12 §:n 3.–4. ja 6. kohtien mukaan (s. 43 - 44).

Lauantailisä

4. Lauantaina kello 13.00–22.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen lauantailisä.

Yölisä

5. Kello 22.00–06.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen yölisä. Yölisä maksetaan kaksinkertaisena sunnuntaina, kirkollisena juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivänä.

Varastotyön liittyessä myyntityöhön lisä maksetaan 12 §:n 5. kohdan mukaan.

Olosuhdelisät

6. Lisiä maksetaan seuraavasti:

Raskaat tai likaiset olosuhteet

Lisä maksetaan poikkeuksellisen raskaissa tai likaisissa olosuhteissa tehtäviltä tunneilta.

Lisä on 7–11 % taulukkopalkasta tunnilta.

Muuten vaikeat olosuhteet

Lisä maksetaan myös muuten vaikeissa olosuhteissa tehtäviltä tunneilta.

Tällaista työtä voi olla esimerkiksi:

- työ ulko- tai lämmittämättömässä varastossa talviaikana
- työ tuoretavaravarastossa
- vaarallisten aineiden käsittely
- tai käsin suoritettavien suurten tavaramäärien siirtely.

Lisä on 7–11 % taulukkopalkasta tunnilta.

Lisiä määrättäessä selvitetään, miten suuri osa varastotyöntekijän työstä poikkeaa varastotyön keskimääräisistä olosuhteista sekä mikä osa työstä suoritetaan edellä mainituissa olosuhteissa.

Lisistä sovitaan paikallisesti.

Jos työpaikalla on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan.

Pakastevarastolisä

7. Pakastevarastossa tehdyiltä tunneilta maksetaan 20 %:lla korotettu palkka.

Pääasiallisesti pakastevarastossa työskentelevälle työntekijälle lisä maksetaan kaikilta tunneilta.

Hälytysraha

8. Hälytysraha maksetaan työntekijän poistuttua työpaikalta ja hänen tullessa hälytyskutsusta työhön säännöllisen työajan ulkopuolella.

Hälytysraha on kahden tunnin palkka muun hälytystyöstä maksettavan palkan lisäksi.

Työryhmän vanhin (nokkamies)

9. Työryhmän vanhin on erikseen nimetty varastotyöntekijä, joka:

- työskentelee pysyvästi varastoesimiehen apuna työnjohtotehtävissä ja
- tekee myös tavanomaista varastotyötä.

Taulukkopalkka on 8. vuoden varastotyöntekijän taulukkopalkka korotettuna vähintään 10 %:lla.

14 § Konttorityöntekijät

Harjoittelu-aika

1. Harjoittelu-aika on kullekin konttorialalle tulevalle yksi vuosi.

Harjoittelu-aika edellytetään konttorialalle tullessa suoritettavaksi ainoastaan yhden kerran.

Harjoittelijan palkka on 85 % 1. vuoden konttorityöntekijän ko. vaativuusryhmän palkasta.

Iltalisä

2. Kello 18.00–06.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen iltalisä. Iltalisä maksetaan sunnuntai-
na, kirkollisena juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivänä (kello 18.00–24.00) kaksinkertaisena.

Lisää ei makseta:

- käytettäessä liukuvaa työaika tai
- työntekijän päättäessä itse säännöllisen työaikansa ajankohdasta.

Konttorityön liittyessä myyntityöhön lisä maksetaan 12 §:n 3.–5. kohtien mukaan (s. 43 - 44).

Vaativuusryhmittely

3. Vaativuusryhmittely on palkkaliitteessä.

15 § Muut ammattiryhmät

1. Tämän pykälän ammattiryhmiin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä alla esitetyn poikkeuksin.

Pika- ja noutotukkutyöntekijät

2. Pika- ja noutotukkutyöntekijän palkka määräytyy 13 §:n mukaan (s. 46 - 48) lukuun ottamatta 13 §:n 3. koh-
taa (s. 46).

Vahtimestarit

3. Vahtimestarin palkka määräytyy työehtosopimuksen mukaan.

Työajan määräytyessä myymälässä työskentelevän työntekijän työajan perusteella maksetaan ilta-, aattoilta-,
yö- ja lauantailisä 12 §:n 3.- 6. kohtien mukaan (s. 43 - 44).

Työajan määräytyessä muulla perusteella maksetaan ilta-, lauantai- ja yölisä 13 §:n 2. ja 4.- 5. kohtien mukaan
(s. 46). Lisät voidaan sopia osaksi kokonaispalkkaa.

Lähetit

4. Taulukkopalkka maksetaan täysin työkykyiselle 15 vuotta täyttäneelle lähetille (palkkaliite).

Konttorilähetti on vuoden työskentelyn jälkeen 1. vuoden A-vaativuusryhmän työntekijä (palkkaliite).

Korjausompelijat

5. Korjausompelijan palkka määräytyy 12 §:n I myyjäryhmän taulukkopalkan mukaan (palkkaliite).

Siivoojat

6. Palkkataulukko on palkkaliitteessä.

7. Kello 18.00–22.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen iltalisä.

Kello 22.00–06.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen yölisä. Ilta- ja yölisä maksetaan kaksinkertaisena sunnuntaina, kirkollisena juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivänä.

8. Viikkotyöpäivien määrä voidaan sopia työsopimuksessa.

5. POISSAOLOT

16 § Sairastuminen

Palkanmaksun edellytykset

1. Palkka maksetaan jos:

- työntekijä on sairastumisen tai tapaturman johdosta estynyt tekemästä työsopimuksensa mukaista työtä ja
- työntekijä ei ole aiheuttanut työkyvyttömyyttä tahallisesti tai törkeällä huolimattomuudella.

Ilmoitusvelvollisuus ja lääkärintodistus

2. Työntekijän on viipymättä ilmoitettava poissaolosta ja jos mahdollista sen kestosta. Työntekijän laiminlyödessä välittömän ilmoittamisen tahallaan tai huolimattomuudesta palkanmaksuvelvollisuus alkaa ilmoittamisesta. Työntekijän on vaadittaessa esitettävä työkyvyttömyydestä lääkärintodistus tai muu työnantajan hyväksymä selvitys.

Lääkärintodistus on haettava ensisijaisesti työterveyslääkäriltä tai muulta työnantajan nimeämältä lääkäriltä.

Terveystieteiden tai sairaanhoitajan antama todistus katsotaan hyväksyttäväksi todistukseksi enintään kolme kalenteripäivää kestävänsä sairaustapauksen osalta jos:

- työnantaja ei ole järjestänyt lakisääteistä laajempaa ja lääkäripalvelut kattavaa työterveyshuoltoa,
- työntekijä ei ole pyynnöstä huolimatta saanut vastaanottoaikaa julkisen terveydenhuollon piiriin kuuluvalta lääkäriltä ja työntekijä on toimittanut tästä selvityksen työnantajalle ja
- kyseessä on epidemialuontoinen sairaus (esim. flunssa tai vatsatauti).

Jos työnantajalla on perusteltu syy epäillä työntekijän työkyvyttömyyttä, työnantaja voi pyytää työntekijää hankkimaan palkanmaksuvelvollisuuden edellytyksenä uuden lääkärilausunnon nimeämältään lääkäriltä.

Työnantajan nimetessä lääkärin työnantaja maksaa lääkärintodistuksen hankkimiskustannukset.

Epidemian aikana tai kun lääkäripalveluksia ei ole riittävästi saatavilla työterveyshoitaja tai terveydenhoitaja voi antaa tutkimuksensa perusteella sairauslomatodistuksen enintään kolmeksi päiväksi kerrallaan. Todistuksen voi uusida vain sama hoitaja.

Palkanmaksu

3. Palkka maksetaan kunkin työkyvyttömyystapauksen yhteydessä seuraavasti:

Työsuhteen kesto sairastumishetkellä	Palkallisen jakson pituus
alle kuukausi	sairausvakuutuslain karenssi- ajalta 50 % palkasta
vähintään kuukausi	sairausvakuutuslain karenssi- aika

vähintään 3 kk mutta alle 3 vuotta	4 viikkoa
3 vuotta – alle 5 vuotta	5 viikkoa
5 vuotta – alle 10 vuotta	6 viikkoa
vähintään 10 vuotta	8 viikkoa

Sairausvakuutuslain karenssiaika on sairastumispäivä ja sitä seuraavat 9 arkipäivää. Työntekijän sairastuessa uudelleen samaan sairauteen 30 päivän kuluessa sairausvakuutuslain karenssiaika on sairastumispäivä (ks. 4. kohta, sairauden uusiutuminen).

Palkka maksetaan jaksoon sisältyviltä työpäiviltä (ks. 6. kohta, alle 37.5 tuntia tekevät).

Ilta-, yö- ja lauantailisät maksetaan sairausajan palkassa, jos niitä olisi kertynyt työntekijälle sairausjakson aikana. Varaston lauantailisää (13 §:n 4. kohta) ei oteta huomioon sairausajan palkassa.

Työnantaja maksaa sairausajan palkan suoraan työntekijälle ja hakee itselleen sairausvakuutuskorvauksen.

Paikallisesti voidaan sopia sairausajan palkan maksamisesta seuraavaa:

- Sairausvakuutuslain karenssiaikaan sisältyviltä työpäiviltä maksetaan täysi palkka.
- Karenssin jälkeisiltä työpäiviltä maksetaan päiväpalkan ja sairausvakuutuskorvauksen erotus. Maksaminen edellyttää selvitystä päivärahan suuruudesta.

Työtapaturmasta johtuva sairausajan palkka maksetaan työsuhteen keston perusteella määräytyvältä palkallista jaksolta suoraan työntekijälle.

Jos työntekijä ei ole toimittanut Kelan pyytämiä selvityksiä, eikä sairauspäivärahaa tästä syystä makseta tai se maksetaan normaalia pienempänä, vähenee työnantajan palkanmaksuvelvollisuus maksamatta jääneellä määrällä.

Sairausajan palkasta vähennetään samasta työkyvyttömyydestä ja samalta ajanjaksolta saatu päiväraha tai siihen rinnastettava korvaus, joka maksetaan:

- lain perusteella
- työnantajan kokonaan tai osaksi kustantaman muun vakuutuksen perusteella
- tai työnantajan kannatusmaksua saavasta sairausavustuskassasta.

Palkan tultua jo maksetuksi työnantaja voi nostaa korvaukset itselleen tai periä ne työntekijältä, kuitenkin enintään maksamansa määrän.

Sairauden uusiutuminen

4. Työntekijän sairastuessa samaan sairauteen 30 päivän kuluessa työhön paluusta maksetaan sairausajan palkka seuraavasti:

- poissaolojaksot lasketaan yhteen ja niiltä maksetaan palkka kuin kyseessä olisi yksi sairastumisjakso
- palkka maksetaan kuitenkin sairausvakuutuslain karenssialalta eli sairastumispäivältä sen ollessa työpäivä.

Karanteeni

5. Työntekijän ollessa poissa työstä tartuntatautilain perusteella hänelle maksetaan palkka tämän pykälän mukaan.

Alle 37.5 tuntia tekevät

6. Palkka maksetaan työvuoroluetteloon merkityiltä tunneilta.

Työvuoroluettelon puuttuessa palkka maksetaan sovitun keskimääräisen viikkotyöajan mukaan.

17 § Tilapäinen poissaolo

Äkillinen sairaus perheessä

1. Työntekijälle pyritään antamaan mahdollisuus lyhyeen palkattomaan poissaoloon perheessä sattuneen äkillisen sairauden johdosta.

2. Alle 10-vuotiaan lapsen sairastuessa äkillisesti lapsen huoltajalle, huoltajan avio- tai avopuolisolle tai huoltajalle, joka ei asu lapsen kanssa samassa taloudessa, maksetaan palkka 1–3 kalenteripäivään sisältyviltä työpäiviltä 16 §:n mukaan.

Palkanmaksun edellytyksenä on, että

- lyhyt poissaolo on välttämätön lapsen hoidon järjestämiseksi tai lapsen hoitamiseksi ja
- työntekijä on viipymättä ilmoittanut poissaolosta ja jos mahdollista sen kestosta ja
- lapsen sairaudesta on toimitettu lääkärintodistus tai muu työnantajan hyväksymä selvitys.

Muulle kuin yksinhuoltajalle palkka maksetaan, jos

- toisella huoltajalla,
- huoltajan avio- tai avopuolisolla tai
- lapsen huoltajalla, joka ei asu lapsen kanssa samassa taloudessa,

ei ole ansiotyön, työajan, välimatkan, asevelvollisuuden tai siviilipalvelun suorittamisen tai kertausharjoitusten takia mahdollisuutta järjestää hoitoa tai itse hoitaa lasta. Esteestä on pyynnöstä annettava selvitys.

Tarvittaessa työntekijälle pyritään antamaan 3 kalenteripäivää pidempi palkaton poissaolo.

Vihkiminen ja merkkipäivä

3. Työntekijän vihkimispäivä on palkallinen vapaapäivä sen ollessa työpäivä.

4. Työntekijän 50- ja 60-vuotispäivä on palkallinen vapaapäivä sen ollessa työpäivä.

Kuolema ja hautajaiset

5. Työntekijälle pyritään järjestämään mahdollisuus lyhyeen poissaoloon lähiomaisen kuoleman ja hautajaisten johdosta.

Lyhyellä poissaololla tarkoitetaan kuolemasta ja hautajaisista johtuviin järjestelyihin tarvittavaa aikaa.

Poissaolon kestäessä yli päivän työntekijän on annettava työnantajan pyynnöstä etukäteen selvitys ajan tarpeesta.

Lähiomaisia ovat muun muassa puoliso, vanhemmat, iso- ja appivanhemmat, lapsi, sisar ja veli.

Poissaolo ei vähennä ansioita.

Kutsunta ja kertausharjoitukset

6. Työntekijä voi osallistua ansion alentumatta asevelvollisten kutsuntaan ja siihen liittyvään lääkärintarkastukseen. Lääkärintarkastukseen noudatetaan 18 §:n määräyksiä.

7. Työntekijälle maksetaan kertausharjoituspäiviltä palkan ja reserviläispalkan erotus.

Yhteiskunnallinen toiminta

8. Työntekijälle maksetaan palkan ja ansionmenetykskorvauksen erotus hänen osallistuessa työaikana:

- kunnanvaltuuston
- kunnanhallituksen
- valtiollisten tai kunnallisten vaalien vaalilautakunnan tai -toimikunnan työskentelyyn.

Erotus maksetaan työntekijän annettua selvityksen ansionmenetykskorvauksesta.

Vaikeasti sairas lapsi

9. Lapsen ollessa vaikeasti sairas työntekijä on sovittaessa oikeutettu palkattomaan poissaoloon (Vnp/85).

Vuosilomaedut

10. Tämän pykälän mukaiset poissaolot eivät vähennä vuosilomaetuja lukuun ottamatta vaikeasti sairaan lapsen hoitoa.

18 § Lääkärintarkastukset

Palkanmaksun edellytykset

Säännöllisen työajan palkkaa ei vähennetä seuraavissa tapauksissa (a.–e.) edellyttäen, että tarkastukset ja tutkimukset on järjestetty tarpeetonta työajan menetystä välttäen:

a. Sairauden toteaminen

Sairauden toteamiseksi välttämätön lääkärintarkastus ja siihen liittyvä lääkärin määräämä laboratorio- tai röntgentutkimus, jos aikaa ei ole saatu työajan ulkopuolella.

b. Äkillinen hammassairaus

Äkillisen hammassairauden hoitotoimen ajalta jos:

- hammassairaus ennen hoitoa aiheuttaa työkyvyttömyyden ja
- hammassairaus vaatii hoitoa samana päivänä tai saman työvuoron aikana ja
- hammaslääkärin antama todistus osoittaa työkyvyttömyyden ja hoidon kiireellisyyden.

c. Raskaus

Raskaana olevan työntekijän käydessä synnytystä edeltävissä lääketieteellisissä tutkimuksissa, jos aikaa ei ole saatu työajan ulkopuolella.

d. Lakisääteiset tarkastukset ja tutkimukset

Työntekijän käydessä:

- työterveyshuoltolain tarkoittamissa ja työterveyshuollon toimintasuunnitelmaan hyväksytyissä tarkastuksissa
- nuorista työntekijöistä annettuun lakiin liittyvissä tutkimuksissa
- tartuntatautilakiin liittyvissä ja työnantajan edellyttämässä tutkimuksissa
- tartuntatautilain edellyttämässä tutkimuksissa, jotka johtuvat työntekijän siirtymisestä yrityksessä toisiin tehtäviin.

Työnantaja maksaa työntekijälle välttämättömät matkakustannukset kyseisiin tutkimuksiin tai jälkitarkastuksiin sekä päivärahan, jos ne tehdään muulla paikkakunnalla.

e. Poissaolo muista syistä

Kunnan järjestämät seulontatutkimukset (Vna 1339/2006: mammografia ja papakoe), mikäli käynnit eivät ole mahdollisia työajan ulkopuolella.

19 § Lapsen syntymä

Perhevapaat

1. Erityisäitiys-, äitiys-, isyys-, adoptio- ja vanhempainvapaa sekä hoitovapaa määräytyvät työ sopimus- ja sairausvakuutuslain mukaan.

2. Äitiys- tai adoptiovapaalle lähtevälle työntekijälle maksetaan:

- a. 3 kuukaudelta palkan ja sairausvakuutuslain äitiysrahan erotus tai
- b. 3 kuukauden palkka, jolloin työnantaja hakee itselleen sairausvakuutuslain äitiysrahan.

Maksamisen edellytyksenä ovat:

- työsuhde on kestänyt vähintään 9 kuukautta ennen vapaan alkua ja
- työntekijä palaa perhevapaalta työhön.

Erotuksen maksaminen edellyttää työntekijän selvitystä äitiysrahan suuruudesta.

Jos työntekijä ei ole toimittanut Kelan pyytämiä selvityksiä, eikä äitiysrahaa tästä syystä makseta tai se maksetaan normaalia pienempänä, vähenee työnantajan palkanmaksuvelvollisuus maksamatta jääneellä määrällä.

Alle 37.5 tuntia tekevälle maksetaan palkan ja sairausvakuutuslain äitiysrahan erotus tai 3 kuukauden palkka vapaan alkua edeltävän 9 kuukauden keskimääräisen viikkotyöajan mukaan. Keskimääräisen viikkotyöajan jäädessä alle työ sopimuksessa sovitun viikkotyöajan maksetaan erotus sovitun viikkotyöajan mukaan.

Työnantajalla ei ole palkanmaksuvelvollisuutta uudelta äitiysvapaalta, jos työntekijä ei ole palannut työhön edelliseltä perhevapaalta.

Isyysvapaalle lähtevälle maksetaan 6 ensimmäiseltä isyysvapaapäivältä palkan ja sairausvakuutuslain isyysrahan erotus tai vastaavalta ajanjaksolta palkka, jolloin työnantaja hakee itselleen sairausvakuutuslain isyysrahan. Muuten noudatetaan edellä esitettyä.

Muut perhevapaat ovat palkattomia.

Ilmoitusajat

3. Työntekijän on ilmoitettava työnantajalle äitiys-, isyys-, vanhempain- ja hoitovapaasta viimeistään 2 kuukautta ennen vapaan alkamista.

Jos vapaan kesto on enintään 12 arkipäivää, ilmoitusaika on kuitenkin yksi kuukausi.

Työntekijän tulisi antaa työnantajalle hyvissä ajoin kokonaissuunnitelma vapaiden käytöstä kummankin vanhemman osalta.

Vapaan ajankohdan muuttaminen

4. Työntekijä voi työ sopimuslain mukaisesta perustellusta syystä muuttaa aikaisemmin ilmoittamansa äitiys-, isyys-, vanhempain- tai hoitovapaan ajankohdan noudattaen 1 kuukauden ilmoitusaikaa.

Työntekijä voi varhentaa äitiysvapaan tai muuttaa synnytyksen yhteydessä pidettäväksi aiotun isyysvapaan ajankohdan sen ollessa tarpeen lapsen syntymän tai lapsen, äidin tai isän terveydentilan vuoksi. Muutoksesta on ilmoitettava työnantajalle niin pian kuin mahdollista.

Työntekijän keskeyttäessä vanhempain- tai hoitovapaan työ kyvyttömyyden takia työnantajalla ei ole sairausajan palkanmaksuvelvollisuutta työ sopimuslain mukaisesti ilmoitetulta vanhempain- tai hoitovapaalta.

Työskentely vapaan aikana

5. Vanhempain- ja hoitovapaa on tarkoitettu lapsen hoitamiseen.

Työntekijä voi työskennellä vapaan aikana edellyttäen, ettei lapsen hoito esty tai häiriinny.

6. VUOSILOMA

20 § Vuosiloma

1. Vuosilomaetuudet määräytyvät vuosilomalain ja työehtosopimuksen mukaan.

Loman pituus

2. Lomaa ansaitaan täydeltä lomanmääräytymiskuukaudelta työsuhteen kestänyttä lomanmääräytymisvuoden (1.4.–31.3.) loppuun mennessä:

- alle vuoden 2 arkipäivää
- vähintään vuoden 2.5 arkipäivää.

Täysi lomanmääräytymiskuukausi on kalenterikuukausi, jonka aikana työntekijä on työskennellyt:

- vähintään 14 päivää
- vähintään 35 tuntia.

Lomaa ansaitaan joko 14 päivän tai 35 tunnin säännön perusteella.

Lomaa ansaitaan 35 tunnin säännön perusteella työntekijän työskennellessä työehtosopimuksen mukaan alle 14 päivää kuukaudessa.

Loman antaminen

3. Työnantaja määrää loman alkamisajankohdan vuosilomalain mukaisesti.

Työnantajan on annettava ennen loman määräämistä työntekijälle tai tämän edustajalle mahdollisuus esittää mielipiteensä loman ajankohdasta.

Kesä- ja talviloman ei tulisi välittömästi seurata toisiaan.

Lomapäiviksi ei lasketa pyhäpäiviä, pääsiäislauantaita, vapunpäivää, juhannusaattoa, itsenäisyyspäivää ja jouluaattoa.

Loma ja vapaapäivä

4. Loman alkamiseen vapaapäivänä tarvitaan työntekijän suostumus. Vähintään 6 päivän loma voi alkaa ilman työntekijän suostumusta hänen maanantaivapaapäivänä.

Vähintään 6 päivän loman päättyessä muuna arkipäivänä kuin lauantaina työntekijällä on tällä viikolla lomapäivien lisäksi vapaapäivä.

Enintään 3 päivän lomaan ei voi sisältyä vapaapäivää ilman työntekijän suostumusta.

Vähintään 6 päivän pituisen lakisääteisen vuosiloman

- alkaessa maanantaina on loman alkamista edeltävä sunnuntai vapaapäivä tai
- sen päättyessä lauantaina on loman päättymistä seuraava sunnuntai vapaapäivä.

Lisät

5. Lomapalkkaan ja -korvaukseen lisätään suuruudeltaan vaihtelevat työehtosopimukseen perustuvat lisät.

Tällaisia ovat mm. ilta-, yö- ja lauantailisät sekä säännölliseltä sunnuntaityöltä maksettu korotus työntekijän annettua työsopimuksessa suostumuksen sunnuntaityöhön tai hänen työskennellessä työsopimuksensa perusteella kaikkina viikonpäivinä.

Lomapalkkaan ja -korvaukseen lisätään lomanmääräytymisvuoden aikana maksetuista lisistä:

- 10 % työsuhteen kestänyttä lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä alle vuoden
- 12.5 % työsuhteen kestänyttä lomanmääräytymisvuoden loppuun mennessä vähintään vuoden.

Laskettaessa lomapalkkaa provision osalta noudatetaan vuosilomalakia.

Lomapalkan ja lomakorvauksen maksaminen

6. Lomapalkka maksetaan ennen loman alkamista, ellei työpaikkakohtaisesti (23 §:n mukaan, s. 70) sovita sen maksamisesta yrityksen normaalina palkanmaksupäivänä. Jos yrityksessä on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan.

Enintään 6 päivän lomapalkka voidaan maksaa yrityksen normaalina palkanmaksupäivänä.

Lomakorvaus työsuhteen päättyessä maksetaan vuosilomalain mukaan.

Vuosilomapalkan jakaja on 25.

Alle 37.5 tuntia tekevät

7. Lomapalkka tai -korvaus on jäljempänä esitetystä lomanmääräytymisvuoden ansiosta:

- 10 % työsuhteen kestänyttä lomanmääräytymisvuoden loppuun (31.3) mennessä alle vuoden
- 12.5 % työsuhteen kestänyttä lomanmääräytymisvuoden loppuun (31.3.) mennessä vähintään vuoden.

8. Lomanmääräytymisvuoden (1.4.–31.3.) ansio muodostuu:

- työssäoloajan palkasta lukuunottamatta hätä- ja ylityön ajalta maksettua palkkaa
- poissaoloajalta maksetusta palkasta (tes: 17–18 §) ja
- laskennallisesta palkasta.

9. Maksettuihin palkkoihin lisätään laskennallista palkkaa:

- sairauspoissaolojen ajalta yhteensä enintään 75 työpäivältä lomanmääräytymisvuoden aikana (75 työpäivän jaksoon sisältyvät palkalliset sairauspoissaolot)
- sairauspoissaolojen ajalta yhteensä enintään 105 kalenteripäivältä ansaittaessa lomaa 35 tunnin säännön mukaan (105 kalenteripäivän jaksoon sisältyvät palkalliset sairauspoissaolot)
- äitiys-, isyys- ja vanhempainvapaan ajalta
- lomautuksen ajalta enintään 30 työpäivältä lomautusta kohden
- lomautuksen ajalta yhteensä enintään 42 kalenteripäivältä ansaittaessa lomaa 35 tunnin säännön mukaan
- tilapäisen hoitovapaan ajalta (TSL 4:6 §)
- pakottavien perhesyiden ajalta (TSL 4:7 §)
- ammattitaudin tai tapaturman johdosta annettavan lääkinnällisen kuntoutuksen ajalta yhteensä enintään 75 työpäivältä
- ammattitaudin tai tapaturman johdosta annettavan lääkinnällisen kuntoutuksen ajalta yhteensä enintään 105 kalenteripäivältä ansaittaessa lomaa 35 tunnin säännön mukaan
- sairauden leviämisen estämiseksi annetun viranomaisen määräyksen vuoksi

10. Laskennallinen palkka määräytyy poissaolon alkamishetken tuntipalkan ja sovitun keskimääräisen viikkotyöajan mukaan tai kuukausipalkkaisella poissaolon alkamishetken kuukausipalkan mukaan.

Jos tuntipalkkaisella ei ole sovittu keskimääräistä viikkotyöaika, laskennallinen palkka määräytyy poissaoloa edeltävän kolmen (3) kuukauden keskimääräisen viikkotyöajan mukaan.

11. Jos osa-aikatyöntekijällä ei ole lomapäiviä, lomakorvaus maksetaan viimeistään lomakauden loppuun (30.9.) mennessä.

21 § Lomaraha

Maksamisedellytykset

1. Lomaraha maksetaan työntekijän:

- aloittaessa loman ilmoitettuna tai sovittuna aikana ja
- palatessa työhön heti loman päätyttyä.

Lomaraha maksetaan myös työntekijän:

- oltua poissa työstä työnantajan suostumuksella välittömästi ennen loman alkamista tai sen päätyttyä.
- ollessa estynyt palaamasta työhön vuosilomalain 7 §:n 2 momentissa mainitusta syystä.

Suuruus

2. Lomaraha on 50 % vuosilomalain mukaan ansaittua lomaa vastaavasta lomapalkasta.

Maksamisaika

3. Lomaraha maksetaan loman alkaessa, ellei työpaikkakohtaisesti (23 §:n mukaan, s. 70) sovita sen maksamisajasta toisin. Jos yrityksessä on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan.

Puolet kesäloman lomarahasta voidaan maksaa viimeistään joulua edeltävänä palkanmaksupäivänä. Työsuhteen päättyessä ennen sitä lomaraha maksetaan lopputilissä.

Enintään 6 lomapäivän lomaraha voidaan maksaa yrityksen normaalina palkanmaksupäivänä.

Hoitovapaa

4. Hoitovapaalla olevalle maksetaan lomaraha 3. kohdan mukaan. Jos työntekijä ei palaa työhön ennakoilmoituksen tai siihen tehdyn muutoksen mukaisesti hoitovapaan päätyttyä, työnantajalla on oikeus periä maksumansa lomaraha takaisin.

Varusmiespalvelus

5. Lomaraha maksetaan asevelvollisuutta suorittavalle hänen palattua asianmukaisesti työhön.

Lomaraha on 50 % ennen palvelukseen astumista maksetusta lomapalkasta tai lomakorvauksesta.

Työsuhteen päättyminen loman aikana

6. Työsuhteen päättyessä taloudellisista tai tuotannollisista syistä loman aikana tai loman viimeisenä päivänä maksetaan lomaraha.

Eläkkeelle siirtyminen

7. Lomaraha maksetaan vuosilomapalkasta ja -korvauksesta työntekijän siirtyessä vanhuus-, työkyvyttömyys-, yksilölliselle varhais- tai varhennetulle vanhuuseläkkeelle.

Takaisinperintä

8. Kohtien 1. ja 4. edellytysten jäädessä toteutumatta lomaraha voidaan periä takaisin.

Alle 37.5 tuntia tekevät

9. Lomarahan maksaminen edellyttää, että työntekijä on ansainnut vuosilomapäiviä.

7. MATKAT

22 § Matkakustannukset

Matkakustannukset

1. Matkakustannukset korvataan vaihtoehtoisesti:

- valtion matkustussäännön mukaan
- verohallituksen päätöksen mukaan
- yrityksen matkustussäännön mukaan.

Yrityksen matkustussääntö

2. Yrityksen matkustussäännössä korvaukset määräytyvät valtion matkustussäännön mukaan ja maksuperusteet (aikarajat) verohallituksen päätöksen mukaan.

Päiväraha

3. Noudatettaessa verohallituksen päätöstä tai yrityksen matkustussääntöä päivärahaa ei makseta:

- työntekijän tehdessä työmatkan alueellisesti rajatussa ja usean kunnan alueella toimivassa yrityksessä
- työntekijän osallistuessa yrityksen tai kaupparyhmittymän sisäiseen koulutukseen työnantajan maksamissa kustannuksissa.

Ateriakorvaus

4. Ateriakorvaus maksetaan:

- työmatkan kestäessä vähintään 6 tuntia
- ja työntekijällä ei ole mahdollisuutta tavanomaiseen tai sitä vastaavaan työpaikkaruokailuun tai kotiruokailuun.

Ateriakorvausta ei makseta:

- työntekijän saadessa koko- tai osapäivärahan
- tai työntekijän työskennellessä yrityksen saman paikkakunnan toisessa toimipaikassa.

Ateriakorvauksen suuruus määräytyy valtion matkustussäännön mukaan.

8. TYÖPAIKKAKOHTAINEN SOPIMINEN

23 § Työpaikkakohtainen sopiminen

1. Työpaikkakohtaisessa sopimisessa:

- sopijapuolia ovat työnantaja ja työntekijä, työntekijät tai luottamus-mies, ellei työehtosopimusmääräyksessä ole toisin sovittu
- sopimus on tehtävä kirjallisesti
- sopimus voidaan tehdä toistaiseksi tai määräajaksi
- toistaiseksi voimassa olevan sopimuksen irtisanomisaika on 3 kuukautta
- yli 9 kuukautta kestänyt määräaikainen sopimus voidaan irtisanoa 3 kuukauden irtisanomisajalla
- sopimuksen päätyttyä noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä.

2. Sovitun järjestelyn ollessa sidottu tiettyyn ajanjaksoon se jatkuu irtisanomisesta huolimatta jakson loppuun.

9. ERINÄISET MÄÄRÄYKSET

24 § Erinäiset määräykset

Jäsenmaksuperintä

Työntekijän pyynnöstä työnantaja pidättää Palvelualojen ammattiliitto PAM ry:n jäsenmaksut ja tilittää ne liiton pankkitilille.

Perinnässä noudatetaan voimassa olevaa keskusjärjestösopimusta.

Kokoontuminen työpaikalla

2. Palvelualojen ammattiliiton yhdistykset, ammattiosastot, työhuonekunnat tai vastaavat voivat pitää työajan ulkopuolella kokouksia työsuhdekysymyksistä jos:

- kokouksen pitämisestä sovitaan työnantajan kanssa 3 päivää etukäteen, jos mahdollista
- työnantaja osoittaa tarkoituksenmukaisen kokouspaikan
- järjestäjä vastaa järjestyksestä ja kokoustilojen siisteydestä.

Järjestäjällä on oikeus kutsua kokoukseen liiton edustajia.

Luottamusmies

3. Työnantaja selvittää uusille työntekijöille yrityksen neuvottelu- ja luottamusmiesjärjestelmän.

Työnantaja ja yrityksen luottamusmies sopivat luottamusmiesasioiden tiedottamistavoista yrityksen työntekijöille.

Luottamusmiessopimuksen määräykset ovat tämän työehtosopimuksen sivuilla 109–119.

Ryhmähenkivakuutus

4. Työnantaja kustantaa työntekijän ryhmähenkivakuutuksen.

Työasut - myyjät

5. Työnantaja hankkii vakinaiselle myyjälle käyttökelpoisen työasun.

Työnantaja huoltaa omistamansa työasut, ellei paikallisesti korvausta vastaan sovita toisin.

Työasut - varastotyöntekijät

6. Työnantaja hankkii vakinaiselle varastotyöntekijälle suoja- tai työpuvun ja työkäsiineet.

Työnantaja omistaa ja huoltaa työasut.

Kassavaje

7. Työnantaja ja työntekijä selvittävät kassavajeen syntymiseen liittyvät tekijät ennen mahdollisen vahingonkorvauksen perimistä.

Asian jäädessä erimieliseksi noudatetaan työehtosopimuksen neuvottelujärjestystä.

10. NEUVOTTELUJÄRJESTYS JA TYÖRAUHA

25 § Erimielisyydet

Paikalliset neuvottelut

1. Työehtosopimukseen liittyvistä erimielisyyksistä neuvotellaan ensin työnantajan ja työntekijän tai luottamusmiehen kanssa.

Asian jäädessä erimieliseksi laaditaan kahtena kappaleena erimielisyysmuistio (s. 104).

Liittoneuvottelut

2. Paikalliset osapuolet voivat jättää asian liittojen ratkaistavaksi.

Neuvottelujen toteutus

3. Paikalliset ja liittoneuvottelut aloitetaan ja käydään viivytyksettä.

Työtuomioistuin

4. Asian jäädessä liittoneuvotteluissa erimieliseksi se voidaan jättää työtuomioistuimen ratkaistavaksi.

26 § Työrauha ja sopimusrikkomukset

1. Kaikki sopimukseen kohdistuvat työtaistelutoimenpiteet on kielletty.

2. Tämän sopimuksen rikkomisen seuraamukset määräytyvät allekirjoituspäivänä voimassa olevan työehtosopimuslain ja keskusjärjestösopimuksen mukaan.

11. VOIMASSAOLO

27 § Sopimuksen voimassaolo

1. Sopimus on voimassa 31.3.2013 asti.

2. Kumpikin osapuoli voi irtisanoa sopimuksen ilman erityistä perustelua kirjallisesti viimeistään kuukautta ennen kunkin sopimusvuoden päättymistä. Sopimus ja niihin liittyvät sitoumukset päättyvät tällöin 1.4.2011 tai 1.4.2012.

3. Irtisanomisen yhteydessä on jätettävä kirjallisesti yksilöidyt muutosesitykset. Muutoin irtisanominen on mitätön.

PÖYTÄKIRJAT

HUOLTO- JA LIIKENNEASEMATYÖNTEKIJÄT

1 § Ulottuvuus

1. Pöytäkirja koskee kaikkia huolto- ja liikenneasemien työntekijöitä.
2. Työntekijöihin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä alla esitetyin poikkeuksin.

2 § Sunnuntaityö

Sunnuntaityö määräytyy työaikalain 33 §:n mukaan.

Sunnuntaina tai kirkollisena juhla-, itsenäisyys- ja vapunpäivänä tehdystä säännöllisestä työstä maksetaan kaksinkertainen palkka.

Sunnuntaityökorvausta laskettaessa työaikalisää ei oteta huomioon peruspalkassa. Sunnuntaityökorvaus vanhenee työaikalain 38 §:n mukaan (kuten lisä- ja ylityökorvaukset, ks. 9 § 17. kohta).

3 § Palkat

Harjoittelu-aika

1. Harjoittelu-aika on yksi vuosi. Autonpesijä sekä huolto- ja liikenneaseman siivooja ovat heti 1. vuoden työntekijöitä.

Harjoittelijan palkka on 85 % kunkin ammatin alimman vaativuusryhmän 1. vuoden palkasta.

Palvelusaika

2. Palvelusaika määräytyy tämän työehtosopimuksen 11 §:n 2–4 kohtien mukaan (s. 38).

Palkkaryhmittely

3. Palkkaryhmittely

TES-nimike	Palkkaryhmä
Huolto- ja liikenneasematyöntekijä I	A
Huolto- ja liikenneasematyöntekijä II	B 1
Huoltoasentaja I	B 2
Huoltoasentaja II	C 1
Huoltoasentaja III	C 2

Palkkaryhmä määräytyy sen mukaan, mitä työtä työntekijä tekee pääosan työajastaan.

Huolto- ja liikenneasematyöntekijä kuuluu palkkaryhmään B 1 hänen työskennellessä sellaisella huolto- tai liikenneasemalla, jossa on:

- vähintään 2000 artikkelin päivittäistavarakauppa tai
- sellainen kahvila/ravintola, jossa omassa keittiössä valmistetaan lounas- tai vastaavia ruoka-annoksia.

Muuten työntekijä kuuluu palkkaryhmään A, ellei häneen noudateta ravintolatyöntekijän määräyksiä.

Työntekijän tehdessä pääosan työajastaan avustavaa työtä hän kuuluu palkkaryhmään A.

Palkkataulukot ovat palkkaliitteessä.

Huolto- ja liikenneaseman ravintolatyöntekijä

4. Huolto- ja liikenneaseman ravintolatyöntekijällä tarkoitetaan työntekijää, jonka tehtävät liittyvät pääasiallisesti huolto- ja liikenneasemalla toimivan A- tai B-oikeuksin varustetun ravintolan työtehtäviin.

Anniskeltaessa kuitenkin enintään 4.7 tilavuusprosenttisia alkoholijuomia työntekijä kuuluu palkkaryhmään B1.

Huolto- ja liikenneaseman ravintolatyöntekijän taulukkopalkat ovat palkkaliitteessä.

Vastaavan hoitajan sijaisuus

5. Huolto- ja liikenneaseman ravintolatyöntekijälle, joka työskentelee työnantajan määräämänä anniskeluravintolan vastaavan hoitajan sijaisena, maksetaan näiltä tunneilta palkkaliitteen mukainen tuntipalkka.

Työntekijän henkilökohtaisen palkan ollessa jo vähintään palkkaliitteen mukainen tuntipalkka ei hänen palkkuksessaan tapahdu muutosta.

Anniskeluravintolalla tarkoitetaan A- ja B-oikeuksin varustettua ravintolaa.

Esimiehet

6. Huolto- ja liikenneasemalla työskentelevän esimiehen sekä alkoholilain edellyttämän ja työnantajan määräämän vastaavan hoitajan palkka määräytyy palkkaliitteen mukaan.

Huoltoasentajien vaativuusryhmittely

7. Huoltoasentajien vaativuusryhmät ovat töiden pääasiallisuuden perusteella I, II ja III.

I-ryhmä: Voitelu-, öljynvaihto- ja alustatyöt, pakoputkiston korjaus- ja rengastyöt sekä auton koriin liittyvät huoltotyöt.

II-ryhmä: Määräaikais- ja merkkihuoltojen suorittaminen, jarru-, kytkin- ja ohjauslaitetyöt sekä ns. testaukset ja niiden aiheuttamat säätötyöt.

III-ryhmä: Vaativat asennustyöt, esimerkiksi moottorin ja voimansiirtolaitteiden sekä diesellaitteiden korjaus.

Iltalisä

8. Kello 18.00–24.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen iltalisä. Iltalisä maksetaan kaksinkertaisena sunnuntaina, kirkollisena juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivänä.

Huolto- ja liikenneasemalla, jossa on 3 §:n 3. kohdan mukainen päivittäistavarakauppa, maksetaan kello 18.00–24.00 tehdystä työstä palkkaliitteen mukainen iltalisä. Iltalisä maksetaan kaksinkertaisena sunnuntaina, kirkollisena juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivänä.

Huolto- ja liikenneasemalla, jossa on yli 400 neliömetrin päivittäistavarakauppa, maksetaan ko. päivittäistavarakaupassa tehdystä työstä lisät tämän työehtosopimuksen 12 §:n mukaan.

Yölisä

9. Kello 24.00–06.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen yölisä.

Huolto- ja liikenneasemalla, jossa on 3 §:n 3. kohdan mukainen päivittäistavarakauppa, maksetaan kello 00.00–06.00 tehdystä työstä palkkaliitteen mukainen yölisä.

Kielilisiä

10. Kielilisiä maksetaan työntekijän joutuessa käyttämään lähes päivittäin tavanomaisessa asiakaspalvelussa useampaa kuin yhtä kieltä.

Kielilisiä on 5 % taulukkopalkasta.

Hälytysraha

11. Hälytysraha maksetaan työntekijän poistuttua työpaikalta ja hänen tullessa hälytyskutsusta työhön säännöllisen työajan ulkopuolella.

Hälytysraha on kahden tunnin palkka muun hälytystyöstä maksettavan palkan lisäksi.

4 § Työasut

1. Työnantaja hankkii työntekijälle työasun.
2. Työnantaja huoltaa omistamansa työasun.
3. Työnantaja hankkii huoltoasentajalle, autonpesijälle ja alustasuojajalle suojavaatteet ja -jalkineet.

PROVISIOPALKKAISET MYYJÄT

1 § Henkilökohtainen provisiopalkka

Provision osalta noudatetaan seuraavaa:

Provisio maksetaan täysimääräisenä huolimatta kaupan jälkeen tavarassa ilmenneestä virheestä jos: virhe on syntynyt tavaran valmistuksen tai kuljetuksen aikana eikä se ole ollut tiedossa kauppaa tehtäessä.

Myyjällä on oikeus työsuhteen päättymisen jälkeen erääntyviin provisiioihin samojen periaatteiden mukaan kuin työsuhteen jatkuessa.

Siirrettäessä myyjä työsopimuksen mukaisesta työstä olennaisesti poikkeavaan työhön siirron vaikutus provision kertymään selvitetään.

2 § Keskimääräinen päiväpalkka

1. Keskimääräinen päiväpalkka provision osalta lasketaan 2 kertaa kalenterivuodessa 12 edellisen kalenterikuukauden (laskenta-aika) ansion perusteella.

Laskenta-aikana säännölliseltä työajalta maksettu ja maksettavaksi erääntynyt provisio jaetaan laskenta-ajan todellisilla työpäivillä.

Tuntipalkka lasketaan jakamalla päiväpalkka työpäivän keskimääräisillä tunneilla.

2. Liitot suosittelevat laskenta-ajoiksi 1.4.–31.3. ja 1.10.–30.9. välisiä aikoja.

3. Työsuhteen alkaessa kesken kalenterivuotta käytetään laskentaperusteena työsuhteeseen sisältyneiden kalenterikuukausien keskimääräistä ansiota.

Muilta osin noudatetaan 1. kohtaa.

TUKKUMYYJÄT JA OSTAJAT

1 § Ulottuvuus

1. Pöytäkirja koskee tukkukaupan tukkumyyjiä ja myyntityöhön liittyvässä asiakasneuvonnassa työskenteleviä.
2. Pöytäkirja ei koske tukkumyyjiä, joka saa osan tai koko palkan provisiona.

2 § Palkkaryhmät

1. Palkkaryhmiin sijoittelussa otetaan huomioon mm. seuraavia vaativuustekijöitä:
 - tehtävän edellyttämä aktiivisuus ja itsenäisyys
 - vastuu ja itsenäisen päätöksenteon laajuus
 - tehtävän edellyttämä erityisasiantuntemus
 - liiketaloudellisten tekijöiden hallinta
 - suunnittelutehtävät
 - uusien asiakkaiden hankinta
 - ohjaus- ja esimiestehtävät.
2. Tuksumyyjien palkkaryhmät ovat seuraavat:

Palkkaryhmä I

Normaali myyntityö, jolle on tyypillistä:

- myynti ja tarjonta ohjeiden mukaan
- tilausten vastaanotto
- myyntimatkat ohjeiden mukaan
- täydennystilaukset
- vastaavan tasoinen ostotyö ohjeiden mukaan.

Palkkaryhmä II

Vaativa myyntityö, jolle on tyypillistä:

- vastuu tavararyhmän kaikkien artikkeleiden tarjonnasta ja myynnistä
- osallistuminen myös ostotoimintaan
- asiakkaiden ohjaus ja neuvonta
- myynnin edistäminen
- myyntimatkat ohjeiden mukaan
- vastaavan tasoinen ostotyö.

Palkkaryhmä III

Erittäin vaativa myyntityö, jolle on tyypillistä:

- tehtävien itsenäisyys, esimerkiksi vuosisopimusten, asiakkaiden ja tarjousten suhteen
- vaativien markkinointitehtävien itsenäinen suunnittelu, toteutus ja seuranta
- vastaavan tasoinen ostotyö.

3 § Muut määräykset

Muuten noudatetaan Kaupan työehtosopimuksen ja sen konttorityöntekijöiden työehtomääräyksiä.

KIOSKIMYYJÄT

1 § Ulottuvuus

1. Pöytäkirja koskee kiinteissä tai niihin rinnastettavissa kioskeissa työskenteleviä täysin työkykyisiä kioskimyyjiä.

Kioski- ja siihen verrattavalla kaupalla tarkoitetaan kauppaa, jota harjoitetaan liikehuoneistosta, jossa kioski-kaupan vakinainen liiketoimintakäytössä oleva myyntipinta-ala on enintään 100 neliometriä.

2. Pöytäkirja ei koske ns. katukeittiöiden työntekijöitä.

3. Pöytäkirjan soveltamispiiriin kuuluviin kioskimyyjiin noudatetaan soveltuvin osin työehtosopimuksen määräyksiä alla esitetyin poikkeuksin.

2 § Palkat

1. Palkkaus määräytyy I myyjäryhmän palkan mukaan.

2. Palkkataulukot ovat palkkaliitteessä.

3 § Ilta- ja yölisä

Ilta-lisä

1. Kello 18.00–23.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen iltalisä.

Yölisä

2. Kello 23.00–06.00 tehdystä työstä maksetaan palkkaliitteen mukainen yölisä.

Ilta- ja yölisät sunnuntaina

3. Ilta- ja yölisät maksetaan yksinkertaisena sunnuntaina, kirkollisena juhla-, itsenäisyys- tai vapunpäivänä tehdystä työstä.

4 § Työaika

Työsopimuksessa sovitaan viikkotyöpäivien määrä.

5 § Sunnuntaityö

Sunnuntaityö määräytyy työaikalain 33 §:n mukaan.

Sunnuntaina tai kirkollisena juhla-, itsenäisyys- ja vapunpäivänä tehdystä säännöllisestä työstä maksetaan kaksinkertainen palkka.

Sunnuntaityökorvausta laskettaessa työaikalaisia ei oteta huomioon peruspalkassa. Sunnuntaityökorvaus vanhenee työaikalain 38 §:n mukaan (kuten lisä- ja ylityökorvaukset, ks. 9 § 17. kohta).

SOMISTAJAT

1 § Ulottuvuus

1. Pöytäkirja koskee täysin työkykyisiä somistajia ja somistajaharjoittelijoita.

2. Somistajiin ja somistajaharjoittelijoihin noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä alla esitetyn poikkeuksin.

2 § Työpalkat

Palvelusaika

1. Palvelusaikaan lasketaan tämän pöytäkirjan tarkoittamassa ammatissa työskennelty aika.

Palvelusaika tarkoittaa kyseisessä palkkaryhmässä työskenneltyä aikaa.

2. Siirto palkkaryhmässä määräytyy työehtosopimuksen 11 §:n 7. kohdan mukaan (s. 39).

Palkkaryhmittely

3. Palkkaryhmät ovat S I ja S II.

Somistaja kuuluu palkkaryhmä S I, elleivät työtehtävät edellytä S II palkkaryhmää.

Palkkaryhmään S II kuuluu somistaja, joka itsenäisesti runko-ohjeen mukaan suunnittelee ja tekee ikkunoiden, myyntipisteiden tai shoppien somistuksia tai hoitaa lehti-ilmoituksia.

Erityisen vaativa somistus

4. Somistajan tehdessä erityisen vaativaa somistusta hänelle maksetaan vähintään S II palkkaryhmän vastaavan vuosiportaan mukaista palkkaa 20 %:lla korotettuna.

Erityisen vaativaa somistusta on esimerkiksi:

- sarjamainosten suunnittelu
- vaativien myymälöiden ja tavaratalojen mainonnalliset sisustusratkaisut
- messu- tai näyttelyosastojen suunnittelu
- näyttöksien showtekniikan järjestely.

Työkohtaisuuslisä

5. Lisä määräytyy työehtosopimuksen 11 §:n 5. kohdan (s. 39) mukaan.

Lisä voidaan maksaa myös somistajalle, joka:

- on nimetty työryhmän vanhimmaksiksi
- työskentelee toistuvasti likaisissa, raskaissa tai muuten poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Kielilisä

6. Kielilisä maksetaan somistajan joutuessa käyttämään lähes päivittäin työtehtävissään useampaa kuin yhtä kieltä kirjallisesti.

Muuten noudatetaan työehtosopimuksen 11 §:n 9. kohdan määräyksiä (s. 39).

Taulukkopalkat

7. Palkkataulukot ovat palkkaliitteessä.

3 § Työasut

1. Työnantaja hankkii vakinaiselle somistajalle käyttökelpoisen työasun.

2. Työnantaja omistaa ja huoltaa työasun.

ASENTAJAT JA HUOLTOMIEHET

1 § Ulottuvuus

1. Pöytäkirja koskee täysin työkykyisiä asentajia ja huoltomiehiä.
2. Pöytäkirja ei koske huolto- ja liikenneasemien huoltoasentajia.
3. Asentajiin ja huoltomiehiin noudatetaan soveltuvin osin työehtosopimuksen määräyksiä jäljempänä esitetyin poikkeuksin.
4. Työehtosopimuksen 7 §:n (s. 27) määräyksiä noudatetaan siten kuin on sovittu myyjien ja varastotyöntekijöiden osalta.
5. Työehtosopimuksen 4 luvun määräyksiä ei noudateta lukuun ottamatta osakuukauden palkkaa (s. 40).

2 § Ohjeelliset ansioluvut ja vähimmäispalkka

1. Ohjeelliset ansioluvut sisältävät kuukausipalkan mukaan lukien bonukset, lisät ja luontoisedut.

<i>Vaativuustaso</i>	<i>Ohjeellinen ansioluku</i>
1.	1.580–1.900 euroa
2.	1.750–2.200 euroa
3.	2.000–2.480 euroa

Ohjeelliset ansioluvut eivät ole sitovia vähimmäispalkkoja.

Vaativuustasot

2. Vaativuustasot ovat:

1. taso

- pääosin rutiininomaiset asennus-, kokoonpano- ja kaapelointityöt
- helpohkot laitteiden ja koneiden huolto- ja korjaustyöt
- määräaikaishuolto-, puhdistus-, testaus- ja säätötyöt

2. taso

- rutiininomaista vaativimmat, itsenäisesti hoidettavat asennus- ja kokoonpanotyöt
- ohjauksen alaisena hoidettavat vaativat asennus- ja kokoonpanotyöt
- itsenäisesti hoidettavat laitteiden ja koneiden huolto- ja korjaustyöt

3. taso

- itsenäisesti hoidettavat vaativat asennus- ja kokoonpanotyöt
- itsenäisesti hoidettavat vaativat laitteiden, koneiden ja järjestelmien asiakaspalvelu-, käyttöönotto- ja ylläpitotyöt

Kunkin vaativuustason sisällä työsuorituksen, ammattitaidon ja henkilökohtaisten ominaisuuksien tulisi vaikuttaa palkkauksen suuruuteen, esimerkiksi:

- työsuoritus
määrä, nopeus, laatu ja tulos
- ammattitaito
koulutuksella ja kokemuksella hankitut taidot ja tiedot suhteessa

työn vaatimiin taitoihin ja tietoihin,
ammattitaidon käytettävyys ja monipuolisuus,
ammattitaidon kehittäminen ja ylläpitäminen

- henkilökohtaiset ominaisuudet
luotettavuus, täsmällisyys, aloitteellisuus ja työtehtäviin liittyvä kielitaito

Vähimmäispalkka

3. Asentajan ja huoltomiehen vähimmäispalkat ovat palkkaliitteessä.

3 § Matkakustannukset

1. Kilometri- tai vastaavia korvauksia maksetaan asunnon ja työkohteen väliseltä matkalta tämän ollessa olemassa pidempinä kuin asunnon ja varsinainen työpaikan välinen matka.

2. Sen lisäksi mitä aterikorvauksesta on sovittu työehtosopimuksessa, aterikorvausta ei makseta henkilölle, jos hänellä on oikeus saada ruokailulipuke joko luontoisetuna tai maksamalla siitä verotusarvo.

3. Muutoin noudatetaan työehtosopimuksen 22 §:n (s. 69) määräyksiä.

4 § Lomaraha

1. Lomaraha voidaan vaihtaa vastaavaan vapaa-aikaan paikallisesti sopimalla.

2. Muutoin noudatetaan työehtosopimuksen 21 §:n (s. 65 - 68) määräyksiä

YÖTYÖ

1 § Ulottuvuus

Pöytäkirja koskee Kaupan työehtosopimuksen soveltamisalalla tehtävää yötyötä.

2 § Yötyö

1. Työaikalain 26 §:n lisäksi työntekijä voi työskennellä kello 23.00–06.00 välisenä aikana:

- kioskissa
- myymälässä (alle 400 neliömetrin päivittäistavarakauppa tai aukiolo poikkeusluvalla)
- huolto- ja liikenneasemalla
- siivouksessa.

2. Edellä esitetyn lisäksi työntekijä voi suostuessaan olla kello 23.00–06.00 välisenä aikana työssä:

- lainsäädännön, viranomaisen määräyksen tai liikkeen luovutuksen johdosta tehtävän inventaarion tai tilinpäätöksen suorittamiseksi
- liikkeessä epäillyn väärinkäytöksen selvittämiseksi
- liikkeen suhdetoimintatilaisuudessa
- joka on välttämätöntä myymälän perustamisen tai saneerauksen johdosta
- joka on välttämätöntä varastoon tulleen tavaran nopeaksi jatkotoimittamiseksi
- myymälän hyllyjen täyttämiseksi.

VÄKIVALLAN UHKA

1 § Arviointi

Työnantajan työturvallisuuslain mukainen vaaran arviointi tulee palvelutyötehtävissä sisältää myös työpaikkaan kohdistuvan väkivallan uhan arvioinnin, joka päivitetään vähintään kerran kalenterivuodessa.

Arvioinnissa otetaan huomioon mm.:

- työskentely yksin, varsinkin ilta- ja yöaikaan
- työpaikkaan kohdistuneet ja työpaikan lähiympäristössä sattuneet väkivaltatapaukset
- rahan tai arvokkaan omaisuuden käsittely.

Arvioidun vaaran perusteella työnantajan tulee järjestää työ ja työolosuhteet siten, että väkivallan uhkaa voidaan torjua tai vähentää.

2 § Torjunta ja jälkihoito

1. Työsopimusta tehtäessä selvitetään työntekijälle työhön sisältyvä mahdollinen yksintyöskentely ja sen työturvallisuusriskit.

2. Väkivallanuhkaa tulee torjua mm.:

- laatimalla menettelytapaohjeet väkivaltatilanteen varalle
- antamalla työntekijälle riittävä opastus tai koulutus käytössä oleviin turva- ja hälytysjärjestelmiin
- suunnittelemalla työpisteet rakenteellisesti turvallisiksi
- arvioinnissa todetun väkivallan uhan huomioiminen työvoiman mitoituksessa sekä työvuoro- ja työaika-suunnittelussa
- varmistamalla yhteydenosaanti poliisiin tai vartiointiliikkeeseen, esimerkiksi puhelimella.

3. Työnantaja selvittää jälkihoitoon liittyvät mahdollisuudet ja järjestelyt.

3 § Yksintyöskentely

Yksintyöskentely on asiakaspalvelutyötä:

- jota myyjä tekee yksin myymälässä, kioskissa, myymälän tai tavaratalon yhdessä kerroksessa tai huolto- ja liikenneasemalla
- ja joissa toiminta on järjestetty siten, että aukioloaikana työskentelee tavallisesti yksi työntekijä kerrallaan.

Työ ja työolosuhteet tulee järjestää siten, että väkivallan uhkaa myös yksintyöskentelyssä voidaan torjua tai vähentää.

Ruoka- ja kahvitaukoja annettaessa työnantajan on huolehdittava, että ne voidaan käytännössä pitää.

TYÖAJAN LYHENNYS

1 § Soveltamisala

1. Vuosityöajan lyhentäminen 116 tunnilla koskee työaikamuotoja, joissa säännöllinen viikkotyöaika on keskimäärin 40 tuntia.

2. Lyhennystä vähentävät paikalliseen sopimukseen tai käytäntöön perustuvat työaika lyhentävät:

- vuosittain säännöllisesti toistuvat vapaat
- lomamatkat jotka perustuvat yli 2.5 päivän ansaintaan lomanmääräytymiskaudessa.

2 § Lyhennysmallit

Työajan lyhennys voidaan toteuttaa kalenterivuosittain:

- lyhentämällä keskimääräinen viikkotyöaika työehtosopimuksen 6 §:n mukaisesti 37.5 tuntiin

- antamalla lyhennys vapaapäivinä
- tai sopimalla paikallisesti muusta lyhennystavasta.

3 § Lyhennys vapaapäivinä

Ansainta

1. Työntekijä ansaitsee lisävapaapäiviä kalenterivuotta kohti seuraavasti:

<i>Työsuhteen kesto</i>	<i>Vapaapäivien lukumäärä</i>
2–4 kuukautta	3 päivää
5–7 kuukautta	7 päivää
8–10 kuukautta	11 päivää
11–12 kuukautta	14 päivää

Edellä oleviin kuukausiin lasketaan vähintään 14 työpäivää sisältävät kuukaudet.

Työpäivien veroisiksi päiviksi lasketaan:

- vuosilomalain 7 §:n mukaiset päivät lukuun ottamatta ko. lain 7 §:n 2. momentin 1., 7. ja 8. kohdan mukaisia päiviä.
- työehtosopimuksen 17 §:n mukaiset päivät (s. 53 - 56) lukuun ottamatta vaikeasti sairaan lapsen hoitopäiviä.

Vapaapäivien antaminen

2. Vapaapäivät annetaan:

- viimeistään ansaintavuotta seuraavan huhtikuun loppuun mennessä.
- erikseen tai yhdistämällä yhdeksi tai useammaksi yhdenjaksoiseksi vapaaksi.

Vapaapäivistä ilmoitetaan vähintään 2 viikkoa ennen niiden antamista jos:

- ne yhdistetään yhdeksi tai useammaksi yhdenjaksoiseksi vapaaksi
- tai ne yhdistetään työehtosopimuksen mukaiseen vapaapäivään.

Arkipyhäviikon työajan lyhennys

3. Keskimääräisen viikkotyöajan ollessa yli 37.5 tuntia vähennetään työpäivien määrää yhdellä ja työtuntien määrää 8:lla.

Poissaolot ja vuosiloma

4. Poissaolot eivät aiheuta muutoksia työvuoroluetteloon merkittyihin lyhennyspäiviin.

Lyhennyspäivät kerryttävät vuosilomaa.

Työsuhteen päättyminen

5. Työsuhteen päättyessä:

- pitämättömät lyhennyspäivät korvataan peruspalkalla
- liikaa annettuja lyhennyspäiviä vastaava palkka vähennetään palkkaennakkona lopputilistä ilman työehtosopimuslain 2:17 §:n mukaista kuittausrajoitusta.

4 § Lyhennys paikallisesti sopien

Paikallisessa sopimisessa:

- sopimus on tehtävä kirjallisesti
- jos työpaikalla on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan

- sopimus voi koskea koko yritystä, yrityksen toimipaikkaa, osastoa tai muuta yksikköä
- sopimus on voimassa kalenterivuoden, ellei toisin sovita.

YKSILÖLLISET TYÖAJAT

A. Viikkotyöaika 36 tuntia 15 minuuttia

1. Työpaikkakohtaisesti sopien (23 §:n mukaan, s. 70) voidaan myyjien ja varastotyöntekijöiden säännöllinen työaika järjestää seuraavasti:

Työaika

2. Työnantaja laatii etukäteen työajan tasoittumisjärjestelmän, jonka aikana viikkotyöaika tasoittuu enintään 36.25 tuntiin eli 36 tuntiin 15 minuuttiin.

Työajassa on otettu huomioon 7§:n mukaiset arkipyhäviikkojen työajan lyhennykset.

Säännöllinen työaika ei saa ylittää 9 tuntia vuorokaudessa eikä 48 tuntia viikossa.

3. Keskimäärin 36.25 tuntia viikossa ylittävstä työstä maksetaan 50 %:lla korotettu palkka.

Muuten korotetun palkan laskennassa noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä.

4. Jos työpaikalla on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan.

Vapaapäivät

5. Kokoaikatyöntekijälle annetaan 1.1.–30.6. ja 1.7.–31.12. välisinä aikoina muiden vapaapäivien lisäksi 4 vapaapäivää, eli yhteensä 8 vapaapäivää vuodessa.

Annetut vapaapäivät eivät lyhennä käytössä olevan tasoittumisjakson työaika.

Vapaapäivät annetaan suhteutettuna työntekijän ollessa palkatta poissa tai työsopimuksen ollessa voimassa vain osan vuosipuoliskoa.

Vapaapäivät pyritään antamaan muiden vapaiden tai vuosiloman yhteydessä töiden järjestelyjen sen mahdollistaessa.

Poissaolot eivät muuta ennalta laadittua vapaapäiväjärjestelmää.

Alle 36.25 tuntia tekevät

6. Alle 36.25 tuntia tekeväälle työntekijälle korvataan arkipyhät maksamalla tehtyjen työtuntien lisäksi kahden päivän palkka kultakin vuosineljännekseltä eli yhteensä 8 päivän palkka vuodessa.

Päiväpalkka määräytyy työehtosopimuksen 7 §:n 7. kohdan mukaan.

Palkka maksetaan kunkin vuosineljänneksen päättymistä seuraavana palkan-maksupäivänä.

Korvaus maksetaan suhteutettuna työntekijän ollessa palkatta poissa tai työsopimuksen ollessa voimassa vain osan vuosineljänneestä.

Muut määräykset

7. Muuten noudatetaan työehtosopimuksen määräyksiä.

B. Työaikapankki

1. Työpaikkakohtaisesti sopien (23 §:n mukaan, s. 70) voidaan tehtyjä työtunteja siirtää työaikapankkiin alla esitetyllä tavalla.

Siirrettävät työtunnit

2. Työnantajan ja työntekijän sopiessa voidaan työaikapankkiin siirtää:

- lisä- ja ylityötunteja
- sunnuntaityön korotustunteja
- tes-vapaapäivänä tehtyjä työtunteja
- arkipyhälyhennyspäivänä tehtyjä työtunteja
- työaikalain mukaisena vapaapäivänä tehtyjä työtunteja
- ns. pekkaspäivänä tehtyjä työtunteja
- liukuvan työajan plus-saldotunteja työntekijän pyynnöstä

3. Työnantajan aloitteesta tehtävät ja korotetulla palkalla maksettavat työtunnit siirretään työaikapankkiin vastaavasti korotettuina.

Työntekijän aloitteesta tehtävät tunnit siirretään työaikapankkiin korottamattomina.

4. Työnantaja ja työntekijä sopivat siirrettävien työtuntien määrästä.

Työaikapankissa saa kokoaikatyöntekijällä olla enintään 75 tuntia ja alle 37.5 tuntia tekevällä enintään kaksi kertaa työsopimuksessa sovittu viikkotyöaika.

Vapaan pitäminen

5. Työnantaja ja työntekijä pyrkivät sopimaan työaikapankkiin kertyneen vapaan antamisajankohdan. Muussa tapauksessa työnantaja määrää vapaan antamisajankohdan.

Vapaan antamisajankohdasta on ilmoitettava työntekijälle hyvissä ajoin, kuitenkin vähintään kaksi viikkoa etukäteen.

6. Vapaa annetaan kokonaisina vapaapäivinä, ellei toisin sovita. Vapaa pyritään antamaan muiden vapaapäivien tai vuosiloman yhteydessä.

Vapaa on pidettävä viimeistään kertymisvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana, ellei hyväksyttävän poissaolon takia muuta sovita.

7. Työnantajan tai työntekijän irtisanoessa työaikapankkisopimuksen pidetään työaikapankkiin siirretyt työtunnit vapaana tämän pykälän mukaan.

Työkyvyttömyys ja vapaa

8. Työntekijän ollessa työkyvytön ennen vapaan alkamista tai työkyvyttömyyden alkaessa vapaan aikana noudatetaan vuosilomalain säännöksiä.

Vapaapäivät kerryttävät vuosilomaa.

Kirjanpito

9. Työaikapankista on kirjattava:

- milloin työ on tehty

- kumman aloitteesta
- montako tuntia tehty ja montako siirretty pankkiin
- vapaan ajankohta ja montako tuntia pankista otetaan

Työsuhteen päätyminen

10. Työsuhteen päättyessä pitämätön vapaa korvataan peruspalkalla.

C. Henkilöstöpankki

1. Henkilöstöpankin tavoitteena on tehostaa tilapäisen lisätyön kohdentumista yrityksen omalle henkilöstölle.
2. Henkilöstöpankkia koskevat Kaupan työehtosopimuksen määräykset, ellei alla esitetystä muuta johdu.

Lisätyön tarjoaminen

3. Henkilöstöpankkisopimuksella sovitaan siitä, miten tilapäisen lisätyön tarjoamisvelvollisuus yrityksessä järjestetään.
4. Työvuoroluetteloon suunniteltujen ja henkilöstöpankista annettujen lisätyötuntien yhteismäärä on enintään 10 tuntia vuorokaudessa ja 37.5 tuntia viikossa tai käytettäessä työajan tasoittumisjärjestelmää keskimäärin enintään 37.5 tuntia viikossa.
5. Työnantaja tiedustelee jokaiselta alle 37.5 tuntia tekevältä, mistä toimipaikoista hän on valmis vastaanottamaan lisätyötunteja.

Työntekijällä on oikeus milloin tahansa tulla tietyn toimipaikan lisätyöilmoituksen piiriin tai jäädä siitä pois.

6. Tietyn toimipaikan lisätyötunteja tarjotaan niille alle 37.5 tuntia tekeville, jotka ovat ilmoittaneet halustaan lisätyöhön ko. toimipaikassa.

Saatuun lisätyötarjouksen ja ollessaan valmis tekemään tarjotun työn työntekijä ilmoittautuu sovitulla tavalla.

Vastatessaan lisätyötarjoukseen työntekijän on ilmoitettava, jos työntekijän työvuoroluetteloon suunniteltujen ja tarjottujen lisätyötuntien yhteismäärä ylittää 10 tuntia vuorokaudessa tai keskimäärin enintään 37.5 tuntia viikossa.

7. Lisätyön antamisessa pyritään tasapuolisuuteen ottaen erityisesti huomioon työntekijän ammattitaito, osaaminen ja soveltuvuus tehtävään.

Lisätyötä tarjotaan mahdollisuuksien mukaan ensin lisätyötä tarvitsevan toimipaikan omille työntekijöille, sen jälkeen yrityksen muille työntekijöille ja viimeisenä yrityksen ulkopuolisille työntekijöille.

8. Työnantajalla on oikeus poistaa työntekijä lisätyöilmoituksen saajien piiristä uuden tasoittumisjakson alkamiseen asti, jos hänen tasoittumisjakson työtuntien määrä on ylittämässä keskimäärin 37.5 viikkotyötuntia.

Sopimus

9. Henkilöstöpankin käyttöönotosta ja toteuttamisesta sovitaan työpaikkakohtaisesti Kaupan työehtosopimuksen 23 §:n mukaan.

Jos työpaikalla on luottamusmies, asiasta sovitaan hänen kanssaan.

10. Henkilöstöpankkisopimuksessa on sovittava ainakin seuraavista asioista:

- Miten työntekijä ilmoittaa halustaan tulla tietyn toimipaikan lisätyöilmoituksen piiriin tai jäädä siitä pois.
- Miten työnantaja ilmoittaa lisätyötunneista ja mitä tietoja lisätyöstä ilmoituksessa tulee olla.
- Miten työntekijä ilmoittaa halukkuutensa ottaa vastaan tarjotut lisätyötunnit.
- Minkä ajan kuluessa työntekijä ilmoittaa halukkuutensa ottaa vastaan tarjotut lisätyötunnit eri tilanteissa.
- Miten työnantaja ilmoittaa, kenelle tarjotut lisätyötunnit annetaan.

11. Henkilöstöpankista sopineella luottamusmiehellä on oikeus pyynnöstä saada tiedot:

- henkilöstöpankkiin ilmoittautuneiden määrästä
- lisätyötuntien jakautumisesta henkilöstöpankkiin ilmoittautuneiden ja yrityksen ulkopuolisten työntekijöiden kesken.

LISÄTYÖN TARJOAMINEN

Liittyen työsopimuslain 2:5 §:n velvollisuuteen tarjota lisätyötä on osapuolten tavoite saada lisätunteja yrityksen vakituisille työntekijöille sekä välttää erimielisyyksiä ja oikeudenkäyntejä.

Tämän vuoksi työpaikkakohtaisesti sopien (23 § mukaan, s. 70) voidaan ottaa käyttöön seuraavia malleja:

1. Yrityskohtainen työaikatarkastelu
2. Yksilöllinen työaikatarkastelu
3. Henkilöstöpankki
4. Muu yrityskohtainen järjestely

1. Yrityskohtainen työaikatarkastelu

Työnantaja ja luottamusmies käsittelevät vuosittain seuraavat asiat:

1. Yrityksen koko henkilöstön rakenteen ja määrän sekä arvion niiden kehittämisestä.
2. Alle 37.5 tuntia työskentelevän henkilöstön rakenteen ja tehtyjen työtuntien määrän, kehityksen ja arvion niiden kehittämisestä.
3. Työajan suunnittelussa käytettävät periaatteet ja niiden toimivuuden.

2. Yksilöllinen työaikatarkastelu

1. Työnantaja ja työntekijä tarkastelevat vuosittain työsopimuksessa sovitun keskimääräisen vähimmäistyöajan toteutumista.
2. Viikkotyöajan ollessa ilman perusteltua syytä työsopimuksessa sovittua työaikaa pidempi, työaika sovitaan välittömästi tarkastelun jälkeen todellista viikkotyöaikaa vastaavaksi työajaksi.
3. Jos yrityksessä on luottamusmies, sovitaan yksilöllisen työaikatarkastelun käyttöönnotosta ja seurannasta hänen kanssaan.

3. Henkilöstöpankki (ks. s. 99 - 101)

4. Muu lisätyön tarjoamiseen liittyvä yrityskohtainen järjestely

VARASTOTYÖN SUORITUSPALKKAUS

1. Suorituspalkka muodostuu kiinteästä ja muuttuvasta palkanosasta. Muuttuva palkanosa perustuu pääasiallisesti työsuorituksen määrään ja laadun mittaamiseen, joko yksilöllisesti tai ryhmäkohtaisesti. Suorituspalkalla ei tarkoiteta palkkiopalkkaa eikä tulos- ja voittopalkkioita.

2. Suorituspalkkatyön tarkoituksena on työntekijän ansion nousu työehtosopimuksen mukaista palkkaa korkeammaksi tavanomaista tehokkaamman ja laadukkaamman työskentelyn johdosta.

3. Työntekijällä on oikeus ennen työn aloittamista saada tiedot suorituspalkkatyön palkkaperusteista. Olennaiset muutokset työsuoritukseen vaikuttavissa tekijöissä tulee viipymättä ottaa huomioon palkkaperusteissa, muutoin ne pysyvät ennallaan.

4. Työn keskeytyessä työntekijästä riippumattomasta syystä pyritään hänelle järjestämään muuta suorituspalkkatyötä. Tämän ollessa mahdotonta työntekijälle maksetaan työehtosopimuksen mukainen palkka ilman suoritetta ottaen huomioon työsopimuslain 2:12 §:n säännökset.

5. Suorite otetaan huomioon sairausajan ja vuosiloma-ajan palkoissa, jos sitä ei muutoin makseta näiltä ajoilta. Maksettaessa lisä- ja ylityöltä suoritetta se otetaan huomioon lisä- ja ylityökorvauksissa.

Työpaikkakohtaisesti (tes 23 §) voidaan edellä esitetystä sopia toisin. Jos työpaikalla on luottamusmies, asiaa sovitaan hänen kanssaan.

6. Suorituspalkkatyöhön liittyvät työntutkimukset tehdään avoimesti. Muuten niihin noudatetaan soveltuvin osin yhteistoimintasopimuksen neljännen luvun 2 §:n määräyksiä. Työntutkimusten tulokset otetaan huomioon suorituspalkkausta kehitettäessä.

7. Luottamusmies voi perustellusta syystä pyytää suorituspalkkatyön palkkaperusteiden tarkistamista. Tähän liittyvät selvitykset ja mahdolliset muutokset tehdään viivytyksettä, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa.

Luottamusmiehen koulutustarve suorituspalkkausasioissa tulee ottaa huomioon järjestettäessä koulutus sopimuksen mukaista ay- ja yhteistä koulutusta.

ERIMIELISYYSMUISTIO

Yritys

Toimipaikka

Työnantaja tai työnantajan edustaja

Työntekijä tai työntekijän edustaja

Yhteisesti todettu tapahtumien kulku ja erimielisyyden syy

.....
.....
.....

Työntekijän selvitys ja vaatimukset perusteluineen (työehtosopimuksen/lain kohdat)

.....
.....

.....
Voidaan käyttää erillistä liitettä.

Työnantajan selvitys ja vastaus perusteluineen (työehtosopimuksen/lain kohdat)

.....
Voidaan käyttää erillistä liitettä.

Aika ja paikka

Työnantaja tai työnantajan edustaja

Työntekijä tai työntekijän edustaja

.....
Nimen selvennys, puhelinnumero
ja sähköpostiosoite

.....
Nimen selvennys, puhelinnumero
ja sähköpostiosoite

Tätä muistiota on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta.

Työnantaja toimittaa toisen Kaupan liittoon ja
työntekijä toisen Palvelualojen ammattiliittoon.

TYÖSOPIMUSLOMAKKEEN TÄYTTÄMISOHJEITA

Koeaika

Koeajasta on sovittava työ sopimuksessa. Koeaika määräytyy työ sopimuslain 1:4 §:n mukaisesti. Koeajan enimmäispituus on pääsääntöisesti neljä kuukautta. Työntekijään, joka kohtuullisen ajan kuluessa palaa aikaisemman työnantajansa palvelukseen entisen kaltaiseen työhön, ei koeaikaa sovelleta, ellei siihen ole erityistä syytä, mistä työsuhteen uudelleen alkaessa nimenomaan sovitaan.

Mikäli työnantaja järjestää työntekijälle työhön liittyvän koulutuksen, joka kestää yli neljä kuukautta, voidaan sopia enintään kuuden kuukauden pituisesta koeajasta.

Kahdeksan kuukautta lyhyemmässä määräaikaisessa työsuhteessa koeaika saa olla enintään puolet työ sopimuksen kestoajasta.

Toistaiseksi voimassa oleva työ sopimus

Normaalitapauksessa työsuhde on voimassa toistaiseksi. Tällöin merkitään rasti ao. kohtaan.

Työsuhteen alkamispäivämääräksi merkitään päivämäärä, jolloin työntekijä aloittaa työnteon.

Määräaikainen työ sopimus

Jos työsuhde on sidottu määräaikaan, merkitään työsuhteen viimeinen kestopäivä lomakkeeseen. Tällöin tulee myös todeta määräaikaisen työsuhteen peruste, esim. äitiys- ja vanhempainvapaasijaisuus, vuosilomasijaisuus tai työntekijän oma pyyntö.

Jos työ sopimuksen kesto aika ei ole sidottu kalenteriaikaan, vaan se on riippuvainen tietyn työtehtävän suorittamisesta, yksilöidään ao. tehtävä ja sen suorittamiselle arvioitu kesto sopimuksen tälle asialle varattuun tilaan.

Määräaikainen työ sopimus, jonka kestoksi on sovittu vuotta pidempi aika, on tehtävä kirjallisesti.

Työ aika

Alle 37.5 tuntia tekevän keskimääräinen viikkotyö aika tulee sopia ja kirjata siihen varattuun kohtaan ottaen huomioon työehtosopimuksen 1 §:n 3. kohdan ja 6 §:n 1. kohdan määräykset.

Työntekijän suostuessa sunnuntaityöskentelyyn työnantaja ei ole velvollinen hankkimaan erillistä sunnuntai-työsuostumusta työntekijältä yksittäisten sunnuntaipäivien tai arkipyhien osalta.

Työntekijän kieltäytyttyä sunnuntaityöskentelystä työnantaja ei ole velvollinen tarjoamaan hänelle työtä sunnuntaiksi tai arkipyhäksi.

Työtehtävät

Työsopimukseen kirjataan työntekijän kanssa sovitut pääasialliset työtehtävät esim. tavaratalomyyjä, varasto-työntekijä, konttorityöntekijä jne. Jos työntekijän kanssa on sovittu tavanomaista ammattikäsitettä laajemmista työtehtävistä, todetaan se sopimuksessa esim. myyjä/varastotyöntekijä tai osastostaan vastaava ja sitä hoitava myyjä.

Palkkaus

Palkkaus määräytyy noudatettavan työehtosopimuksen mukaisesti. Tästä syystä tulee todeta palkan määräytymisperuste ja palkan määrä työsuhteen alkaessa, esim. myyjän osalta I myyjäryhmä/3. vuotena, tai konttorityöntekijän osalta vaativuusryhmä C/5. vuotena.

Mikäli yrityksessä on käytössä työehtosopimuksesta poikkeava palkkausjärjestelmä, käytetään palkkauksen määrittelyn osalta erillistä liitettä.

Muut ehdot

Tähän kohtaan kirjataan esimerkiksi sellaiset sovitut ehdot, joilla poiketaan työehtosopimuksen vähimmäismääräyksistä. Tällaisia ehtoja voi liittyä palkkaukseen, työaikaan tai vapaapäiviin, luontoisetuihin, vuosilomaan jne.

Erillinen liite

Mikäli lomakkeen ao. kohdalle varattu tila ei riitä, on mahdollista käyttää erillistä liitettä, johon sopimuskohdassa viitataan.

Muutoksesta ilmoittaminen

Työsopimuslain 2:4 §:n mukaan työnantaja on velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti työntekijälle keskeisen työsuhteen ehdon muuttumisesta viimeistään kuukauden kuluttua muutoksen voimaantulosta, jollei muutos johdu lainsäädännön tai työehtosopimuksen muuttamisesta. Työnantajan velvollisuudella ilmoittaa muuttuneista sopimusehdoista ei puututa mitenkään niihin edellytyksiin, joilla työnantaja voi yksipuolisesti muuttaa työsuhteen ehtoja.

LUOTTAMUSMIESSOPIMUS

Johdanto

Luottamusmiessopimuksen tarkoitus on edistää työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistoimintaa yrityksen eri osa-alueilla ja ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä.

Toimintaympäristön nopeat muutokset korostavat yhteistoiminnan ja paikallisen sopimisen tärkeyttä. Työnantajilta ja luottamusmiehiltä vaaditaan ennakkoluulotonta suhtautumista ajan haasteisiin.

Muutosten johdosta luottamusmiestehtävien hoidossa korostuu luottamusmiehen yhteistyökumppanin rooli yrityksen ja sen henkilöstön erilaisissa kehittämishankkeissa sekä parannettaessa yrityksen tuottavuutta ja työhyvinvointia.

Kaupan tulevaisuuden haasteet, yhteiset kehittämishankkeet ja paikallinen sopiminen edellyttävä riittävän kattavaa luottamusmiesjärjestelmää, jossa luottamusmiehillä on tarvittavat tiedot ja taidot tehtäviensä hoitamiseen.

Yhteistyön ja paikallisen sopimisen edistämiseksi työnantaja ja pääluottamusmies selvittävät käytännön tarpeet ja sopivat järjestelyistä koskien:

- yrityksen sisäisten viestintäjärjestelmien käyttämistä luottamusmiehen tiedottamisessa,
- yrityksen luottamusmiesten keskinäistä yhteydenpitoa ja kokoontumisia sekä
- luottamusmiesten verkko-opetusmahdollisuuksia.

1 § Sopimuksen soveltamisala

Sopimusta noudatetaan Kaupan liiton jäsenyrityksissä.

2 § Luottamusmiehen tehtävät

Luottamusmiehen tehtävänä on:

- kehittää työnantajan ja työntekijöiden välistä yhteistyötä
- osallistua paikallisten sopimusten tekemiseen
- olla aktiivi kumppani yhteisissä tuottavuus- ja kehittämishankkeissa
- osallistua henkilöstön ammatillisen koulutuksen kehittämiseen
- edustaa toimialueensa järjestäytyneitä työntekijöitä
- antaa palautetta työntekijöiltä työnantajalle
- valvoa työehtosopimusten ja työlainsäädännön noudattamista
- osallistua paikallisten erimielisyyksien selvittämiseen
- edistää ja ylläpitää työrauhaa.

3 § Luottamusmiehen valinta

Yleistä

1. Palvelualojen ammattiliittoon järjestäytyneet yrityksen työntekijät valitsevat luottamusmiehen.
2. Luottamusmies on PAM:n ammattiosaston jäsen ja yrityksen työntekijä.
3. Järjestäytyneiden työntekijöiden valitsema vaalitoimikunta huolehtii luottamusmiesvalinnan käytännön järjestelyistä. Työnantaja varaa tilaisuuden vaalien toimittamiseksi.
4. Luottamusmiesvalinnan järjestämisestä työpaikalla on ilmoitettava työnantajalle 7 päivää ennen valinnan toimittamista.

Luottamusmiehet

5. Luottamusmiehiä voidaan valita seuraavasti:

Yrityksen luottamusmies

Yritykseen voidaan valita luottamusmies. Vähintään 30 työntekijän yritykseen valittu luottamusmies on tämän sopimuksen tarkoittama pääluottamusmies.

Toimipaikan luottamusmies

Yrityksen luottamusmiehen lisäksi voidaan valita toimipaikan luottamusmies, jos asiasta sovitaan kirjallisesti ennen vaalijärjestelyjä.

Alueluottamusmies

Yritykseen, jolla on valtakunnallisesti laaja alueorganisaatio, voidaan valita alueluottamusmiehiä, jos asiasta sovitaan kirjallisesti ennen vaalijärjestelyjä.

Jos yritykseen on valittu useita alueluottamusmiehiä, toimii yksi heistä yrityksen pääluottamusmiehenä tehtävänään järjestää myös koko yritystä koskevien yhteisten asioiden käsittely.

Toimipaikan tai alueluottamusmiehen valitseminen

Työnantajan ja pääluottamusmiehen sopiessa yrityksen toimipaikan tai alueluottamusmiehen valitsemisesta on otettava huomioon seuraavaa:

- yrityksen organisaatio- ja päätöksentekorakenne
- hallinnollinen itsenäisyys ja erillisyyt
- henkilöstömäärä ja -jakauma
- yhteistyön, paikallisen sopimisen ja neuvottelujärjestelmän kehittämistarpeet.

Toimipaikan luottamusmies voidaan valita yrityksen itsenäiseen toimintayksikköön, jossa työnantajan edustajalla on itsenäinen neuvotteluoikeus, vastuu yksikön tuloksesta ja henkilöstöstä. Itsenäisiä toimintayksiköjä ovat esimerkiksi yrityksen hankinta- ja jakelukeskus, tavaratalo tai erillinen konttori.

Alueluottamusmies voidaan valita alueelle, jossa työnantajan edustajalla on itsenäinen neuvotteluoikeus ja että neuvottelujärjestelmän mukainen asioiden käsittely voidaan alueella järjestää tehokkaasti ja toimivasti.

Varaluottamusmies

Luottamusmiehelle voidaan valita varamies. Toimiessaan luottamusmiehenä siitä on ilmoitettava työnantajalle kirjallisesti. Toimiessaan luottamusmiehenä varamiehellä on luottamusmiehen oikeudet ja velvollisuudet.

Ilmoitukset työnantajalle

6. Valituista luottamusmiehistä varamiehineen sekä luottamusmiestehtävien päättymisistä on ilmoitettava välittömästi ja kirjallisesti työnantajalle.

Luottamusmiehen jatkaessa tehtävissä ilman vaaleja siitä on ilmoitettava työnantajalle välittömästi vaalikauden päättymisen jälkeen.

Saatuana tiedon uusista luottamusmiehistä työnantajan on ilmoitettava vastaava työnantajan edustaja välittömästi ja kirjallisesti luottamusmiehelle.

Muutostilanteet

7. Yrityksen tai sen osan toiminnan olennaisesti supistuessa tai laajentuessa tai liikkeen luovutuksen, sulautumisen tai niihin verrattavan organisaatiomuutoksen johdosta paikalliset osapuolet saattavat luottamusmiesorganisaation mahdollisimman pian vastaamaan yrityksen tai sen osan muuttunutta kokoa ja rakennetta.

4 § Luottamusmiehelle annettavat tiedot

1. Syntyessä epäselvyyttä tai erimielisyyttä työntekijöiden palkasta tai työsuhteeseen liittyvien lakien tai sopimusten soveltamisesta luottamusmiehelle annetaan kaikki tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.

2. Yrityksen luottamusmiehellä on oikeus pyynnöstä saada työehtosopimusten piiriin kuuluvista yrityksen työntekijöistä seuraavat tiedot:

Kerran vuodessa

- suku- ja etunimet
- palkkaryhmä tai vastaava, johon työntekijä tai hänen

suorittamansa työ kuuluu

- työntekijöiden lukumäärä sekä vuoden aikana työssä olleiden erikseen työhön kutsuttavien tai muun tilapäisen henkilöstön lukumäärä.

Kuukauden kuluessa työsuhteiden alkamisesta

- uusien työntekijöiden suku- ja etunimet sekä palvelukseen tuloaika.

3. Pääluottamusmiehellä on oikeus pyynnöstä saada lisäksi seuraavat ryhmäkohtaiset tiedot toimialueensa työntekijöistä edellyttäen että tiedot perustuvat yrityksen muun toiminnan yhteydessä syntyvään tietoaineistoon:

- keskimääräinen kuukausi- tai tuntipalkka ilman lisiä
- keskimääräinen kuukausi- tai tuntipalkka lisineen
- työtuntien määrä ja ylityötuntien osuus tehdyistä työtunneista.

Pääluottamusmiehellä on oikeus saada edellä mainitut tiedot kerran vuodessa noudattaen työehtosopimusten ammattiryhmittelyä. Tietoja, jotka koskevat kuutta henkilöä pienempiä työntekijäryhmiä, ei anneta.

4. Luottamusmiehelle annetaan pyynnöstä selvitys siitä, millaisia tietoja työhönoton yhteydessä kerätään.

5. Luottamusmiehellä on oikeus perehtyä hätä- ja ylityöstä ja niistä maksetusta korotetusta palkasta laadittuun luetteloon.

6. Luottamusmiehen on pidettävä tehtäviensä hoitamista varten saamansa tiedot luottamuksellisina.

5 § Työstä vapautus ja työskentelypuitteet

Työstä vapautus

1. Luottamusmiehellä on oikeus riittävään työstä vapautukseen luottamusmiestehtävien hoitamista varten.

Työstä vapautuksen määrässä otetaan huomioon mm. työntekijöiden ja toimipaikkojen lukumäärä, toimipaikan sijainti ja yrityksen toiminnan luonne.

Työstä vapautusaika ja ajankäyttö

2. Alla esitetyn taulukon mukainen työstä vapautusaika annetaan ainoastaan yrityksen luottamusmiehelle, ellei yritys kohtaisesti toisin sovita.

Yrityksen luottamusmiehelle annetaan työstä vapautusaikaa hänen toimialueeseensa kuuluvien työntekijöiden lukumäärän perusteella (riippumatta järjestäytyneisyydestä) seuraavasti:

<i>Työntekijöiden lukumäärä</i>	<i>Työstä vapautusaika tuntia/viikko</i>
20 – 49	3
50 – 149	5
150 – 299	12
300 – 499	20
500 – 799	30
vähintään 800	kokonaan työstä vapaa

Luottamusmiestehtävän hoitamista varten sovittuja viikkoajoja voidaan myös yhdistää.

Luottamusmiehen tulee tehdä ajankäyttösuunnitelma, josta käy ilmi luottamusmiestehtävän hoitamiseen käytettävä aika pääaiheittain.

Luottamusmiehellä on lisäksi oikeus kerran vuodessa käydä toimialaansa kuuluvissa toimipaikoissa työnantajan kanssa sovittavana aikana.

Toimipaikkojen väliseen matkaan käytettyä aikaa ei lueta em. vapautusaikaan.

Työntekijämäärän ollessa vähemmän kuin 20 selvitetään kussakin tapauksessa erikseen, milloin on tarkoituksenmukaista sopia kiinteästä työstä vapautusajasta.

Työntekijämäärä todetaan puolivuositain.

Työskentelypuitteet

3. Luottamusmiehelle annetaan työpaikan olosuhteet huomioon ottaen riittävästi säilytystilaa hänen tarvitsemilleen asiakirjoille ja tarvittaessa oikeus käyttää työnantajan hallinnassa olevaa tarkoituksenmukaista toimistotilaa ja tavanomaisia toimistovälineitä. Luottamusmies voi toimittaa ammattiliittonsa aineistoa työntekijöille.

Tavanomaisten toimistovälineiden käsitteen piiriin kuuluvat myös yrityksessä yleisesti käytössä olevat alatteet ja niihin liittyvät ohjelmat sekä internetyhteys (sähköposti). Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon mm. yrityksen koko, luottamusmiehen tehtävien laajuus ja edellyttämä tarve sekä ajankäytön määrä. Käytännön järjestelyistä sovitaan paikallisesti.

6 § Ansiomenetyksen korvaus

Ansiomenetyksen

1. Työnantaja maksaa luottamusmiehelle luottamusmiestehtävän hoitamisesta aiheutuneen säännöllisen työajan ansiomenetyksen.

Jos luottamusmies olisi säännöllisenä työaikanaan ansainnut työvuoroluettelon mukaan ilta- ja lauantailisiä, ne maksetaan.

Luottamusmiehen tehdessä työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työajan ulkopuolella maksetaan lisä- tai ylityökorvaukset, ellei toisin sovita.

Matkakustannukset

2. Luottamusmiehen matkustaessa työnantajan kanssa sovittujen luottamusmiestehtävien takia maksetaan matkakorvaukset yrityksessä noudatettavan käytännön mukaan, kuten muissakin työtehtävissä.

Luottamusmiehen käyttäessä matkustamiseen työnantajan suostumuksella omaa autoa maksetaan kilometrikorvaus.

Luottamusmieskorvaus

3. Luottamusmiestehtävien hoitamisesta maksetaan luottamusmieskorvausta ainoastaan yrityksen luottamusmiehelle, ellei yrityskohtaisesti toisin sovita.

Yrityksen luottamusmiehelle maksetaan luottamusmieskorvausta hänen toimialueeseen kuuluvien työntekijöiden lukumäärän perusteella (riippumatta järjestäytyneisyydestä) 1.5.2010 alkaen:

<i>Työntekijöiden</i>	<i>Korvaus</i>
<i>lukumäärä</i>	<i>euroa/kk</i>

20 – 49	30
50 – 149	60
150 – 299	90
300 – 499	140
500 – 799	180
vähintään 800	sovitaan paikallisesti

Työntekijämäärä todetaan puolivuositain.

Päáluottamusmiehen ansiokehitys

4. Päáluottamusmiehen ansiokehityksen tulee vastata vähintään yrityksen asianomaisen ammattiryhmän vastaavien työntekijöiden keskimääräistä ansiokehitystä.

Päáluottamusmiehen ansiokehitysvertailuryhmänä pidetään sitä yrityksen ammattiryhmää, johon päáluottamusmies kuuluu.

7 § Luottamusmiehen koulutus

1. Luottamusmiehellä on oikeus osallistua koulutussopimuksen mukaiseen koulutukseen.

Uuden luottamusmiehen koulutus käsitellään työnantajan kanssa kahden kuukauden aikana valinnasta.

2. Päáluottamusmiestehtävän päättymisen jälkeen päáluottamusmies ja työnantaja selvittävät yhdessä, edellyttääkö työntekijän ammattitaidon yllä-pitäminen entisessä tai vastaavassa työssä ammatillista koulutusta.

Työnantaja järjestää selvityksen edellyttämän koulutuksen.

Työnantaja ja päáluottamusmies selvittävät luottamusmiestehtävän aikana, edellyttääkö ammattitaidon yllä-pitäminen, joko entiseen tai vastaavaan työhön, sellaisen ammatillisen koulutuksen antamista, jota järjestetään myös muille työntekijöille.

8 § Työsuhdeturva

Syrjintäkielto

1. Luottamusmiestä ei saa luottamusmiestehtävän takia erottaa työstä eikä muutoinkaan syrjiä.

2. Luottamusmiestä ei saa luottamusmiestehtävän aikana tai sen johdosta siirtää alemmpipalkkaiseen tai vähempiarvoiseen työhön kuin missä hän oli valituksi tullessa.

3. Varsinaisen työn vaikeuttaessa päáluottamusmiehen tehtävien hoitamista hänelle on järjestettävä muuta työtä ottaen huomioon yrityksen tai sen osan olosuhteet sekä hänen ammattitaito. Tällainen järjestely ei saa aiheuttaa ansioiden alentumista.

Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet

4. Irtisanottaessa tai lomautettaessa yrityksen henkilöstöä taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla ei tällaista toimenpidettä saa kohdistaa päáluottamusmieheen, ellei yrityksen tai päáluottamusmiehen toimialueena olevan yrityksen osan toimintaa keskeytetä kokonaan.

Yhteisesti todettaessa tai työnantajan muutoin näissä neuvotteluissa yksilöidysti osoittaessa ettei päáluottamusmiehelle voida tarjota hänen ammattiaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä, edellä esitetystä voidaan poiketa.

Päälouottamusmiehen riitauttaessa irtisanomisen liittojen väliset neuvottelut on käytävä irtisanomisajan kuluessa.

5. Luottamusmies voidaan irtisanoa tai lomauttaa hänen työnsä päättyessä kokonaan, jos:

- työnantaja ei voi järjestää hänelle ammattitaitoa vastaavaa tai muutoin sopivaa työtä,
- tai työnantaja ei voi kouluttaa häntä muuhun työhön työsopimuslain 7:4 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Yksilösuoja

6. Luottamusmiestä ei saa irtisanoa hänestä johtuvasta syystä ilman edustamiensa työntekijöiden suostumusta (TSL 7:10 § 1 momentti).

7. Luottamusmiehen työsopimusta ei saa purkaa tai käsitellä purkautuneena vastoin työsopimuslain 8:1-3 pykälien säännöksiä.

Luottamusmiehen työsopimus voidaan purkaa järjestysmääräyksen rikkomisen takia vain, jos luottamusmies on toistuvasti ja olennaisesti sekä varoituksesta huolimatta jättänyt työvelvoitteensa täyttämättä.

Ehdokassuoja

8. Työsuhdeturvamääräyksiä noudatetaan päälouottamusmiehesdokkaaseen, jonka asettamisesta on ilmoitettu työnantajalle kirjallisesti.

Ehdokassuoja alkaa aikaisintaan kolme (3) kuukautta ennen päälouottamusmiehen toimikauden alkua. Ehdokassuoja päättyy muiden kuin valituksi tulleen osalta vaalin järjestäjän todettua vaalituloksen.

Jälkisuoja

9. Työsuhdeturvamääräyksiä noudatetaan kuusi (6) kuukautta päälouottamusmiestehtävän päättymisestä.

Päälouottamusmies ja liikkeen luovutus

10. Luovutetun liikkeen tai sen osan säilyttäessä itsenäisyytensä päälouottamusmiehen asema jatkuu sellaisenaan.

Luovutetun liikkeen tai sen osan menettäessä itsenäisyytensä päälouottamusmiehellä on 9. kohdan mukainen jälkisuoja liikkeen luovutuksesta johtuneen toimikauden päättymisestä alkaen.

Korvaukset

11. Päätettäessä luottamusmiehen työsopimus tämän sopimuksen vastaisesti työnantajan on maksettava korvauksena vähintään 10 kuukauden ja enintään 30 kuukauden palkka.

Korvauserusteet määräytyvät työsopimuslain 12:2 §:n 2. momentin mukaan ottaen huomioon työntekijän luottamusmiesasema.

Liitot voivat yksittäistapauksissa sopia pienemmästä korvauksesta kuin 10 kuukauden palkka.

9 § Neuvottelujärjestys

1. Neuvottelujärjestys määräytyy Kaupan työehtosopimuksen 25 §:n mukaan.

2. Työnantajan harkitessa luottamus- tai varaluottamusmiehen työsuhteen päättämistä hänen on ennen toimenpiteeseen ryhtymistä oltava yhteydessä työnantajaliittoonsa. Työnantajaliiton saatua yhteydenoton sen tulee ryhtyä välittömästi asian edellyttämiin toimenpiteisiin.

3. Paikalliset ja liittoneuvottelut aloitetaan ja käydään viivytyksettä.

10 § Sopimuksen voimassaolo

1. Tämä sopimus on voimassa 1.5.2010 alkaen toistaiseksi.
2. Irtisanomisaika on yksi kuukausi.

YHTEISTOIMINTASOPIMUKSEN SOVELTAMISOHJEET

1 § SOVELTAMISALA

Kaupan liiton ja Palvelualojen ammattiliiton välisiä yhteistoimintasopimuksen soveltamisohjeita noudatetaan Kaupan liiton jäsenyrityksissä.

2 § YHTEISTOIMINTA TYÖSUOJELUSSA

2.1. Työpaikkakäsité

Työpaikalla tarkoitetaan Kaupan liiton jäsenyritystä tai sen osaa, joka muodostaa alueellisen ja/tai toiminnallisen kokonaisuuden. Työpaikkakäsité määritellään paikallisesti.

2.2. Työsuojeluyhteistoiminta

1. Työsuojelumääräyksiä noudatetaan toimialoittain. Jos monitoimialayrityksessä toimialat eivät ole selvästi eroteltavissa, noudatetaan sen toimialan työsuojelumääräyksiä, johon enemmistö työntekijöistä kuuluu.
2. Paikallisesti sopien työsuojeluyhteistoiminta voidaan toteuttaa työsuojelutoimikunnan sijasta myös muulla tavoin.

Tällöin noudatetaan yhteistoimintasopimuksen määräyksiä työsuojelutoimikunnan tehtävistä sekä työsuojelun valvonta- ja työpaikan työsuojeluyhteistoimintalain 26 §:n säännöksiä.

Työsuojeluvaltuutetun tulee olla mukana yhteistyössä.

2.3. Työsuojeluvaltuutettu

1. Työsuojeluvaltuutettua valittaessa työntekijöihin luetaan sekä työntekijät että toimihenkilöt.
2. Työsuojeluvaltuutettu ja luottamusmies voivat olla sama henkilö.

2.4. Päätyösuojeluvaltuutettu

1. Vähintään 30 työntekijän yritykseen valittu työsuojeluvaltuutettu on asemaltaan soveltamisohjeiden mukainen päätyösuojeluvaltuutettu.
2. Jos vähintään 30 työntekijän yritykseen on valittu useita työsuojeluvaltuutettuja, nimeävät he tarvittaessa keskuudestaan yhden soveltamisohjeiden mukaiseksi päätyösuojeluvaltuutetuksi. Päätyösuojeluvaltuutetun ja työsuojeluvaltuutetun toimikausi on sama. Päätyösuojeluvaltuutetun nimeämisestä on ilmoitettava kirjallisesti työnantajalle. Päätyösuojeluvaltuutettu ja pääluottamusmies voivat olla sama henkilö.
3. Päätyösuojeluvaltuutettuun noudatetaan työsuojeluvaltuutetun tehtäviä ja työskentelytiloja koskevia määräyksiä.
4. Päätyösuojeluvaltuutetun ansiokehityksen tulee vastata yrityksen sen ammattiryhmän ansiokehitystä, johon hän kuuluu.

2.5. Työsuhdeturva

1. Työsuojeluvaltuutetulla on työsuojelun valvontaa ja työpaikan yhteistoimintaa koskevan lain 5:37 §:n sekä työsopimuslain 7:10 §:n mukainen irtisanomissuoja.

Syrjintäkielto

2. Työsuojeluvaltuutettua ei saa valtuutetun tehtävien hoitamisen takia erottaa työstä.

3. Työsuojeluvaltuutettua ei saa valtuutetun tehtävän aikana tai sen johdosta siirtää alemmpipalkkaiseen tai vähempiarvoiseen työhön kuin missä hän oli valituksi tullessa.

Työsuojeluvaltuutetun mahdollisuuksia kehittyä ja edetä ammatissaan ei saa heikentää valtuutetun tehtävien takia.

4. Varsinaisen työn vaikeuttaessa työsuojeluvaltuutetun tehtävien hoitamista on hänelle järjestettävä muuta työtä ottaen huomioon yrityksen tai sen osan olosuhteet sekä valtuutetun ammattitaito. Tällainen järjestely ei saa aiheuttaa ansioiden alentumista.

Yksilösuoja

5. Työsopimusta ei saa purkaa vastoin työsopimuslain 8:1 §:n säännöstä.

Työsopimuksen purkaminen järjestysmääräyksien rikkomisen takia on mahdollista vain, jos työsuojeluvaltuutettu on toistuvasti ja olennaisesti sekä varoituksesta huolimatta jättänyt työvelvoitteensa täyttämättä.

Päätyösuojeluvaltuutettu

6. Päätyösuojeluvaltuutettuun noudatetaan hänen nimeämisestään lähtien sekä kuusi (6) kuukautta hänen tehtävänsä päättymisen jälkeen työsuojeluvaltuutetun työsuhdeturvamääräyksiä.

7. Irtisanottaessa tai lomautettaessa yrityksen henkilöstöä taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla ei tällaista toimenpidettä saa kohdistaa päätyösuojeluvaltuutettuun, ellei yrityksen tai päätyösuojeluvaltuutetun toimialueena olevan yrityksen osan toimintaa keskeytetä kokonaan.

Yhteisesti todettaessa tai työnantajan muutoin näissä neuvotteluissa yksilöidysti osoittaessa ettei päätyösuojeluvaltuutetulle voida tarjota hänen ammatiaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä, voidaan edellä esitetystä poiketa.

8. Päätyösuojeluvaltuutetun tehtävän päättymisen jälkeen työnantaja ja valtuutettu selvittävät yhdessä, edellyttääkö työntekijän ammattitaidon ylläpito entisessä tai vastaavassa työssä ammatillista koulutusta. Työnantaja järjestää selvityksen edellyttämän koulutuksen.

Korvaukset

9. Päätettäessä päätyösuojelu- tai työsuojeluvaltuutetun työsopimus tämän sopimuksen vastaisesti työnantajan on maksettava korvauksena vähintään 10 kuukauden ja enintään 30 kuukauden palkka. Korvauserusteet määräytyvät työsopimuslain 12:2 §:n 2. momentin mukaan. Korvausta lisäävänä tekijänä otetaan huomioon tämän sopimuksen rikkominen.

10. Liitot voivat sopia yksittäistapauksissa 10 kuukauden palkkaa pienemmästä korvauksesta.

2.6. Työsuojeluasiamies

Jos paikallisesti on sovittu työsuojeluasiamiesten valitsemisesta, noudatetaan seuraavaa:

- työsuojeluasiamiehen toimialueena voi olla yrityksen toimipaikka tai tietty osa, esimerkiksi myymälä, varasto tai konttori
- työsuojeluasiamiehen toimialueena voi olla myös tietty ammatti-

ryhmä, esimerkiksi myyjät, varastotyöntekijät tai konttorityöntekijät

- työsuojeluasiamiehen ja työsuojeluvaltuutetun toimikausi on sama
- työsuojeluasiamiehen tehtävän hoitamiseen tarvitsemasta työstä vapautusajasta sovitaan paikallisesti
- työnantaja huolehtii siitä, että työsuojeluasiamiehellä on tarvittaessa käytettävissä tämän tehtävän hoitamista varten välttämättömät laitteet, asetukset, työsuojelumääräykset ja -ohjeet.

2.7. Työsuojelutoimikunta

1. Työsuojelutoimikunnan jäsenten lukumäärä on:

<i>Työntekijöitä</i>	<i>Jäseniä</i>
enintään 150	4
151–500	8
yli 500	12

2. Toimikunnan jäsenistä 25 % edustaa työnantajaa ja 75 % työntekijöitä.

2.8. Yksintyöskentely

Työsuojeluosapuolten tulee lisäksi ottaa toiminnassaan huomioon liittojen välisen yksintyöskentelypöytäkirjan määräykset.

2.9. Työsuojeluvaltuutetun työstä vapautusaika

1. Työsuojeluvaltuutetun työstä vapautusaikaa määrättäessä otetaan huomioon tämän edustamien työntekijöiden lukumäärä, työpaikan alueellinen laajuus, työskentelypaikkojen lukumäärä ja niissä suoritettavan työn luonne, töiden järjestelystä johtuvat työsuojeluvaltuutetun tehtävien määrään vaikuttavat tekijät sekä muut työntekijöiden turvallisuuteen ja fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen vaikuttavat työturvallisuuslaissa tarkoitetut haitta-, vaara- ja kuormitustekijät.

2. Työsuojeluvaltuutetulle annetaan työstä vapautusaikaa työpaikan työntekijöiden lukumäärän perusteella (riippumatta järjestäytyneisyydestä) seuraavasti:

<i>Työntekijöiden lukumäärä</i>	<i>Työstä vapautusaika tuntia / 4 viikossa</i>	
	<i>myymälä</i>	<i>varasto</i>
10– 34	6	6
35– 59	8	8
60– 109	14	16
110– 159	22	24
160– 209	28	33
210– 259	37	41
260– 309	43	50
310– 409	55	62

Työpaikan työntekijöiden enemmistön työskennellessä joko myymälässä noudatetaan myymälätaulukkoa tai varastossa noudatetaan varastotaulukkoa.

Alle 37.5 tuntia tekevät otetaan huomioon keskimääräisen viikkotyöajan suhteessa.

Työntekijämäärä todetaan vuosittain.

Työntekijöiden lukumäärän ollessa vähintään 410 sovitaan työstä vapautusajan määrästä ja ajankohdasta paikallisesti ottaen huomioon edellä olevan taulukon laskentaperiaatteet.

Konttorin muodostaessa työpaikkakäsitteen mukaisen työpaikan sovitaan työstä vapautusaika paikallisesti. Tällöin otetaan erityisesti huomioon työpaikan olosuhteet, alueellinen laajuus ja työntekijöiden lukumäärä sekä työsuojeluvaltuutetun tämän sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamiseen tarvitsema aika.

3. Alueellisesti laajan yrityksen eri toimipaikkojen väliseen matkustamiseen käytettävästä työstä vapautusajasta sovitaan paikallisesti. Tämä ei vähennä taulukon mukaista vapautusaikaa.

Työsuojeluvaltuutetun osallistuessa koulutus sopimuksen mukaiseen koulutukseen tämä ei vähennä taulukon mukaista vapautusaikaa.

4. Paikallisesti sopien voidaan työstä vapautusaikoja yhdistää.

Työsuojeluvaltuutetun tulee ilmoittaa säännöllisistä vastaanottoajoistaan.

2.10. Työsuojeluvaltuutetun korvaus

1. Työnantaja korvaa päätyösuojeluvaltuutetulle, työsuojeluvaltuutetulle, työsuojeluasiamiehelle sekä työsuojelutoimikunnan jäsenille ja sihteerille työsuojelutehtävän hoitamisesta aiheutuneen säännöllisen työajan ansiomenetyksen. Ansiomenetyks määritellään sen ansion mukaan, jonka työntekijä olisi ansainnut työssä ollessaan.

2. Työnantaja maksaa komiteapalkkion suuruisen korvauksen työajan ulkopuolella tehdystä työnantajan edellyttämästä työsuojelutyöstä ja työsuojelutoimikunnan kokoukseen osallistumisesta, ellei muusta korvauksesta erikseen sovita.

3. Yrityksen työsuojeluvaltuutetulle maksetaan työsuojelutehtävien hoitamisesta korvausta hänen toimialueeseensa kuuluvien työntekijöiden lukumäärän perusteella (riippumatta järjestäytyneisyydestä) seuraavasti 1.1.2008 alkaen:

<i>Työntekijöiden lukumäärä</i>	<i>korvaus euroa/kk</i>
30 – 150	36
151 – 300	61
301 – 500	94
yli 500	119

Jos yritykseen on valittu useita työsuojeluvaltuutettuja, maksetaan korvaus vain päätyösuojeluvaltuutetulle (ks. kohta 2.4.), ellei yrityskohtaisesti toisin sovita.

Yrityksen toimipaikan työsuojeluvaltuutetulle maksetaan kuitenkin edellä esitetyn taulukon mukaan korvaus, jos hänen toimialueeseensa kuuluu vähintään 80 työntekijää (riippumatta järjestäytyneisyydestä).

Yrityksen toimipaikan työsuojeluvaltuutetun toimialueeseen kuuluvien työntekijöiden lukumäärää ei oteta huomioon laskettaessa päätyösuojeluvaltuutetun korvausta.

Työntekijämäärä todetaan vuosittain.

3 § NEUVOTTELUJÄRJESTYS

Erimielisyyden koskiessa työsuojelu- tai päätyösuojeluvaltuutetun työsuhteen päättämistä käydään paikallis- ja liittoneuvottelut viipymättä.

4 § VOIMASSAOLO

Soveltamisohjeet ovat voimassa toistaiseksi sopimuksen allekirjoittamisesta. Irtisanomisaika on yksi kuukausi.

KOULUTUSSOPIMUS

1 § Koulutustyöryhmä

Tämän sopimuksen mukaista koulutusta varten on liittojen yhteinen koulutustyöryhmä.

2 § Ammattiyhdistyskoulutus

Kurssien hyväksyminen

1. Koulutustyöryhmä hyväksyy työnantajan tuen piiriin kuuluvat kurssit seuraavasti:

- hyväksymisen edellytyksenä on yhteisesti todettu koulutustarve
- kurssit hyväksytään kalenterivuodeksi kerrallaan
- tarvittaessa kursseja voidaan hyväksyä kalenterivuoden aikana
- ennen hyväksymistä työryhmälle annetaan selvitys kurssin tavoitteista, opetusohjelmasta, ajankohdasta, järjestämispaikasta ja kohderyhmästä
- hyväksytyjen kurssien joukossa tulee olla myös viikkoa lyhyempiä ja paikallisia kursseja.

Liitot tiedottavat kursseista viimeistään kaksi kuukautta ennen ensimmäisen kurssin alkua. Koulutustyöryhmä voi seurata kurssien opetusta.

Osallistumisoikeus

2. Henkilöstön edustaja voi osallistua työsuhteen katkeamatta koulutustyöryhmän hyväksymälle enintään 2 viikon kurssille, jos se ei aiheuta yritykselle tuntuvaa haittaa.

Henkilöstön edustaja voi osallistua:

- vuoden aikana yhdelle kurssille
- vuoden aikana useampijaksoisen kurssin kaikille jaksoille kurssin kokonaispituuden ollessa enintään 2 viikkoa
- kolmen vuoden aikana yhdelle samansisältöiselle kurssille (aika lasketaan edellisen samansisältöisen kurssin päättymisestä).

Ilmoitusvelvollisuus

3. Työntekijän on ilmoitettava osallistumisestaan kurssille mahdollisimman aikaisin.

Enintään viikon pituisesta kurssista on ilmoitettava vähintään 3 viikkoa ennen sen alkua ja yli viikon pituisesta kurssista vähintään 6 viikkoa ennen sen alkua.

Työnantajan on ilmoitettava henkilöstön edustajalle mahdollisimman aikaisin, kuitenkin viimeistään 10 päivää ennen kurssin alkua syy, miksi kurssille osallistuminen aiheuttaisi yritykselle tuntuvaa haittaa.

Korvaukset

4. Luottamusmies ja työsuojeluvaltuutettu voivat osallistua koulutustyöryhmän hyväksymille kursseille ilman ansiomenetystä.

Luottamusmiehen ansiomenetys korvataan enintään 2 viikolta ja työsuojeluvaltuutetun enintään 1 viikolta edellyttäen että kurssi liittyy osanottajan yhteistyötehtävään yrityksessä.

Ansiomenetys korvataan työntekijän peruspalkan mukaan.

Ilta- ja yölisiä sekä muita mahdollisia tuntikohtaisia lisiä ei korvata.

Kuukausikohtaiset lisät korvataan.

Muut edut

5. Osallistuminen tämän pykälän mukaiseen koulutukseen ei vähennä vuosiloma-, eläke- tai näihin verrattavia etuuksia.

3 § Yhteinen koulutus

1. Yhteistä koulutusta annetaan pääsääntöisesti työpaikkakohtaisesti.

2. Koulutukseen osallistumisesta sovitaan työnantajan ja työntekijän tai luottamusmiehen kanssa tai muulla paikallisesti sovittavalla tavalla.

3. Yhteistä koulutusta ovat esimerkiksi:

- yhteistoimintasopimukseen
- osallistumisjärjestelmiin ja
- työsuojeluyhteistyöhön liittyvä koulutus.

4. Korvaukset määräytyvät 4 §:n mukaan.

4 § Ammatillinen jatko-, täydennys- ja uudelleenkoulutus

1. Työnantajan antaessa työntekijälle ammatillista koulutusta tai työnantajan lähettäessä hänet ammatilliseen koulutukseen työnantaja korvaa koulutuskustannukset ja ansiomenetyksen.

2. Säännöllisen työajan ansiomenetys korvataan työntekijän peruspalkan mukaan.

Ilta- ja yölisiä sekä muita tuntikohtaisia lisiä ei korvata.

Kuukausikohtaiset lisät korvataan.

Matkakustannukset korvataan halvimman kulkuneuvon mukaan.

3. Koulutuksen tapahtuessa työajan ulkopuolella työntekijälle korvataan siitä johtuvat suoranaiset kustannukset.

4. Ennen koulutukseen ilmoittautumista todetaan, onko kysymyksessä tämän pykälän mukainen koulutus.

5 § Voimassaolo

Sopimus on voimassa toistaiseksi 3 kuukauden irtisanomisajalla.

KAUPAN LIITTO

Kaupan työehtosopimus Palkkaliite

1.10.2010–31.3.2011

Kaupan liitto
Eteläranta 10
PL 340, 00131 Helsinki
Puhelin (09) 172 850
Faksi (09) 664 616
www.kauppa.fi

Nimet ja suorat puhelinnumerot löytyvät verkkosivuiltamme kohdasta yhteystiedot.

Kaupan työehtosopimuksen palkkaliite

1.10.2010–31.3.2011

SISÄLLYS

1. Keskusjärjestösopimukset	2
2. Vuosiryhmäporrastus	2
3. Kaupan palkkaluokittelun yleiskuvaukset	3
4. Palkkaryhmät	6
5. Kuntien kalleusluokitus	8
6. Palkkataulukot	9
Kaupan työntekijöiden kuukausi- ja tuntipalkat	9
Tukkumyyjät II ja III	10
Asentajat ja huoltomiehet.....	10
Huolto- ja liikenneasemien ravintolatyöntekijät	11
Huolto- ja liikenneasemien vastaavien hoitajien sijaiset.....	11
Huolto- ja liikenneasemien ravintolaesimiehet	12
Konttoritöiden vaativuusryhmittely.....	14
7. Lisät	16
Myyjät ja myymälätyöntekijät.....	16
Varastotyöntekijät	17
Konttorityöntekijät.....	18
Vahtimestarit.....	19
Siivoojat.....	20
Kioskimyyjät	20
Somistajat.....	20
Huolto- ja liikenneasematyöntekijät.....	21
Kaikki ammattiryhmät	21

1. KESKUSJÄRJESTÖSOPIMUKSET

Kaupan työehtosopimuksen osana noudatetaan liittojen välistä koulutus-sopimusta sekä seuraavia voimassa olevia ja liittoja sitovia keskusjärjestö-sopimuksia:

- Jäsenmaksuperintäsopimus 3.4.1989
- Luottamusmiessopimus, Kaupan soveltamisohjeet 1.10.1995
- Sopimus työpaikkaruokailun kehittämisestä 12.2.1976
- Suositus alkoholin ja huumeiden haittojen vähentämisestä työelämässä 23.4.1975
- Yhteistoimintasopimus, Kaupan soveltamisohjeet 1.3.1990
- Yleissopimus LTK - SAK 15.11.1990

2. VUOSIRYHMÄPORRASTUS

Kaupan työehtosopimuksen vuosiryhmäporrastus on seuraava:

Harjoittelija	Harjoittelijan palkka (1 v)
1. vuosi ----- 2. vuosi	1. vuoden palkka
3. vuosi ----- 4. vuosi	3. vuoden palkka
5. vuosi ----- 6. vuosi ----- 7. vuosi	5. vuoden palkka
8. vuosi	8. vuoden palkka

3. KAUPAN PALKKALUOKITTELUN YLEISKUVAUKSET

Kaupan uusi palkkaluokittelu otettiin käyttöön 1.5.2008. Työtehtävien vaativuuteen perustuvan uuden palkkaluokittelun palkkaryhmät ovat: A, B1, B2, C1, C2 ja D.

Käytännössä palkkaluokittelu koskee sellaisia nk. vieraitten alojen työntekijöitä, joilla ei ole työehtosopimuksessa palkkamääräyksiä. Palkkaluokittelu tehdään yleiskuvausten ja tes-nimikkeiden avulla (s. 4–5).

Palkkaluokittelu ei koske työntekijöitä, joilla on erilliset palkkataulukot. Näitä ovat tukkumyyjät II ja III, asentajat ja huoltomiehet, huoltamoravintola-työntekijät, huolto- ja liikenneasemien ravintolaesimiehet sekä vastaavien hoitajien sijaiset.

Huom !

Asiaa on selvitetty yksityiskohtaisesti tiedotteessamme Ajankohtaista 1/08.

KAUPAN PALKKALUOKITTELUN

Vaativuusryhmä	Perustehtävät	Ammattitehtävät	
<p>Osaaminen</p>	<p>Osaamista tehtävässä, jossa korostuvat rutiininomaiset työmenetelmät.</p> <p>Työ hallitaan perehdytyksellä.</p>	<p>Ammatillista osaamista tehtävässä, jossa korostuvat käytännön työmenetelmät.</p> <p>Työ hallitaan työpaikkakoulutuksella, tavanomaisella tuote- ja palvelutietoudella sekä käytännön kokemuksella.</p>	
<p>Harkinta</p>	<p>Työ tehdään työohjeiden mukaan. Tilanteet toistuvat samankaltaisina.</p>	<p>Työ tehdään väljien työohjeiden tai yleisohjeiden mukaan käyttäen harkintaa ja menettelytapojen valintaa. Tilanteet vaihtelevat.</p>	
<p>Vastuu</p>	<p>Tehtävään liittyy vastuu omasta työstä.</p>	<p>Tehtävään liittyy ammatillinen vastuu, johon voi liittyä osavastuiden hoito.</p>	
<p>Palkkaryhmät</p>	<p>A</p>	<p>B 1</p>	<p>B 2</p>
<p>Tes-nimikkeet</p>	<p>Konttori A Siivooja</p>	<p>Myyjä I Konttori B Somistaja I</p>	<p>Varasto</p>

YLEISKUVAUKSET

Vaativat ammattitehtävät		Erikois-ammattitehtävät
<p>Ammatillista osaamista tehtävässä, jossa korostuu ammatillisten erityistietojen ja -taitojen käyttö.</p> <p>Työ hallitaan tehtävään sopivalla koulutuksella, syvällisellä tuote- ja palvelutietoudella sekä monipuolisella kokemuksella.</p>		<p>Ammatillista osaamista tehtävässä, jossa korostuu ammatillisten erityistietojen ja -taitojen vankka hallinta ja soveltaminen.</p> <p>Työ hallitaan tehtävään sopivalla koulutuksella, teoreettisten tietojen käytöllä ja vankalla kokemuksella.</p>
<p>Työ tehdään yleisohjeiden tai osittain toimeksiantojen mukaan käyttäen valintoja ja vaihtoehtoja. Tilanteet vaihtelevat usein asiakaskohtaisesti.</p>		<p>Työ tehdään itsenäisesti tai vaativien ja vaihtelevien toimeksiantojen mukaan käyttäen valintoja ja tulkintoja.</p>
<p>Tehtävään liittyy vastuu työ- tai palvelukokonaisuudesta.</p>		<p>Tehtävään liittyy vastuu vaativasta työ- tai palvelukokonaisuudesta.</p>
C 1	C 2	D
<p>Myyjä II Konttori C Somistaja II</p>	<p>Konttori D</p>	<p>Konttori E Tukkumyyjä I</p>

4. PALKKARYHMÄT

Palkkaryhmät 1.5.2008 alkaen ovat: A, B1, B2, C1, C2 ja D.

Alla olevassa taulukossa on sulkuihin merkitty 30.4.2008 asti voimassa ollut vastaava palkkataso.

TES-nimike	Palkkaryhmä 1.5.2008 alkaen	
Myyjä I	B1	(2)
Myyjä II	C1	(4)
Varastotyöntekijä	B2	(3)
Konttorityöntekijä A	A	(1)
Konttorityöntekijä B	B1	(2)
Konttorityöntekijä C	C1	(4)
Konttorityöntekijä D	C2	(5)
Konttorityöntekijä E	D	(6)
Siivoaja	A	(1)
Huolto- ja liikenneasematyöntekijä I	A	(1)
Huolto- ja liikenneasematyöntekijä II	B1	(2)
Huoltoasentaja I	B2	(3)
Huoltoasentaja II	C1	(4)
Huoltoasentaja III	C2	(5)
Tukkumyyjä I	D	(6)
Somistaja I	B1	(2)
Somistaja II	C1	(4)

Lähetin, pullojen ja asiakaskärryjen käsittelyyn liittyvät tehtävät sekä muut avustavat tehtävät kuuluvat palkkaryhmään A.

Koululaisen palkka on 70 % kunkin ammatin alimman palkkaryhmän 1. vuoden palkasta kussakin kuntien kalleusluokassa.

Harjoittelijan palkka on 85 % kunkin ammatin alimman palkkaryhmän 1. vuoden palkasta kussakin kuntien kalleusluokassa.

Konttoriharjoittelijan palkka on 85 % ko. harjoitteliijaan sovellettavan palkkaryhmän 1. vuoden palkasta kussakin kuntien kalleusluokassa.

5. KUNTIEN KALLEUSLUOKITUS

Valtioneuvoston 11.12.2003 vahvistama kuntien yleinen kalleusluokitus.

Kunnan nimi	Kalleusluokka	Kunnan nimi	Kalleusluokka
Enontekiö	I	Kuopio	I
Espoo	I	Kuusamo	I
Helsinki	I	Muonio	I
Houtskari	I	Nauvo	I
Hyrynsalmi	I	Oulu	I
Hyvinkää	I	Pelkosenniemi	I
Hämeenlinna	I	Pello	I
Inari	I	Posio	I
Iniö	I	Ranua	I
Joensuu	I	Ristijärvi	I
Jyväskylä	I	Rovaniemen mlk	I
Järvenpää	I	Rovaniemi	I
Kauniainen	I	Salla	I
Kemi	I	Savukoski	I
Kemijärvi	I	Simo	I
Keminmaa	I	Sodankylä	I
Kerava	I	Tampere	I
Kirkkonummi	I	Tervola	I
Kittilä	I	Tornio	I
Kolari	I	Utsjoki	I
Korppoo	I	Vaasa	I
Kuhmo	I	Vantaa	I
Kuivaniemi	I	Ylitornio	I

Kaikki muut kunnat kuuluvat II kalleusluokkaan paitsi Ahvenanmaan kunnat I kalleusluokkaan.

Helsingissä, Espoossa, Kauniaisissa ja Vantaalla on oma palkka-
taulukonsa.

6. PALKKATAULUKOT

Kaupan työntekijöiden kuukausi- ja tuntipalkat 1.10.2010 alkaen

Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

Palkka-ryhmä	Palvelusvuodet							
	1.		3.		5.		8.	
A	1536	9,60	1581	9,88	1686	10,54	1772	11,08
B1	1616	10,10	1658	10,36	1770	11,06	1853	11,58
B2	1625	10,16	1676	10,48	1789	11,18	1876	11,73
C1	1731	10,82	1781	11,13	1914	11,96	2005	12,53
C2	1747	10,92	1800	11,25	1941	12,13	2038	12,74
D	1843	11,52	1901	11,88	2049	12,81	2212	13,83
I Kalleusluokka								
Palkka-ryhmä	Palvelusvuodet							
	1.		3.		5.		8.	
A	1475	9,22	1515	9,47	1610	10,06	1690	10,56
B1	1548	9,68	1590	9,94	1695	10,59	1769	11,06
B2	1559	9,74	1607	10,04	1710	10,69	1787	11,17
C1	1657	10,36	1706	10,66	1825	11,41	1908	11,93
C2	1672	10,45	1720	10,75	1846	11,54	1936	12,10
D	1764	11,03	1836	11,48	1950	12,19	2094	13,09
II Kalleusluokka								
Palkka-ryhmä	Palvelusvuodet							
	1.		3.		5.		8.	
A	1466	9,16	1501	9,38	1596	9,98	1671	10,44
B1	1528	9,55	1565	9,78	1666	10,41	1739	10,87
B2	1543	9,64	1590	9,94	1691	10,57	1765	11,03
C1	1630	10,19	1677	10,48	1789	11,18	1867	11,67
C2	1653	10,33	1702	10,64	1819	11,37	1905	11,91
D	1745	10,91	1795	11,22	1919	11,99	2057	12,86

Tukkumyyjät II ja III 1.10.2010 alkaen

Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

	Vuosi			
	1.	3.	5.	8.
Tukkumyyjät II	2079	2168	2273	2390
Tukkumyyjät III	2418	2513	2623	2749

I kalleusluokka

	Vuosi			
	1.	3.	5.	8.
Tukkumyyjä II	1957	2044	2142	2252
Tukkumyyjä III	2263	2355	2443	2561

II kalleusluokka

	Vuosi			
	1.	3.	5.	8.
Tukkumyyjä II	1917	1998	2086	2192
Tukkumyyjä III	2164	2248	2355	2465

Asentajat ja huoltomiehet 1.10.2010 alkaen

Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa	1625
I kalleusluokka	1559
II kalleusluokka	1543

**Huolto- ja liikenneasemien ravintolatyöntekijöiden
kuukausipalkat 1.10.2010 alkaen**

	1. vuotena	5. vuotena	8. vuotena
Helsinki *	1670	1718	1800
I	1646	1714	1752
II	1614	1684	1721

**Huolto- ja liikenneasemien ravintolatyöntekijöiden
tuntipalkat 1.10.2010 alkaen**

	1. vuotena	5. vuotena	8. vuotena
Helsinki *	10,44	10,74	11,25
I	10,29	10,71	10,95
II	10,09	10,53	10,76

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

**Huolto- ja liikenneasemien vastaavien hoitajien sijaisten
tuntipalkat 1.10.2010 alkaen**

Vuosiportaat	euroa/tunti
1. vuosi	11,83
2. vuosi	12,11
5. vuosi	12,41
8. vuosi	12,68

**Huolto- ja liikenneasemien ravintolaesimiesten
kuukausi- ja tuntipalkat 1.10.2010 alkaen**

I kalleusluokka

Palkka-ryhmä	0–2 v		yli 2 v		yli 5 v		yli 10 v	
	1	1737	10,86	1778	11,11	1821	11,38	1863
2	1828	11,43	1870	11,69	1917	11,98	1961	12,26
3	1892	11,83	1937	12,11	1985	12,41	2029	12,68
4	1910	11,94	1955	12,22	2001	12,51	2049	12,81
5	2006	12,54	2055	12,84	2108	13,18	2158	13,49
6	2108	13,18	2158	13,49	2213	13,83	2267	14,17

II kalleusluokka

Palkka-ryhmä	0–2 v		yli 2 v		yli 5 v		yli 10 v	
	1	1717	10,73	1758	10,99	1799	11,24	1840
2	1803	11,27	1846	11,54	1889	11,81	1935	12,09
3	1865	11,66	1913	11,96	1956	12,23	2000	12,5
4	1885	11,78	1933	12,08	1981	12,38	2025	12,66
5	1969	12,31	2015	12,59	2060	12,88	2113	13,21
6	2067	12,92	2116	13,23	2165	13,53	2217	13,86

1. Vuoropäällikkö
(kahvilat, pikaruokaravintolat sekä ravintolat, joissa ei anniskella lainkaan tai anniskellaan enintään 4,7-tilavuusprosenttisia käymisteitse valmistettuja alkoholijuomia, ”keskiolutravintolat” tms.)
2. Kerroshoito- ja siivouspäällikkö, baarimestari
3. Vuoropäällikkö ja -mestari, hovimestari, vastaanottopäällikkö
(anniskelupaikoissa, joissa anniskellaan yli 4,7-tilavuusprosenttisia alkoholijuomia, ”A- ja B-anniskeluravintolat” tms.)
4. Kahvilan päällikkö, henkilöstöravintolan päällikkö
(kahvilat, pikaruokaravintolat sekä ravintolat, joissa ei anniskella lainkaan tai anniskellaan enintään 4,7-tilavuusprosenttisia käymisteitse valmistettuja alkoholijuomia, ”keskiolutravintolat” tms.)
5. Keittiömestari
6. Ravintolapäällikkö, anniskeluravintolan vastaava hoitaja
(anniskelupaikat, joissa anniskellaan yli 4,7-tilavuusprosenttisia alkoholijuomia, ”A- ja B-anniskeluravintolat” tms.)

Esimiehen palkkaryhmittelyä sovellettaessa edellytetään henkilön toimivan esimiehenä. Palkkaryhmää harkittaessa on ratkaisevaa työ, jota esimies pääasiallisesti suorittaa.

KONTTORITÖIDEN VAATIVUUSRYHMITTELY

Ryhmittelyohjeet

Määriteltäessä konttoritöiden vaativuusryhmää on tehtävän sisältö nimikkeestä riippumatta ensin selvitettävä. Tämän jälkeen arvioidaan vaativuusryhmittelyn yleismääritelmien perusteella, minkä ryhmän yleistä vaativuustasoa ko. tehtävä lähinnä vastaa.

Tehtävän koostuessa kahdesta tai useammasta eritasoisesta osatoiminnosta, on ratkaisua tehtäessä otettava huomioon kuhunkin vaativuusryhmään kuuluvien töiden aikaosuudet ja painoarvot sekä näin muodostuva keskimääräinen vaativuustaso.

Ryhmittelyn avuksi on eri vaativuusryhmien kohdalla mainittu joitakin esimerkkejä tehtävänimikkeistä, jotka voivat kuulua kysymyksessä olevaan vaativuusryhmään. Vaativuusryhmän ratkaisee kuitenkin tehtävän vaativuustaso eikä vaativuusryhmässä mainittu esimerkkitehtävä.

A. Avustava konttorityö	B. Tavanomainen konttorityö
Tehtävät, jotka eivät edellytä alan aikaisempaa työkokemusta tai ammattikoulutusta. Tehtävät esimerkiksi Arkistointi Postitus	Tehtävät, jotka ovat pääosiltaan toistuvia ja jotka edellyttävät omatoimisuutta työmenetelmien valinnassa. Tehtävät esimerkiksi Monistus Puhelunvälitys Kassatyö Reskontratyo Tekstinkäsittely Laskutus Hinnoittelu Tilausten vastaanotto

<p>C. Itsenäinen konttorityö</p>	<p>D. Vaativa itsenäinen konttorityö</p>	<p>E. Edellistä ryhmää vaativampi ja vastuullisempi konttorityö</p>
<p>Tehtävät, jotka edellyttävät alan aikaisempaa työkokemusta tai ammattikoulutusta sekä harkintaa menettelytapojen valinnassa. Työmenetelmät on määritetty yleisohjein.</p> <p>Tehtävät esimerkiksi</p> <p>Vaativa tekstinkäsittely Puhelunvälitys Vaativa hinnoittelu Laskutus, joka edellyttää valinnaisten perusteiden tuntemista ja käyttöä Tilastusten vastaanotto, joka sisältää määrättyjen artikkeleiden tarjonnan Palkanlaskenta Reskontran hoito Tilastojen laadinta (vaativa tilastotyö) Kassanhoito Osakirjanpito Itsenäinen sihteerityö, kuten esim. osastosihteerin työ</p>	<p>Tehtävät, jotka edellyttävät ammattikoulutuksella tai työkokemuksella hankittuja erityistietoja ja -taitoja sekä ammattialaan kuuluvien laajojen asiayhteyksien hallintaa.</p> <p>Tehtävät esimerkiksi</p> <p>Kirjanpito Kassanhoito Vaativa kotimaan kirjeenvaihto, joka edellyttää esim. molempien kotimaisten kielten käyttöä tai kirjeiden itsenäistä laadintaa yleisohjeiden mukaisesti. Palkanlaskenta, joka edellyttää työehtosopimusten sekä työ- ja sosiaalilainsäädännön soveltamista ohjeistuksen perusteella.</p>	<p>Tehtävät esimerkiksi</p> <p>Pääkirjanpito Pääkassanhoito Ulkomaa kirjeenvaihto</p>

7. LISÄT

MYYJÄT JA MYYMÄLÄTYÖNTEKIJÄT	Määrä Laskentapohja	Klo
Iltailisä tes 12 § 3. kohta	H-ki* I pkl II pkl 4,09 e tunnilla 3,91 e tunnilla 3,83 e tunnilla	maanantai-lauantai klo 00–06, maanantai-perjantai klo 18–24 ja sunnuntai klo 18–24 aukiolosta riippumatta ja yksinkertaisena. sunnuntai lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä
marras-joulukuu	H-ki* I pkl II pkl 8,18 e tunnilla 7,82 e tunnilla 7,66 e tunnilla	sunnuntaisin klo 18–24 myymälän ollessa auki klo 18:n jälkeen.
Aattoiltilisä tes 12 § 4. kohta	Sama kuin lauantailisä	kirkollisen juhlapäyhyän aattona klo 18–24, jos myymälä auki klo 18 jälkeen.
Yöilisä tes 12 § 5. kohta	H-ki* I pkl II pkl 6,14 e tunnilla 5,87 e tunnilla 5,75 e tunnilla	maanantai-lauantai klo 00–06, myymälän ollessa auki.
Lauantaiilisä tes 12 § 6. kohta	H-ki* I pkl II pkl 5,34 e tunnilla 5,16 e tunnilla 4,98 e tunnilla	Lisää ei makseta sunnuntaiyönä, kirkollisen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivän yönä tehdystä työstä. lauantai klo 13–24, jos myymälä auki klo 13 jälkeen.
Inventaarillisä lauaintaina tes 12 § 7. kohta	Sama kuin lauantailisä	lauantai klo 13–24 lauantaisin aukiolosta riippumatta.
Vastuulisä tes 12 § 8. kohta	vähintään 5 % taulukkopalkasta	
Myymälänhoitajan sijaisuuslisä tes 12 § 9. kohta	5–20 %	
Häilytysraha tes 12 § 10. kohta	häilytystyöstä maksettavan palkan lisäksi 2 tunnin palkka	
Kylmähuoneilisä tes 12 § 11. kohta	vähintään 5 % taulukkopalkasta	
Pakkashuoneilisä tes 12 § 12. kohta	pakkashuoneessa tehdyiltä tunneilta 20 %:lla korotettu palkka	

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

VARASTOTYÖNTEKIJÄT	Määrä Laskentapohja	Klo
Ilta- ja yöllisiä tes 13 § 2. kohta	3,35 e tunnilta 6,70 e tunnilta	maanantai-lauantai klo 18–22. sunnuntai klo 18–22 sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä
Yöllisiä tes 13 § 5. kohta	4,30 e tunnilta 8,60 e tunnilta	maanantai-lauantai klo 00–06 ja 22–24 sunnuntai klo 00–06 ja 22–24 sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä
Lauantailla tes 13 § 4. kohta	Hki* I pkl II pkl	lauantai klo 13–22
Ilta- ja yöllisiä myyntityöhön liittyvästä varastotyöstä tes 12 § 3. kohta	kuten ilta- ja yöllisiä myyjillä ja myymälätyöntekijöillä (sivu 16)	
Aattoilta- ja myymälätyöhön liittyvästä varastotyöstä tes 12 § 4. kohta	kuten aattoilta- ja myymälätyöntekijöillä (sivu 16)	
Yöllisiä myyntityöhön liittyvästä varastotyöstä tes 12 § 5. kohta	kuten yöllisiä myyjillä ja myymälätyöntekijöillä (sivu 16)	
Lauantailla myyntityöhön liittyvästä varastotyöstä tes 12 § 5. kohta	kuten lauantailta- ja myymälätyöntekijöillä (sivu 16)	
Olosuhteelliset - raskaat tai liikkeet - muut vaikeat olosuhteet	7–11 % taulukkopalkasta/tunti 7–11 % taulukkopalkasta/tunti	
Pakastevarastollisia tes 13 § 7. kohta	20 % henkilökohtaisesta palkasta/tunti. Pääasiallisesti pakastevarastossa työskentelevälle työntekijälle lisä maksetaan kaikilta tunnilta.	
Häilytysraha tes 13 § 8. kohta	häilytystyöstä maksettavan palkan lisäksi 2 tunnin palkka	
Työryhmän vanhin (nokkamies) tes 13 § 9. kohta	vähintään 10 % 8. vuoden taulukkopalkasta	

* Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan

KONTTORIYÖNTEKIJÄT	Määrä Laskentapohja	Klo
Iltailisä tes 14 § 2. kohta	Hki* I pkl II pkl 1,88 e tunnilta 1,78 e tunnilta 1,78 e tunnilta	maanantai-lauantai klo 00–06 ja 18–24
	Hki* I pkl II pkl 3,76 e tunnilta 3,56 e tunnilta 3,56 e tunnilta	sunnuntai klo 18–24 sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä
Iltailisä myyntiyöhön liittyvästä konttorityöstä tes 12 § 3. kohta	kuten iltailisä myyjillä ja myymäläyöntekijöillä (sivu 16)	
Aattoiltailisä myyntiyöhön liittyvästä konttorityöstä tes 12 § 4. kohta	kuten aattoiltailisä myyjillä ja myymäläyöntekijöillä (sivu 16)	
Yöilisä myyntiyöhön liittyvästä konttorityöstä tes 12 § 5. kohta	kuten yöilisä myyjillä ja myymäläyöntekijöillä (sivu 16)	
Lauantai-ilisä myyntiyöhön liittyvästä konttorityöstä tes 12 § 6. kohta	kuten lauantailisä myyjillä ja myymäläyöntekijöillä (sivu 16)	

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

VAHTIMESTARIT	Määrä Laskentapohja
Iltailisä tes 13 § 2. kohta	kuten iltailisä varastotyöntekijöillä (sivu 17)
Yölisä tes 13 § 5. kohta	kuten yöllisä varastotyöntekijöillä (sivu 17)
Lauantailisä tes 13 § 4. kohta	kuten lauantailisä varastotyöntekijöillä (sivu 17)
Iltailisä myyntityöhön liittyvästä vahtimestarin työstä tes 12 § 3. kohta	kuten iltailisä myyjillä ja myymälätyöntekijöillä (sivu 16)
Aattoiltailisä myyntityöhön liittyvästä vahtimestarin työstä tes 12 § 4. kohta	kuten aattoiltailisä myyjillä ja myymälätyöntekijöillä (sivu 16)
Yölisä myyntityöhön liittyvästä vahtimestarin työstä tes 12 § 5. kohta	kuten yöllisä myyjillä ja myymälätyöntekijöillä (sivu 16)
Lauantailisä myyntityöhön liittyvästä vahtimestarin työstä tes 12 § 6. kohta	kuten lauantailisä myyjillä ja myymälätyöntekijöillä (sivu 16)
	Lisät voidaan sopia osaksi kokonaispaikkaa.

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

SIIVOOJAT	Määrä Laskentapohja	Klo
Ilta tes 15 § 7. kohta	0,89 e tunnilla 1,78 e tunnilla	maanantai–lauantai klo 18–22 sunnuntai klo 18–22 sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä
Yöllisä tes 15 § 7. kohta	1,68 e tunnilla 3,36 e tunnilla	maanantai–lauantai klo 00–06 ja 22–24 sunnuntai klo 00–06 ja 22–24 sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä
KIOSKIMYYJÄT	Määrä Laskentapohja	Klo
Ilta ptk 3 § 1. kohta	0,75 e tunnilla	maanantai–sunnuntai klo 18–23 sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä
Yöllisä ptk 3 § 2. kohta	1,32 e tunnilla	maanantai–sunnuntai klo 00–06 ja 23–24 sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä
SOMISTAJAT	Määrä Laskentapohja	Määrä Laskentapohja
Työkohtaisuus lisä ptk 2 § 5. kohta ja tes 11 § 5. kohta		prosentuaalisena taulukkoaikasta
Kielillisä ptk 2 § 6. kohta ja tes 11 § 9. kohta		5 % taulukkoaikasta/kieli. Työnantajan edellyttäessä tavanomaista parempaa kielitaitoa maksetaan viittä prosenttia suurempaa lisää.

HUOLTO- JA LIIKENNESEMATYÖNTEKIJÄT

Huolto- ja liikenneasemat	ei päivittäistavarakauppaa tai päivittäistavarakauppaa enintään 400 m ² ja tuotevalikoima alle 2000 artikkelella	päivittäistavarakauppa enintään 400 m ² ja tuotevalikoima yli 2000 artikkelella	päivittäistavarakauppa yli 400 m ²
Iltailisä klo 18–24 Ptk 3 § 8. kohta	maanantai–lauantai sunnuntai, kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä	1,00 e tunnilta 2,00 e tunnilta	päivittäistavarakaupassa tehtävä työ: lisät kuten myyjillä ja myymälätyöntekijöillä
Yöllisä klo 00–06 Ptk 3 § 8. kohta	maanantai–sunnuntai	1,75 e tunnilta 3,50 e tunnilta	muualla kuin päivittäistavarakaupassa tehtävä työ: iltailisä klo 18–24, ma–la: 1,00 e tunnilta iltailisä klo 18–24, su: 2,00 e tunnilta Yöllisä klo 00–06, ma–su: 3,30 e tunnilta
Kieililisiä Ptk 3 § 10. kohta	5 % taulukkopalkasta	3,50 e tunnilta	
Hälytysraha Ptk 3 § 11. kohta	hälytysoyöstä maksettavan palkan lisäksi 2 tunnin palkka		
KAIKKI AMMATTIRYHMÄT			
Työkohtaisuuslisä tes 11 § 5. kohta		Määrä Lasketapohja	prosentuaalisena taulukkopalkasta
Kieililisiä tes 11 § 9. kohta			5 % taulukkopalkasta/kieli. Työnantajan edellyttäessä tavanomaista parempaa kielitaitoa maksetaan viittä prosenttia suurempaa lisää.

Jälkipainos kielletään

KAUPAN LIITTO

Kaupan työehtosopimus Palkkaliite

1.4.2011–31.3.2012

Kaupan liitto
Eteläranta 10
PL 340, 00131 Helsinki
Puhelin (09) 172 850
Faksi (09) 664 616
www.kauppa.fi

Nimet ja suorat puhelinnumerot löytyvät verkkosivuiltamme kohdasta yhteystiedot.

Kaupan työehtosopimuksen palkkaliite

1.4.2011–31.3.2012

SISÄLLYS

1. Keskusjärjestösopimukset	2
2. Vuosiryhmäporrastus	2
3. Kaupan palkkaluokittelun yleiskuvaukset	3
4. Palkkaryhmät	6
5. Kuntien kalleusluokitus	8
6. Palkkataulukot	9
Kaupan työntekijöiden kuukausi- ja tuntipalkat	9
Tukkumyyjät II ja III	10
Asentajat ja huoltomiehet	10
Huolto- ja liikenneasemien ravintolatyöntekijät	11
Huolto- ja liikenneasemien vastaavien hoitajien sijaiset.....	11
Huolto- ja liikenneasemien ravintolaesimiehet	12
Konttoritöiden vaativuusryhmittely.....	14
7. Lisät	16
Myyjät ja myymälätyöntekijät.....	16
Varastotyöntekijät	17
Konttorityöntekijät.....	18
Vahtimestarit.....	19
Siivoojat.....	20
Kioskimyyjät	20
Somistajat.....	20
Huolto- ja liikenneasematyöntekijät.....	21
Kaikki ammattiryhmät	21

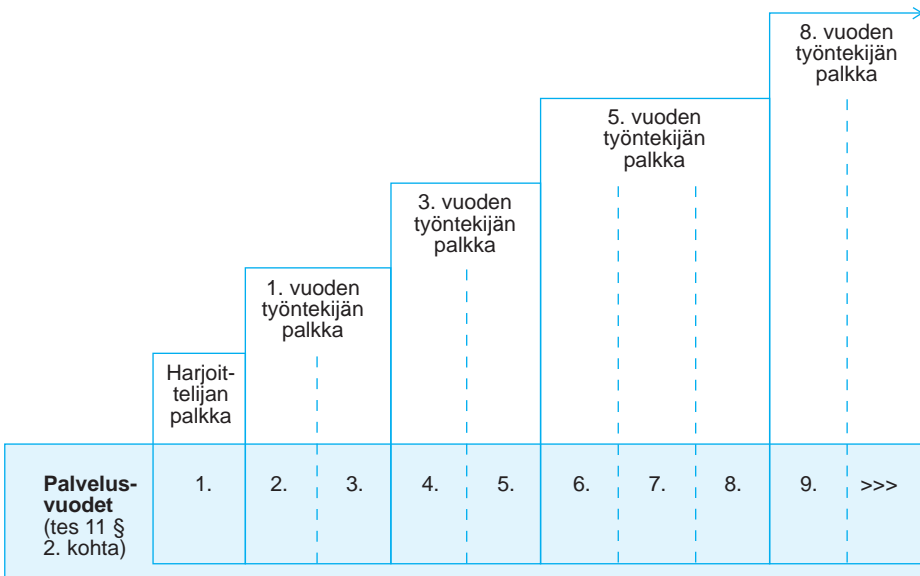
1. KESKUSJÄRJESTÖSOPIMUKSET

Kaupan työehtosopimuksen osana noudatetaan liittojen välistä Luottamusmiessopimusta ja Koulutussopimusta sekä seuraavia voimassa olevia ja liittoja sitovia keskusjärjestösopimuksia:

- Jäsenmaksuperintäsopimus 3.4.1989
- Sopimus työpaikkaruokailun kehittämisestä 12.2.1976
- Suositus alkoholin ja huumeiden haittojen vähentämisestä työelämässä 23.4.1975
- Yhteistoimintasopimus, Kaupan soveltamisohjeet 1.3.1990
- Yleissopimus LTK - SAK 15.11.1990

2. VUOSIRYHMÄPORRASTUS

Kaupan työehtosopimuksen vuosiryhmäporrastus on seuraava:

3. KAUPAN PALKKALUOKITTELUN YLEISKUVAUKSET

Kaupan uusi palkkaluokittelu otettiin käyttöön 1.5.2008. Työtehtävien vaativuuteen perustuvan uuden palkkaluokittelun palkkaryhmät ovat: A, B1, B2, C1, C2 ja D.

Käytännössä palkkaluokittelu koskee sellaisia nk. vieraitten alojen työntekijöitä, joilla ei ole työehtosopimuksessa taulukkopalkkoja. Palkkaluokittelu tehdään yleiskuvausten ja tes-nimikkeiden avulla (s. 4–5).

Palkkaluokittelu ei koske työntekijöitä, joilla on taulukkopalkat. Näitä ovat tukkumyyjät II ja III, asentajat ja huoltomiehet, huolto- ja liikenneasemien ravintolatyöntekijät, huolto- ja liikenneasemien ravintolaesimiehet sekä vastaavien hoitajien sijaiset.

Huom !

Asiaa on selvitetty yksityiskohtaisesti tiedotteessamme Ajankohtaista 1/08.

KAUPAN PALKKALUOKITTELUN

Vaativuusryhmä	Perustehtävät	Ammattitehtävät	
Osaaminen	<p>Osaamista tehtävässä, jossa korostuvat rutiinimaiset työmenetelmät.</p> <p>Työ hallitaan perehdytyksellä.</p>	<p>Ammatillista osaamista tehtävässä, jossa korostuvat käytännön työmenetelmät.</p> <p>Työ hallitaan työpaikkakoulutuksella, tavanomaisella tuote- ja palvelutietoudella sekä käytännön kokemuksella.</p>	
Harkinta	Työ tehdään työohjeiden mukaan. Tilanteet toistuvat samankaltaisina.	Työ tehdään väljien työohjeiden tai yleisohjeiden mukaan käyttäen harkintaa ja menettelytapojen valintaa. Tilanteet vaihtelevat.	
Vastuu	Tehtävään liittyy vastuu omasta työstä.	Tehtävään liittyy ammatillinen vastuu, johon voi liittyä osavastuiden hoito.	
Palkkaryhmät	A	B 1	B 2
Tes-nimikkeet	Konttori A Siivooja	Myyjä I Konttori B Somistaja I	Varasto

YLEISKUVAUKSET

Vaativat ammattitehtävät		Erikois-ammattitehtävät
<p>Ammatillista osaamista tehtävässä, jossa korostuu ammatillisten erityistietojen ja -taitojen käyttö.</p> <p>Työ hallitaan tehtävään sopivalla koulutuksella, syvällisellä tuote- ja palvelutietoudella sekä monipuolisella kokemuksella.</p>		<p>Ammatillista osaamista tehtävässä, jossa korostuu ammatillisten erityistietojen ja -taitojen vankka hallinta ja soveltaminen.</p> <p>Työ hallitaan tehtävään sopivalla koulutuksella, teoreettisten tietojen käytöllä ja vankalla kokemuksella.</p>
<p>Työ tehdään yleisohjeiden tai osittain toimeksiantojen mukaan käyttäen valintoja ja vaihtoehtoja. Tilanteet vaihtelevat usein asiakaskohtaisesti.</p>		<p>Työ tehdään itsenäisesti tai vaativien ja vaihtelevien toimeksiantojen mukaan käyttäen valintoja ja tulkintoja.</p>
<p>Tehtävään liittyy vastuu työ- tai palvelukokonaisuudesta.</p>		<p>Tehtävään liittyy vastuu vaativasta työ- tai palvelukokonaisuudesta.</p>
C 1	C 2	D
<p>Myyjä II Konttori C Somistaja II</p>	<p>Konttori D</p>	<p>Konttori E Tukkumyyjä I</p>

4. PALKKARYHMÄT

Palkkaryhmät 1.5.2008 alkaen ovat: A, B1, B2, C1, C2 ja D.

Alla olevassa taulukossa on sulkuihin merkitty 30.4.2008 asti voimassa ollut vastaava palkkataso.

TES-nimike	Palkkaryhmä 1.5.2008 alkaen	
Myyjä I	B1	(2)
Myyjä II	C1	(4)
Varastotyöntekijä	B2	(3)
Konttorityöntekijä A	A	(1)
Konttorityöntekijä B	B1	(2)
Konttorityöntekijä C	C1	(4)
Konttorityöntekijä D	C2	(5)
Konttorityöntekijä E	D	(6)
Siivoaja	A	(1)
Huolto- ja liikenneasematyöntekijä I	A	(1)
Huolto- ja liikenneasematyöntekijä II	B1	(2)
Huoltoasentaja I	B2	(3)
Huoltoasentaja II	C1	(4)
Huoltoasentaja III	C2	(5)
Tukkumyyjä I	D	(6)
Somistaja I	B1	(2)
Somistaja II	C1	(4)

Lähetin, pullojen ja asiakaskärryjen käsittelyyn liittyvät tehtävät sekä muut avustavat tehtävät kuuluvat palkkaryhmään A.

Koululaisen palkka on 70 % kunkin ammatin alimman palkkaryhmän 1. vuoden palkasta kussakin kuntien kalleusluokassa.

Harjoittelijan palkka on 85 % kunkin ammatin alimman palkkaryhmän 1. vuoden palkasta kussakin kuntien kalleusluokassa.

Konttoriharjoittelijan palkka on 85 % ko. harjoittelijaan sovellettavan palkkaryhmän 1. vuoden palkasta kussakin kuntien kalleusluokassa.

5. KUNTIEN KALLEUSLUOKITUS

Valtioneuvoston 11.12.2003 vahvistama kuntien yleinen kalleusluokitus.

Kunnan nimi	Kalleusluokka	Kunnan nimi	Kalleusluokka
Enontekiö	I	Kuopio	I
Espoo	I	Kuusamo	I
Helsinki	I	Muonio	I
Houtskari	I	Nauvo	I
Hyrnsalmi	I	Oulu	I
Hyvinkää	I	Pelkosenniemi	I
Hämeenlinna	I	Pello	I
Inari	I	Posio	I
Iniö	I	Ranua	I
Joensuu	I	Ristijärvi	I
Jyväskylä	I	Rovaniemen mlk	I
Järvenpää	I	Rovaniemi	I
Kauniainen	I	Salla	I
Kemi	I	Savukoski	I
Kemijärvi	I	Simo	I
Keminmaa	I	Sodankylä	I
Kerava	I	Tampere	I
Kirkkonummi	I	Tervola	I
Kittilä	I	Tornio	I
Kolari	I	Utsjoki	I
Korppoo	I	Vaasa	I
Kuhmo	I	Vantaa	I
Kuivaniemi	I	Ylitornio	I

Kaikki muut kunnat kuuluvat II kalleusluokkaan paitsi Ahvenanmaan kunnat I kalleusluokkaan.

Helsingissä, Espoossa, Kauniaisissa ja Vantaalla on oma palkka-
taulukonsa.

6. PALKKATAULUKOT

Kaupan työntekijöiden kuukausi- ja tuntipalkat 1.4.2011 alkaen

Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

Palkka-ryhmä	Palvelusvuodet							
	1.		3.		5.		8.	
A	1576	9,85	1624	10,15	1724	10,78	1815	11,34
B1	1657	10,36	1703	10,64	1809	11,31	1898	11,86
B2	1666	10,41	1721	10,76	1829	11,43	1921	12,01
C1	1774	11,09	1827	11,42	1956	12,23	2052	12,83
C2	1790	11,19	1847	11,54	1983	12,39	2086	13,04
D	1887	11,79	1949	12,18	2093	13,08	2262	14,14

I Kalleusluokka

Palkka-ryhmä	Palvelusvuodet							
	1.		3.		5.		8.	
A	1514	9,46	1557	9,73	1647	10,29	1732	10,83
B1	1588	9,93	1633	10,21	1733	10,83	1812	11,33
B2	1599	9,99	1651	10,32	1748	10,93	1831	11,44
C1	1699	10,62	1751	10,94	1865	11,66	1954	12,21
C2	1714	10,71	1766	11,04	1887	11,79	1982	12,39
D	1807	11,29	1883	11,77	1992	12,45	2143	13,39

II Kalleusluokka

Palkka-ryhmä	Palvelusvuodet							
	1.		3.		5.		8.	
A	1514	9,46	1557	9,73	1647	10,29	1729	10,81
B1	1583	9,89	1624	10,15	1720	10,75	1798	11,24
B2	1599	9,99	1649	10,31	1745	10,91	1824	11,40
C1	1687	10,54	1738	10,86	1845	11,53	1928	12,05
C2	1710	10,69	1763	11,02	1875	11,72	1966	12,29
D	1804	11,28	1858	11,61	1977	12,36	2121	13,26

Tukkumyyjät II ja III 1.4.2011 alkaen

Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

	Vuosi			
	1.	3.	5.	8.
Tukkumyyjät II	2112	2203	2309	2428
Tukkumyyjät III	2457	2553	2665	2793

I kalleusluokka

	Vuosi			
	1.	3.	5.	8.
Tukkumyyjä II	1988	2077	2176	2288
Tukkumyyjä III	2299	2393	2482	2602

II kalleusluokka

	Vuosi			
	1.	3.	5.	8.
Tukkumyyjä II	1964	2046	2135	2243
Tukkumyyjä III	2215	2300	2409	2520

Asentajat ja huoltomiehet 1.4.2011 alkaen

Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa	1651
I kalleusluokka	1584
II kalleusluokka	1584

**Huolto- ja liikenneasemien ravintolatyöntekijöiden
kuukausipalkat 1.4.2011 alkaen**

	1. vuotena	5. vuotena	8. vuotena
Helsinki *	1697	1745	1829
I	1672	1741	1780
II	1656	1727	1765

**Huolto- ja liikenneasemien ravintolatyöntekijöiden
tuntipalkat 1.4.2011 alkaen**

	1. vuotena	5. vuotena	8. vuotena
Helsinki *	10,61	10,91	11,43
I	10,45	10,88	11,13
II	10,35	10,79	11,03

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

**Huolto- ja liikenneasemien vastaavan hoitajan sijaisten
tuntipalkat 1.4.2011 alkaen**

Vuosiportaat	euroa/tunti
1. vuosi	12,02
2. vuosi	12,30
5. vuosi	12,61
8. vuosi	12,88

Huolto- ja liikenneasemien ravintolaesimiesten kuukausi- ja tuntipalkat 1.4.2011 alkaen

I kalleusluokka

Palkka-ryhmä	0–2 v		yli 2 v		yli 5 v		yli 10 v	
1	1765	11,03	1806	11,29	1850	11,56	1893	11,83
2	1857	11,61	1900	11,88	1948	12,18	1992	12,45
3	1922	12,01	1968	12,30	2017	12,61	2061	12,88
4	1941	12,13	1986	12,41	2033	12,71	2082	13,01
5	2038	12,74	2088	13,05	2142	13,39	2193	13,71
6	2142	13,39	2193	13,71	2248	14,05	2303	14,39

II kalleusluokka

Palkka-ryhmä	0–2 v		yli 2 v		yli 5 v		yli 10 v	
1	1760	11,00	1802	11,26	1844	11,53	1885	11,78
2	1848	11,55	1892	11,83	1935	12,09	1982	12,39
3	1911	11,94	1960	12,25	2003	12,52	2048	12,80
4	1931	12,07	1980	12,38	2029	12,68	2073	12,96
5	2017	12,61	2063	12,89	2109	13,18	2163	13,52
6	2116	13,23	2166	13,54	2216	13,85	2268	14,18

Huolto- ja liikenneasemien ravintolaesimiesten palkkaryhmittely

- 1 Vuoropäällikkö
(kahvilat, pikaruokaravintolat sekä ravintolat, joissa ei anniskella lainkaan tai anniskellaan enintään 4,7-tilavuusprosenttisia käymisteitse valmistettuja alkoholijuomia, ”keskiolutravintolat” tms.)
- 2 Kerroshoito- ja siivouspäällikkö, baarimestari
- 3 Vuoropäällikkö ja -mestari, hovimestari, vastaanottopäällikkö
(anniskelupaikoissa, joissa anniskellaan yli 4,7-tilavuusprosenttisia alkoholijuomia, ”A- ja B-anniskeluravintolat” tms.)
- 4 Kahvilan päällikkö, henkilöstöravintolan päällikkö
(kahvilat, pikaruokaravintolat sekä ravintolat, joissa ei anniskella lainkaan tai anniskellaan enintään 4,7-tilavuusprosenttisia käymisteitse valmistettuja alkoholijuomia, ”keskiolutravintolat” tms.)
- 5 Keittiömestari
- 6 Ravintolapäällikkö, anniskeluravintolan vastaava hoitaja
(anniskelupaikat, joissa anniskellaan yli 4,7-tilavuusprosenttisia alkoholijuomia, ”A- ja B-anniskeluravintolat” tms.)

Esimiehen palkkaryhmittelyä sovellettaessa edellytetään henkilön toimivan esimiehenä. Palkkaryhmää harkittaessa on ratkaisevaa työ, jota esimies pääasiallisesti suorittaa.

KONTTORITÖIDEN VAATIVUUSRYHMITTELY

Ryhmittelyohjeet

Määriteltäessä konttoritöiden vaativuusryhmää on tehtävän sisältö nimikkeestä riippumatta ensin selvitettävä. Tämän jälkeen arvioidaan vaativuusryhmittelyn yleismääritelmien perusteella, minkä ryhmän yleistä vaativuustasoa ko. tehtävä lähinnä vastaa.

Tehtävän koostuessa kahdesta tai useammasta eritasoisesta osatoiminnosta, on ratkaisua tehtäessä otettava huomioon kuhunkin vaativuusryhmään kuuluvien töiden aikaosuudet ja painoarvot sekä näin muodostuva keskimääräinen vaativuustaso.

Ryhmittelyn avuksi on eri vaativuusryhmien kohdalla mainittu joitakin esimerkkejä tehtävänimikkeistä, jotka voivat kuulua kysymyksessä olevaan vaativuusryhmään. Vaativuusryhmän ratkaisee kuitenkin tehtävän vaativuustaso eikä vaativuusryhmässä mainittu esimerkkitehtävä.

A. Avustava konttorityö	B. Tavanomainen konttorityö
Tehtävät, jotka eivät edellytä alan aikaisempaa työkokemusta tai ammattikoulutusta. Tehtävät esimerkiksi Arkistointi Postitus	Tehtävät, jotka ovat pääosiltaan toistuvia ja jotka edellyttävät omatoimisuutta työmenetelmien valinnassa. Tehtävät esimerkiksi Monistus Puhelunvälitys Kassatyö Reskontratyo Tekstinkäsittely Laskutus Hinnoittelu Tilausten vastaanotto

<p>C. Itsenäinen konttorityö</p>	<p>D. Vaativa itsenäinen konttorityö</p>	<p>E. Edellistä ryhmää vaativampi ja vastuullisempi konttorityö</p>
<p>Tehtävät, jotka edellyttävät alan aikaisempaa työkokemusta tai ammattikoulutusta sekä harkintaa menettelytapojen valinnassa. Työmenetelmät on määriteltä yleisohjein.</p> <p>Tehtävät esimerkiksi</p> <p>Vaativa tekstinkäsittely Puhelunvälitys Vaativa hinnoittelu Laskutus, joka edellyttää valinnaisten perusteiden tuntemista ja käyttöä Tilastusten vastaanotto, joka sisältää määrättyjen artikkeleiden tarjonnan Palkanlaskenta Reskontran hoito Tilastojen laadinta (vaativa tilastotyö) Kassanhoito Osakirjanpito Itsenäinen sihteerityö, kuten esim. osastosihteerin työ</p>	<p>Tehtävät, jotka edellyttävät ammattikoulutuksella tai työkokemuksella hankittuja erityistietoja ja -taitoja sekä ammattialaan kuuluvien laajojen asiayhteyksien hallintaa.</p> <p>Tehtävät esimerkiksi</p> <p>Kirjanpito Kassanhoito Vaativa kotimaan kirjeenvaihto, joka edellyttää esim. molempien kotimaisten kielten käyttöä tai kirjeiden itsenäistä laadintaa yleisohjeiden mukaisesti. Palkanlaskenta, joka edellyttää työehtosopimusten sekä työ- ja sosiaalilainsäädännön soveltamista ohjeistuksen perusteella.</p>	<p>Tehtävät esimerkiksi</p> <p>Pääkirjanpito Pääkassanhoito Ulkomaan kirjeenvaihto</p>

7. LISÄT

MYYJÄT JA MYYMÄLÄTYÖNTEKIJÄT	Määrä ja laskentapohja	Klo
Iltilisä tes 12 § 3. kohta	H-ki* I ki II ki	Maanantai–perjantai klo 18–24 ja sunnuntai klo 18–24 aukiolosta riippumatta ja yksinkertaisena. Sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä.
marras-joulukuu	H-ki* I ki II ki	Sunnuntaisin klo 18–24 myymälän ollessa auki klo 18:n jälkeen.
Aattoiltilisä tes 12 § 4. kohta	Sama kuin lauantailisä	Kirkollisen juhlapyhän aattona klo 18–24, jos myymälä auki klo 18 jälkeen.
Yölisä tes 12 § 5. kohta	H-ki* I ki II ki	Maanantai–lauantai klo 00–06 aukiolosta riippumatta.
Lauantai-iltilisä tes 12 § 6. kohta	H-ki* I ki II ki	Lisää ei makseta sunnuntaiyönä, kirkollisen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivän yönä tehdystä työstä.
Inventaarillisä lauaintaina tes 12 § 7. kohta	Sama kuin lauantailisä	Lauantai klo 13–24 aukiolosta riippumatta.
Vastuullisä tes 12 § 8. kohta	Vähintään 5 % taulukkopalkasta.	Lauantai klo 13–24 aukiolosta riippumatta.
Myymäläinhoitajan sijaisuuslisä tes 12 § 9. kohta	5–20 %	
Häilytysraha tes 12 § 10. kohta	Häilytystä maksettavan palkan lisäksi 2 tunnin palkka.	
Kylmähuoneilisä tes 12 § 11. kohta	Vähintään 5 % taulukkopalkasta.	
Pakkahuoneilisä tes 12 § 12. kohta	Pakkahuoneessa tehdyitä tunneilta 20 %:lla korotettu palkka.	

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

VARASTOTYÖNTEKIJÄT	Määrä ja laskentapohja	Klo
Iltilisä tes 13 § 2. kohta	3,65 e tunnilla 7,30 e tunnilla	Maanantai–perjantai klo 18–22. Sunntai klo 18–22. Sunnuntai lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä.
Yölisä tes 13 § 5. kohta	4,30 e tunnilla 8,60 e tunnilla	Maanantai–lauantai klo 00–06 ja 22–24. Sunntai klo 00–06 ja 22–24. Su lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä.
Lauantailisä tes 13 § 4. kohta	Hkl* I kl II kl	Lauantai klo 13–22
Iltilisä myyntiyöhön liittyvästä varastotyöstä tes 12 § 3. kohta	Hkl* I kl II kl	Maanantai–perjantai klo 18–24 ja sunntai klo 18–24 yksinkertaisena, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön. Sunnuntai lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä.
marras-joulukuu	Hkl* I kl II kl	Sunnuntaisin klo 18–24, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön.
Aattoiltalisä myyntiyöhön liittyvästä varastotyöstä tes 12 § 4. kohta	Hkl* I kl II kl	Kirkollisen juhlapäyhän aattona klo 18–24, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön.
Yölisä myyntiyöhön liittyvästä varastotyöstä tes 12 § 5. kohta	Hkl* I kl II kl	Maanantai–lauantai klo 00–06, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön. Lisää ei makseta sunnuntaiyönä, kirkollisen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivän yönä tehdystä työstä.
Lauantailisä myyntiyöhön liittyvästä varastotyöstä tes 12 § 6. kohta	Hkl* I kl II kl	Lauantai klo 13–24, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön.
Olosuhdelisät tes 13 § 6. kohta - raskaat tai liikkeet olosuhteet - muuten vaikeat olosuhteet	7–11 % taulukkopalkasta/tunti 7–11 % taulukkopalkasta/tunti	
Pakastevarastolisä tes 13 § 7. kohta	20 % henkilökohtaisesta palkasta/tunti. Pääasiallisesti pakastevarastossa työskenteleville työntekijöille lisä maksetaan kaikilta tunneilta.	
Häilysraha tes 13 § 8. kohta	Häilytyöstä maksettavan palkan lisäksi 2 tunnin palkka.	
Työryhmän vanhin (nokkamies) tes 13 § 9. kohta	Vähintään 10 % 8. vuoden taulukkopalkasta.	

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

KONTTORITYÖNTEKIJÄT	Määrä ja laskentapohja	Klo
Ilta-tes 14 § 2. kohta	Hki* I kl 1,88 e tunnilta II kl 1,78 e tunnilta III kl 1,78 e tunnilta	Maanantai-lauantai klo 00–06 ja 18–24.
Ilta-tes myyntiyöhön liittyvästä konttorityöstä tes 12 § 3. kohta marras-joulukuu	Hki* I kl 3,76 e tunnilta II kl 3,56 e tunnilta III kl 3,56 e tunnilta	Sunnuntai klo 18–24. Sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä.
Aattoilta-tes myyntiyöhön liittyvästä konttorityöstä tes 12 § 4. kohta	Hki* I kl 4,09 e tunnilta II kl 3,91 e tunnilta III kl 3,83 e tunnilta	Maanantai-perjantai klo 18–24 ja sunnuntai klo 18–24 yksinkertaisena, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön. Sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä.
Aattoilta-tes myyntiyöhön liittyvästä konttorityöstä tes 12 § 4. kohta	Hki* I kl 8,18 e tunnilta II kl 7,82 e tunnilta III kl 7,66 e tunnilta	Sunnuntai klo 18–24, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön.
Aattoilta-tes myyntiyöhön liittyvästä konttorityöstä tes 12 § 4. kohta	Hki* I kl 5,34 e tunnilta II kl 5,16 e tunnilta III kl 4,98 e tunnilta	Kirkollisen juhlapäivän aattona klo 18–24, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön.
Lauantai-tes myyntiyöhön liittyvästä konttorityöstä tes 12 § 6. kohta	Hki* I kl 5,34 e tunnilta II kl 5,16 e tunnilta III kl 4,98 e tunnilta	Lauantai klo 13–24, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön.

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

VAHTIMESTARIT	Määrä ja laskentapohja	Klo												
Iltailisä tes 13 § 2. kohta	Kuten iltailisä varastotyöntekijöillä (sivu 17).													
Yölisä tes 13 § 5. kohta	Kuten yöllisä varastotyöntekijöillä (sivu 17).													
Lauantailisä tes 13 § 4. kohta	Kuten lauantailisä varastotyöntekijöillä (sivu 17).													
Iltailisä myyntiyöhön liittyvästä vahtimestarin työstä tes 12 § 3. kohta marras-joulukuu	<table border="0"> <tr> <td>Hki*</td> <td>4,09 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>I kl</td> <td>3,91 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>II kl</td> <td>3,83 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>Hki*</td> <td>8,18 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>I kl</td> <td>7,82 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>II kl</td> <td>7,66 e tunnilta</td> </tr> </table>	Hki*	4,09 e tunnilta	I kl	3,91 e tunnilta	II kl	3,83 e tunnilta	Hki*	8,18 e tunnilta	I kl	7,82 e tunnilta	II kl	7,66 e tunnilta	Maanantai–perjantai klo 18–24 ja sunnuntai klo 18–24 yksinkertaisena, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön. Sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä. Sunnuntaisin klo 18–24, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön.
Hki*	4,09 e tunnilta													
I kl	3,91 e tunnilta													
II kl	3,83 e tunnilta													
Hki*	8,18 e tunnilta													
I kl	7,82 e tunnilta													
II kl	7,66 e tunnilta													
Aattoiltaisä myyntiyöhön liittyvästä vahtimestarin työstä tes 12 § 4. kohta	<table border="0"> <tr> <td>Hki*</td> <td>5,34 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>I kl</td> <td>5,16 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>II kl</td> <td>4,98 e tunnilta</td> </tr> </table>	Hki*	5,34 e tunnilta	I kl	5,16 e tunnilta	II kl	4,98 e tunnilta	Kirkollisen juhliapyhän aattona klo 18–24, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön.						
Hki*	5,34 e tunnilta													
I kl	5,16 e tunnilta													
II kl	4,98 e tunnilta													
Yölisä myyntiyöhön liittyvästä vahtimestarin työstä tes 12 § 5. kohta	<table border="0"> <tr> <td>Hki*</td> <td>6,14 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>I kl</td> <td>5,87 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>II kl</td> <td>5,75 e tunnilta</td> </tr> </table>	Hki*	6,14 e tunnilta	I kl	5,87 e tunnilta	II kl	5,75 e tunnilta	Maanantai–lauantai klo 00–06, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön. Lisää ei makseta sunnuntaiyönä, kirkollisen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivän yönä tehdystä työstä.						
Hki*	6,14 e tunnilta													
I kl	5,87 e tunnilta													
II kl	5,75 e tunnilta													
Lauantailisä myyntiyöhön liittyvästä vahtimestarin työstä tes 12 § 6. kohta	<table border="0"> <tr> <td>Hki*</td> <td>5,34 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>I kl</td> <td>5,16 e tunnilta</td> </tr> <tr> <td>II kl</td> <td>4,98 e tunnilta</td> </tr> </table>	Hki*	5,34 e tunnilta	I kl	5,16 e tunnilta	II kl	4,98 e tunnilta	Lauantai klo 13–24, jos työ liittyy aukiolon johdosta tehtävään myyntiyöhön.						
Hki*	5,34 e tunnilta													
I kl	5,16 e tunnilta													
II kl	4,98 e tunnilta													
	Lisät voidaan sopia osaksi kokonaispalkkaa.													

* Helsinki, Espoo, Kauniainen, Vantaa

SIIVOOJAT	Määrä ja laskentapohja	Klo
Iltales tes 15 § 7. kohta	0,89 e tunnilla 1,78 e tunnilla	Maanantai-lauantai klo 18–22. Sunnuntai klo 18–22. Sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä.
Yölesä tes 15 § 7. kohta	1,68 e tunnilla 3,36 e tunnilla	Maanantai-lauantai klo 00–06 ja 22–24. Sunnuntai klo 00–06 ja 22–24. Sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä.
KIOSKIMYYJÄT	Määrä ja laskentapohja	Klo
Iltalesä ptk 3 § 1. kohta	0,90 e tunnilla	Maanantai–sunnuntai klo 18–23. Sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä.
Yölesä ptk 3 § 2. kohta	3,30 e tunnilla	Maanantai–sunnuntai klo 00–06 ja 23–24. Sunnuntain lisäksi myös kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä.
SOMISTAJAT	Määrä ja laskentapohja	Määrä ja laskentapohja
Työkohtaisuuslisä ptk 2 § 5. kohta ja tes 11 § 5. kohta		Prosentuaalisena taulukkopalkasta.
Kieliälisä ptk 2 § 6. kohta ja tes 11 § 9. kohta		5 % taulukkopalkasta/kieli. Työnantajan edellyttyessä tavanomaista parempaa kielitaitoa maksetaan viittä prosenttia suurempaa lisää.

HUOLTO- JA LIIKENNESEMATYÖNTEKIJÄT

Huolto- ja liikenneasemat	Ei päivittäistavarakauppaa tai päivittäistavarakauppaa enintään 400 m ² ja tuotevalikoima alle 2000 artikkelia.	Päivittäistavarakauppa enintään 400 m ² ja tuotevalikoima yli 2000 artikkelia.	Päivittäistavarakauppa yli 400 m ² .
Iltaisin klo 18–24 Ptk 3 § 8. kohta	maanantai–lauanantai sunnuntai, kirkollinen juhla-, vapun- ja itsenäisyyspäivä	1,00 e tunnilta 2,00 e tunnilta	Päivittäistavarakaupassa tehtävä työ: lisät kuten myyjillä ja myymälätyöntekijöillä.
Yöisin klo 00–06 Ptk 3 § 8. kohta	maanantai–sunnuntai	1,75 e tunnilta 3,50 e tunnilta	Muualla kuin päivittäistavarakaupassa tehtävä työ: Iltaisin klo 18–24, ma–la: 1,00 e tunnilta Iltaisin klo 18–24, su: 2,00 e tunnilta Yöisin klo 00–06, ma–su: 3,30 e tunnilta
Kieilisiä Ptk 3 § 10. kohta		3,30 e tunnilta	
Hälytsraha Ptk 3 § 11. kohta		5 % taulukkopalkasta	
KAIKKI AMMATIRYHMÄT			
Työkohtaisuuslisä tes 11 § 5. kohta			Prosentuaalisena taulukkopalkasta.
Kieilisiä tes 11 § 9. kohta			5 % taulukkopalkasta/kieli. Työnantajan edellyttäessä tavanomaisia parempaa kielitaitoa maksetaan viittä prosenttia suurempaa lisää.

Jälkipainos kielletään

